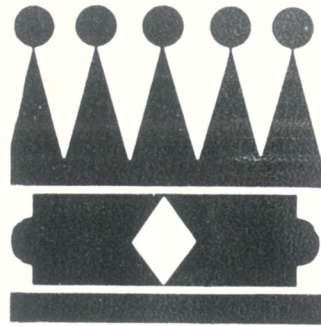

RINDALSHOLT PER-ARNE

ERLEND S V 21
OSLO 6

Returadresse:
Norsk Sjakkblad,
Boks 9149 Vaterland,
OSLO 1.

**EN VIKTIG BRIKKE
I
DET ØKONOMISKE
LIV**

KRÅKSTAD OG SKI
SPAREBANK

NORSK SJAKKBLAD

Nr. 6 november 1980

Ny radiosjakk-landskamp er på gang. Aktører denne gang er stormester Sergio Mariotti, Italia (t.v.) og vår egen IM Terje Wibe. Med to friske angrepsspillere i hovedrollene er det duket for et sjeldent interessant oppgjør.

ISSN 0332-9771

NORSK SJAKKBLAD

Boks 9149 Vaterland Oslo I

Tlf. (02) 41.55.36

Redaktør:

Henning Wadd Hermansen

I redaksjonen:

Øystein Brekke
Tor Arne Hauge
Knut Jøran Helmers IM
Svein G. Myreng
Petter Stigar
Dag H. Sødtholt

Medarbeidere:

Ragnar Hoen
Svein Johannessen IM
Svein Harald Johnsen
Raymond D. Keene GM
Johs. R. Kjekken
Per Ofstad
Svein Rishovd
Morten Tefre
Øystein Sande
Nils G. G. van Dijk

Medlemsblad for Norges
Sjakkforbund.

Abonnementspris for ikke
medlemmer: kr. 60 pr. år.
Innbetales til NSF.

Trykt hos Reprografisk
Industri a/s, Oslo.

Norges Sjakkforbund

Boks 9149 Vaterland Oslo I

Tlf. 02/41.55.36

Postgiro: 5 12 47 48

Bankgiro: 7050.20.02595

President: Magnus Monsen
Mølledalens 18, 4300 Sandnes
Tlf. 04/689698(j), 662836 (p)

Medlemsskap i NSF inklude-
rer Norsk Sjakkblad fritt
tilsendt.

41.55.36

NSF/NSb har fått nytt telefonnummer. På vårt kontor er det nemlig satt inn et ekstraapparat for å lette presset. Nummeret er 02/41.55.36. NSFU beholder sitt gamle nummer: 02/20.29.33.

LØGN!

Vi deltok forleden - egentlig mot bedre vitende - i en avispolemik. I den forbindelse skrev Dagbladets sjakkredaktør Thor Støre bl.a. følgende: "Wadd Hermansen har den freidighet å be om at hans innlegg skulle behandles i samsvar med god presseskikk. Og det sier redaktøren for et sjakktidsskrift som har nektet å ta inn innlegg på innlegg av kritisk karakter mot bladet."

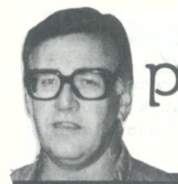
Dette er en grov løgn. NSb har ikke forkastet noen kritiske innlegg i undertegnedes redaktørperiode. Heller ikke min forgjenger nektet slike tatt inn. Derimot har Støre og Dagbladet refusert innlegg, bl.a. et hvor Øystein Brekke tar til gjenmæle mot beskyldninger Støre har grepet ut av luften. Og dersom Støre mot formodning har kilder for sitt vrøvl er disse høyst upålitelige. Merk deg NSF's nye telefonnummer, Støre, og bruk det før du slipper fanden løs.

hwh

INNHOLD

Presidentens hjørne.....	3
Renessanse for Nordisk.....	4
Gausdal Chess Int. v/Ø.Brekke.....	5
Fra stikkampen om jr.-NM v/Johan Berg	8
Ferdamine fra juniorene.....	11
Almuen spør - Elo-Per svarer.....	17
Norske tittelprestasjoner v/Ø.Brekke.	18
Rubrikannonser.....	22
Tarraschvarianten I v/IM K.J.Helmers.	25
FØRSTERADEN	
Fra redaktørens syltekrukke.....	29
Litteratur.....	32
Parti fra Astoria v/John L. Watson...	35
Sjakkens Venner.....	36
Norges Grand Prix 1980/81.....	37
Bærum Ss' jubileumsturnering.....	43
Listig trekkomkastning v/Ken Regan...	45
Et debattinnlegg? v/Svein G. Myreng...	49
Postsjakk v/Øystein Brekke.....	50
Problemisten v/Nils G.G. van Dijk....	53
Turneringsinformasjon.....	54

Redaksjonen avsluttet søndag 26. oktober

presidentens hjørne

Loddsalget er igang

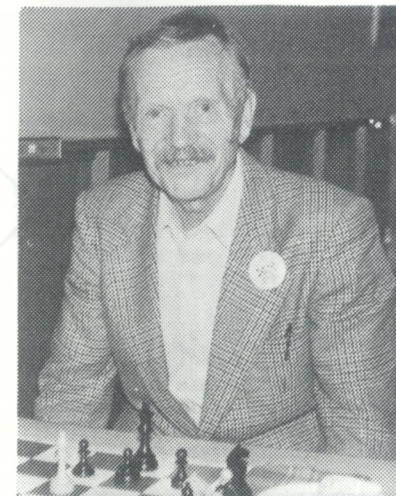
Massen av påtrengende stoff i nr. 5 fikk meg til å avstå fra min faste, lille epistel. Den daglige arbeidsmengde har også en tid vært slik at jeg har følt det mer som å tette igjen stadig nye huller i en demning under flom - der det første hensyn er å unngå drukning!

I skrivende stund har vi sendt ut det meste av loddbøkene til første "salgsbølge", det vil si at når oppgjør for disse er innbetalt senest i midten av november, så har vi dekket alle utgifter og vel så det. Deretter gjelder det å ta et siste krafttak for at resultatet skal bli virkelig godt. Vi sendte uten videre loddbøker til klubbene, noe som stort sett ble godtatt, det ville jo vært rart om ikke en del sjakkspillere kunne tenke seg at alt mulig ble gjort på en helt annen måte. Muligens har de sogar rett, men takt og tone ville krevd en hel liten velsmurt stab, mens det virkelige "apparat" består av undertegnede og en del timebetalte damer.

Vi prøvde faktisk å kontakte skole-sjakklederne personlig, men oppgaven ble ganske snart uoverkommelig - slik at vi til slutt sendte loddbøker uoppfordret også til dem, dessverre. Den stort sett positive respons viser at vi kunne gjort dette for en måned siden! Svakheten er at vi ikke tør sende ut så mange bøker som lederne egentlig kan distribuere. Derfor ber jeg alle som kan få ut fler bøker om å kontakte meg snarest. Ring 04/689698, så ringer jeg tilbake for at du ikke skal få tellerskrittene på din egen telefon.

På dette stadium av loddsalget er det gledelig å se hva Frithjof Andersen utretter i Horten og hva to av våre kvinnelige olympiakandidater for Luzern 1982 bedriver i Masfjorden - Trude Birkestrand og Margunn Haugsvær er allerede underveis mot 30 solgte loddbøker! I Kongsvinger har Klaus

Smedtorp & co. ordnet seg med DnC, som er landslotteriets sponsor, at de skal ha stand torsdag-fredag i banken midt i måneden med loddsalg og utstilling av selveste Sølvsjakkspillet. Et flott tiltak og fin PR for sjakken i Kongsvinger. Et eksempel til etterfølgelse? Stå på og selg lodd, jo fler du spør - desto fler lodd selger du. Det sannsynlige resultat kan mangedobles hvis du spanderer et lite smil!

Frithjof Andersen, Horten har ifølge informerte kilder solgt godt over 400 lodd. Noen bedre?

OL-laget

De spørsmål som Ragnar Hoen reiste i NSb nr. 5 avdekket for meg personlig en bortimot total mangel på kommunikasjon mellom elitespillerne og sentralstyret. I to år har jeg hørt forslag om ordninger som skulle gi bedre deltagelse av eliten i NM, - Hoens innlegg er de første motforestillinger som har meldt seg. Åpenbart kunne uttagningen til OL vært gjort på andre måter, men det får andre utarbeide til neste korsvei.

Det er rent bedrøvelig å måtte se i øynene at årets uttagning ble en blind manipulasjon med de som er involvert - nettopp en slik form for styre som jeg ikke kan fordra! Uter å ta stilling til selve uttagningen, så må jeg innrømme at saksbehandlingen var en fadese. Å innhente uttalelser fra de

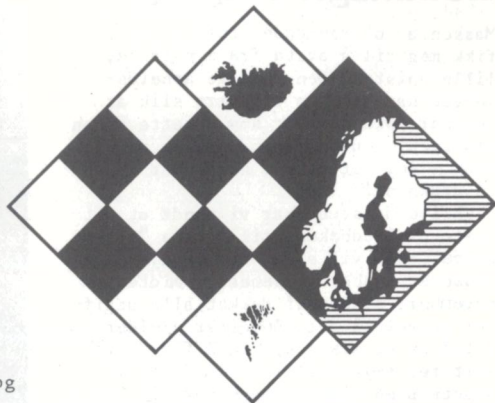
saken gjelder burde være et minimum. For å hindre gjentakelser har jeg fått sentralstyrets enstemmige medhold i at der institueres en stilling som oppmann for elitespillerne. Instruks for oppmannen skal utarbeides etter en tids praktisk forsøksvirksomhet, men det er klart at oppmannen skal være fast lagleder, bl.a. til OL. OL-laget har valgt Øystein Brekke som lagleder,

følgelig blir han også inntil videre oppmann, selv om dette formelt skal godkjennes av sentralstyret. Med ØB i aksjon skulle faren for kommunikasjonsvikt være eliminert, kanskje kommer der noe positivt ut av denne klabb-og-babb saken til slutt?

MAGNUS MONSEN

Renessanse for NORDISK

Nordisk Sjakkforbund har fått nytt, flott emblem, og organisasjonen er i fremgang.

Nordensmesterskapet skal gjenvinne sin forlums posisjon som den store og attraktive begivenhet innen nordisk sjakk. Det er konklusjonen etter Nordisk Sjakkforbunds styremøte i Oslo i

Steen Juul Mortensen, Dansk Skak Unions formann, fikk igjennom sitt forslag som vil innebære nivåheving i Nordisk Mesterskap.

mars, der man vedtok å satse de midler som skal til for å lokke deler av den ypperste eliten til start. Etter forslag fra Dansk Skak Unions formann Steen Juul Mortensen ble det vedtatt å gjeninnføre en eliteklasse på 12 spillere, som forutsettes tittelkvalifiserende (IM). Det skal stilles krav til hvert lands representanter: Den ene må være tittelholder med f.eks. 2400 i rating (eksakt grense ble foreløpig ikke vedtatt). Pengepremiene skal være betydelige - for Reykjavik i 1981 ikke mindre enn 23.000 danske kr. bare i eliteklassen. Av dette får vinneren 10.000. Når i tillegg det enkelte landsforbund forutsettes å betale reise og opphold for sine spillere, er det klart at mesterskapet i høyeste grad får konkurransedyktige betingelser.

Det nordiske sjakksamarbeid ser i det hele tatt ut til å utvikle seg positivt. Et par av de viktigste målsettinger fremover er: Å fortsette bestrebelsene med å få Norden som egen FIDE-sone, samt å overvinne den foreløpig negative holdning fra Nordisk råds kulturstyre.

21-åringer knuser stormestere

Referat: ØB

Den store Gausdaleksperten er ikke lenger Terje Wibe, men Dan Cramling! 21-åringen fra Huddinge ved Stockholm har gjort det internasjonale gjennombruddet i sine to starter der oppe i år: Udelt seier i Det åpne NM etter påske, delt annenplass i "Gausdal Chess International".

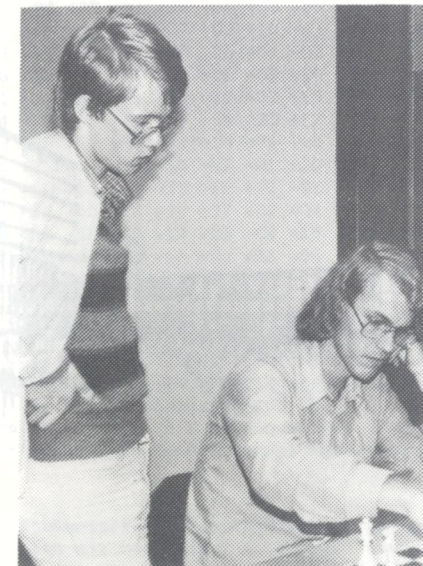
Dessuten hadde han den helt store triumfen i sikte helt til tidsnøden i siste runde, men ble - som så mange andre har blitt - "svindlet" av Lars Karlsson. Av sine egne...

Den som da kunne snike seg forbi og vinne, var Tony Miles. Og alle ble snytt for den store sensasjonen. 25-årige Miles har nemlig vært et av årets heteste navn i sjakkverden. Det begynte med Karpovs skalp og best score på 1.bord i lag-EM. Siden har han vunnet bl.a. London, Las Palmas og World Open og blitt nr.2 i Lone Pine. Ratingtallet på 2545 er helt misvisende; før Norgesbesøket var det ca. 2620! (Og faktisk ikke lavere etterpå.)

Da 3. runde startet på Gausdal, hadde Miles 79 partier bak seg i 80, de fleste mot stormesterkolleger. Han hadde tapt seks av dem. Dan Cramling kommenterer det sjuende for oss. Overraskende "lett" gikk det vel egentlig. Men selv om Dan med 6½ poeng tok sitt første(!) IM-napp med et poengs margin, hadde han slett ikke maksimal uttelling. Lasse K. er nevnt, og alle remisene var faktisk i overkant. Forøvrig vant den helprofesjonelle. Det hadde vært en bedrift om noen hadde holdt Miles' ærgjerrighet og hardhet til mål! Ved en anledning viste også engelskmannen sammenhengende spill av verdensklasse.

5. runde.
Hvit: Anthony Miles
Svart: Lars Karlsson
DRONNINGINDISK

1 d4 e6 2 c4 Sf6 3 Sf3 b6 4 a3 d5 5 Sc3 Le7 6 cxd5 exd5 7 g3 0-0 8 Lg2 Lb7 9 0-0 Sbd7 10 Lf4 c6 11 b4 a5 12 Db3 b5 13 Tac1 axb4 14 axb4 Ta6 15 Tal Db6 16 Txa6 Dxa6 17 Se1 Sb6 18 Sc2 Sc4 19 Tal Db6 20 e4 dxe4 21 Sxe4 Sd5 22 Lc1 Lc8 23 Sc5 Lf5? (23 - Lxc5=) 24 Se3! Scxe3 25 fxe3 Lxc5 26 bxc5 Dd8 27 e4 Sf6 28 Dd3 Le6 29 Lb2 Lc4 30 Df3 Te8

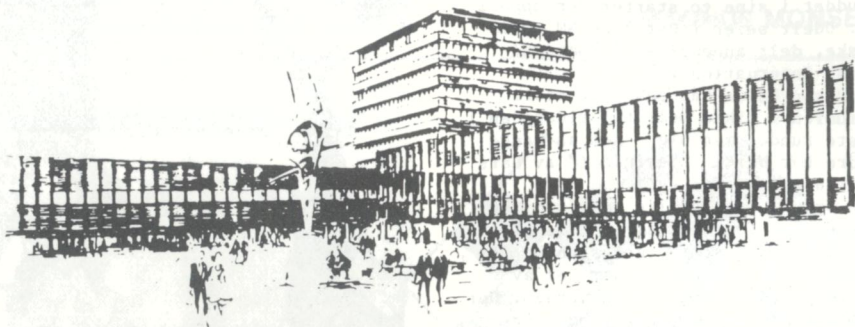
21-åringene Dan Cramling (stående) og Bjørn Tiller slo hver sin stormester på Gausdal. Begge blir utnevnt til FIDE-mester i høst.

31 Df4 Ld3 32 d5! Sxe4 33 dxc6 Dd5 34 De5 Dxc5+ 35 Dxc5 Sxc5 36 c7 Sa4 37 Lc6 Tc8 38 Le5 Lf5 39 Td1 f6 40 Td8+ Kf7 41 Le8+ Ke7 42 Ld6+ Ke6 43 Ld7+ Kxd6 44 Lxf5+ 1 - 0

At en verdensmann som Miles deltok i to norske Monradturneringer, skyldes i stor grad at kona også fikk delta i bra felt. Jana - ex. Malypetrova, Tsjekkoslovakia og ex. Hartston - er internasjonal kvinnemester og har vært gift med Tony siden han ble stormester i 1976. Hun er forøvrig lege og 7½ år eldre enn han.

Med det samme nevner vi at Pia Cramling - Dans 17-årige søster - også tok 50% i feltet og dermed sitt andre napp i den internasjonale kvinnemestertitelen. Som Sveriges ca. tredje beste junior har hun avgjort større muligheter.

Og apropos svensker: Også Nils-Gustaf Renman fikk IM-napp. Han hadde ett fra før og fullbyrdet verket i Eksjö rett

Frederikke Kafeteria

Universitetsentret-Blindern, Oslo 3

Åpningstider: kl. 8.00—21.00

Lørdag: kl. 8.30—14.30

Tallerkenretter, middag kl. 13.00—17.30

Smørbrød—kaker—mineralvann—øl

Gausdal Chess International

10-18/8

1	GM Anthony J Miles	ENG	2545	=05	+24	-02	+38	+03	+26	=04	+08	+09	7	40,5		
2	Dan Cramling	SVE	2330	+14	+22	+01	=04	=26	+07	=08	+10	-03	6½	41,5		
3	IM Lars Karlsson	SVE	2405	+28	+23	=11	=08	-01	+06	+26	=04	+02	6½	40,5		
4	IM Nick de Firmian	USA	2430	+30	+06	+21	=02	=18	+05	=01	=03	=10	6	42,0		
5	Nils-Gustaf Renman	SVE	2425	=01	+41	=18	+06	+19	-04	=12	=07	+13	6	39,5		
6	Matti Svehlén	SVE	2230	+40	=04	=09	-05	+20	-03	+34	+22	+12	6	38,0		
7	David Strauss	USA	2335	=12	-19	+36	+22	+13	-02	+18	=05	+14	6	36,5		
8	GM Heikki Westerinen	FIN	2470	+16	-11	+15	=03	=31	+18	=02	-01	+30	5½	39,5		
9	John Donaldson	USA	2360	=13	+42	=06	-18	+21	=23	+19	+11	-01	5½	36,5		
10	IM Lars-Åke Schneider	SVE	2450	+25	=21	-26	+40	=11	+31	+27	-02	=04	5½	34,5		
11	Bjørn Tiller	NOR	2300	+20	+08	-03	-26	=10	=12	+23	-09	=15	5	37,0		
12	IM Walter Morris	USA	2380	=07	=27	=40	+42	=23	=11	=05	+26	-06	5	35,5		
13	IM Terje Wibe	NOR	2425	=09	-18	+41	=21	-07	+42	+15	+27	-05	5	35,5		
14	IM K Kaiszauri	SVE	5	15	C Micheli	ITA	5	16	K Regan	USA	5	17	R Bjerke	NOR	5	18
I	Hakki SYR	4½	19	IWM J Miles	ENG	4½	20	D Hansson	SVE	4½	21	M Følling	NOR	4½	22	
F	Hovde	NOR	4½	23	P Cramling	SVE	4½	24	J O Lind	SVE	4½	25	B Hammar	SVE	4½	26
A	Villeneuve	FRA	4	27	G Jacoby	BRD	4	28	Ø Sande	NOR	4	29	IM V Ravikummar	IND	4	30
A	V Gulbrandsen	NOR	4	31	M Wiedenkiller	SVE	3½	32	G Finnlaugsson	ISL	3½	33	P Ofstad	NOR	3½	34
H	Peerson	SVE	3½	35	J Vosselman	HOL	3½	36	S Myreng	NOR	3½	37	M Henttinen	FIN	3½	38
E	Hatlebakk	NOR	3	39	S Jensen	NOR	3	40	A Mundal	NOR	2½	41	S Reuben	ENG	2½	42
V	Guddahl	NOR	2													

etter Gausdal. Sveriges 10. IM og den 8. av dem med inntegning i Norge. Siden Renman i tillegg er årets Sverigemester (og sammen med Schüssler i 78), klarte han kunststykket å spille seg inn på det svenske OL-laget!

Beste nordmann'ble - kanskje overraskende etter den skuffende NM-plaseringen - Bjørn Tiller (21). Til gjengjeld startet han denne gang riktig storartet med to vespilte helpoeng. Heikkis stormesterskalp fortjener lesere å få del i.

Hvit: Bjørn Tiller, Norge
Svart: Heikki Westerinen, Finland

ENGELSK
1 c4 e5 2 Sc3 Sf6 3 Sf3 d6 4 d4 e4!? 5 Sd2 Lf5 6 g3!? g6 7 Lg2 De7 8 0-0 Lg7 9 e3 Sbd7 10 h3!? h5 11 f3 exf3 12 Dxf3 Sb6 13 Te1 c6 14 e4 Sh7 15 Df2 Ld7 16 b4! Sg5 17 c5 Sc8 18 Kh2 a5 19 La3 h4 20 g4 Le5+ 21 Kh1 Lg3 22 De3 Lxe1 23 Txe1 axb4 24 Lxb4 d5?! 25 Df2 dxe4 26 Sdxe4 Le6 27 Sf6+ Kf8 28 d5! Kg7 29 Sd1! cxd5 30 Sxd5 Sxh3 31 Dd4+ 1 - 0

Deretter sto denne Lars Karlsson for tur, og det er ikke mange andre enn han som ville reddet et halvpoeng ut av en så dårlig stilling så lenge. Tiller har sjakk i seg til atskillig mer enn de resultatene han gjør. Noen stillinger kan han behandle som en

stormester. Men det hjelper sørgelig lite når man, som i 4. runde, "sovner" og donerer bort en ren bonde. Det pinlige faktum er at turneringssjakk i stor grad er å slite i time etter time etter time, og det gjelder det å piske seg selv til. Fæle greier, Bjørn!

Et IM-napp lå likevel lenge i lufta, men vi skal uansett glede oss over at kondisjonen holdt til fullføring av FIDE-Mestertittelen. Den viser i seg selv at han bør høre hjemme blant våre beste.

Av de andre nordmennene levde ikke Wibe opp til sitt beste. Downperioden hans går parallelt med utmerkede resultater i postsjakk.

Den største oddsbomben var Richard Bjerke. 5 poeng og ratingprestasjon over 2300 er vår beste internasjonale debut på mange år. Litt av et sprang fra offisielt norsk tall på 2021. Mistanken om at Richard (22) hadde noe mer i seg er bekreftet nå i sommer. Han spiller sunt og realistisk, og noen av remisene kom i absolutt gode stillinger.

Også Steinkjers Frank Hovde sikret seg internasjonal rating med margin. Vel fortjent. Det er altså håp om framgang etter at junioralderen er forbi, noe sjakkforbundene våre bes merke seg.

Av "veteranene" glimtet Følling denne

gang til med gode saker, mens Gulbrandsen var mest under pari. Han må være en av Norges mest ujevne.

Arrangementet ble greit gjennomført av - nok en gang - Arnold J. Eikrem og hjelpere. Men det vil absolutt gjøre seg når hotellet etter planlagt utvidelse kan tilby lokaliteter som ikke gjør det nødvendig å spille på to vidt forskjellige steder i huset (tre inklusive de åpne turneringene). Ellers holdt Gausdal Høifjellshotell som vanlig en tilstrekkelig standard og tross alt rimelige priser. Likevel spiller vel det økonomiske en rolle når det heller ikke i år deltok noen junior fra arrangørlandet. En i inter-

nasjonal sammenheng nok "enestående" situasjon..

Honnør til arrangøren for satsing på bulletin, selv om den pga. trykkekemlighetene først kom etterskuddsvis og med utvalgte partier.

Turneringen var som vanlig sterk, men det virker litt tåpelig med den overdrevne forhåndsreklamen. Selv dagen før start sto det i Dagbladet at Miles deltok i spissen for "en rekke stormestere". Vel er Heikki en attraksjon, men...

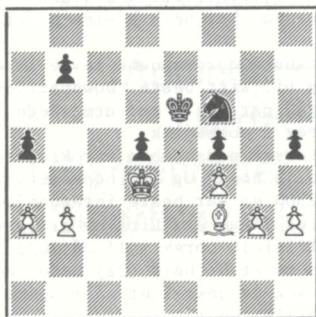
At russerne ville droppe sine to inviterterte, var i år temmelig opplagt etter OL-boikotten. I Moskva ses sjakk klart i sammenheng med idrettsavtaler.

Remis eller vinst?

Stikkampen om junior-NM ble spennende og velspilt. Johan Berg vant til slutt såpass klart som 2½-½ (fjerde parti ble ikke spilt), men noen lett nøtt å knekke var ikke motstanderen Arild Lauvsnes.

I det tredje matchpartiet fikk Lauvsnes et markant overtak med de hvite brikker. Flere forståelsegipære mente at han rotet bort vinsten i tidspøden, og den kritiske stillingen - som oppsto etter svarts 38. trekk - var denne:

Svart: Johan Berg

Hvit: Arild Lauvsnes

Partiet fortsatte 39 Le2 Kd6 40 Lf3 b6 41 Le2 Ke6 42 La6 Se4 43 Lc8+ Kd6 44 Lxf5 Sxg3 45 Ld3 Ke6 46 Kc3 h4 47 b4 Sh5 48 bxa5 bxa5 49 f5+ Ke5 50 Le2 Sg3 51 Lg4 Sxf5 52 Kd3 Sd6 53 a4 Se4 54 Ke3 d4+ 55 Kf3 Sc5 56 Lc8 Sxa4 57 Kg4 Sc5 58 Kxh4 a4 0 - 1
og Johan Berg kunne smykke seg med

tittelen Norgesmester 1980. Flere bakspillere - og senere de tre Osloaviser Dagbladet, VG og Morgenbladet - hevder at diagramstillingen er vunnet for hvit etter 39 Kc5. Johan Berg har imidlertid analysert stillingen for NSB og funnet ut at "spaltist-varianten" kanskje ikke er mer sjanserik for hvit enn partifortsettelsen:

1 Kc5!? Se4+ 2 Kb6 d4!

A: 3 Kxb7 Kd5 4 Ka6 d3 5 b4 (5 ka5 kd4 6 b4 Sc3 7 b5 Ke3 8 Lxh5 d2 9 b6 Se2 10 b7 (10 Lxe2 Kxe2 11 b7 d1d 12 b8D Kf3!-) 10 - d1d 11 b8D Dd5+ 12 Ka6 (12 Db5 Da8+ 13 Kb4 Sd4 uklart) 12 - Sxg3 13 Le8 (13 Db6+ Kxf4! 14 Df2+ Kg5=) 13 - Se4 uklart.) 5 - axb4 6 axb4 Kd4 7 b5 Ke3 8 Ld1 (8 Lxh5 Sxg3 9 Ld1 Se4=) 8 - Sxg3 9 b6 (9 Kb7 Se2! 10 Kc8 Sc3 11 b6 Sxd1 12 b7 d2 13 b8D Sf2=) 9 - Se4 10 Kb5 Sd6+ 11 Kc6 Sc4=

B: 3 Lxh5 d3 4 g4 (4 Kxb7 Kd5 fører inn i variant A, da bl.a. 5 g4? strander på 5 - Sg3 6 Lf7+ Kd4 7 b4 Kc3 8 Ld5 axb4 9 axb4 Kxb4+) 4 - Sf6! 5 gxf5+ (5 Lg6? fxg4 6 Lxd3 g3! 7 Lf1 Sd5+ -+; 6 hxg4 d2 7 Lc2 Sd5+ -+) 5 - Kxf5 6 Ld1 Sd5+ 7 Kc5 (7 Kxa5 Se3 8 Lh5 Kxf4 9 Kb4 Kg5 10 Lf3 Kf4=) 7 - Se3 8 Lh5 Kxf4 9 Kd4 d2 10 a4! b6! 11 Le2 d1d 12 Lxd1 Sxd1 13 Kc4 Sb2+! 14 Kb5 Sd3 15 Kxb6 Sc1=

C: 3 g4 fxg4 4 hxg4 Sd2! 5 Lxb7 hxg4 6 Lc8+ Kd5 7 Lxg4 Sxb3 8 Lf3+ Ke6 9 Le4 Sc1=

Analyse: Johan Berg

Har De male- problem?

Ring og la oss
prate om saken.
Vi utfører alt
malerarbeide for
interiør og eksteriør.
Uforpliktende
pristilbud.

MALERFIRMA tviillingene

STOVNERBAKKEN 151, Tlf. 10 31 82 - 25 14 97
OSLO 9

DU BLIR LETT «SJAKK-MATT» NÅR DU SER
VÅRT ENORME UTVALG

GAVER – PREMIER – ETC.– ETC.

H. HASLE $\frac{A}{S}$

GULLSMEDFORRETNING
DnC-gården Ski - Tlf. 87 31 46

Elverum Trafikkskole

Ester Arnesen

Trysilveien 19 – Elverum
Tlf. (064) 11 543

Ferdaminne fra juniorene

Som vanlig har norsk juniorsjakk vært representert i flere internasjonale sammenhenger i perioden juni-september. I NSb nr. 5 bragte vi referat fra det åpne danske jr.-mesterskap, her følger rapporter fra junior-VM, cadet-VM, det åpne sveitsiske og Schilde-turneringen. Vår mann i ECI-turneringen har ennå ikke lykkes i sin fortvilte søken etter en postkasse, men vi har et ørlite håp om å bringe hans inntrykk og et parti herfra i neste nummer. Alt i alt må man kunne si at våre juniorers innsats denne gang var under middels. Petter Stigars 7 poeng i VM får godkjent karakter, og Johan Bergs flotte tredjeplass i Sas-van-Gent (skjønnhetspremie endatil!) var meget sterk. Forøvrig blandet drops.

Sju avbrudd!

Ved Arild Lauvsnes

1 Karsten Rasmussen, Danmark	7
2 Markus Trepp, Sveits	6½
3 Göran Marklund, Sverige	6½
4 Michael Hoffman, Sveits	6½
5 Keith Arkell, England	6
6 Jurg Herzog, Sveits	5½
20 Arild Lauvsnes, Norge	4

Det åpne sveitsiske juniormesterskapet ble spilt i Zürich 2.-10. august. Startlisten talte 32 deltagere, hvorav 9 utlendinger. Etter å ha tatt oppløftende 2 poeng etter 2 runder (og ingen hengepartier!) begynte fadese. Det som nå skulle skje var at på de neste 5 rundene skulle jeg få 7 - sju - avbrudd! Opptakten var at jeg i 3. runde satte bort klar vinststilling mot sveitseren Markus Trepp. I 4. runde møtte jeg turneringsvinneren Karsten Rasmussen fra Danmark og dette ble litt av et parti. Vi hadde nemlig 4 avbrudd, spilte partiet over 4 dager og 103 trekk!! Partiet bølget frem og tilbake, og jeg fikk til slutt en elementær vinststilling. Men så skjedde det utilgivelige at jeg glemte å sjekke at den samme stilling ikke skal forekomme 3 ganger. Stillingen hadde nemlig også oppstått 2 ganger under tidsnøden dagen før! Med til historien hører det også at vi bodde på samme rom. Jeg ble altså nødt til å spille 11 timer om dagen i stekende varme, og i tillegg skulle hengepartiene analyseres. Resultatet kan en tenke seg selv. At den 14 år gamle Karsten Rasmussen

(Elo: 2178) vant turneringen var slett ingen overraskelse. Han har en fin spilleforståelse og vi kan om ikke lenge vente mer fra den kanten.

Cadet-VM

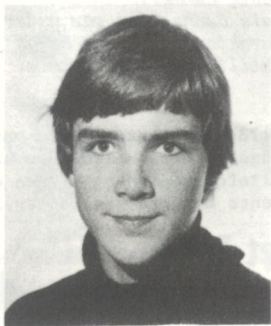
Ved Berge Christiansen

1 Valerij Salov, Sovjet	9
2 Alon Greenfeld, Israel	8½
3 Joel Benjamin, USA	8
4 Curt Hansen, Danmark	7½
5 Dibyendu Barua, India	7½
6 Piotr Staniszewski, Polen	7½
7 Bjørn Ahlander, Sverige	7½
8 Atanas Hourtenkov, Bulgaria	7½
9 Elvar Gudmundsson, Island	7
31 Berge Christiansen, Norge	5
41 Martti Kauppinen, Finland	4

Turneringen fant sted i Le Havre, Frankrike 30/7-12/8. Ialt var 49 land påmeldt, men Pakistans meget unge deltaker fikk ikke visum og måtte utebli. Som arrangørland hadde Frankrike med 3 spillere. Av de 50 deltakere var 1 jente og alle verdensdeler var representert. De fleste hadde sekundanter, jeg hadde en sjakkspillende far som "medhjelper". Da Forbundet hadde vært relativt tidlig ute med påmeldingen, fikk den norske delegasjon tildelt dobbeltrom. Senere anmeldte, bl.a. Sverige, Tyskland og Østerrike måtte ta tiltak med 6-mannsrom. Dette ble det protestert skriftlig mot, såvidt jeg skjønner i den form at fremtidige arrangører måtte sørge for tilfredsstillende innkvartering. Enkelte land var heller ikke fornøyd med maten, den var jo noe annerledes enn vi er vant til hjemme-

fra. Jeg hadde likevel inntrykk av at de aller fleste var godt fornøyd med oppholdet. I alle fall skal det sies at arrangørene gjorde hva de kunne for å gjøre det trivelig. Men engelsk kunne de ikke!

Turneringen gikk over 11 runder og foregikk i byens rådhus, - som hadde det for utlendinger forvirrende navn l'Hotel de Ville. Det var enkelte som hadde lyst til å ta inn på dette "hottellet".

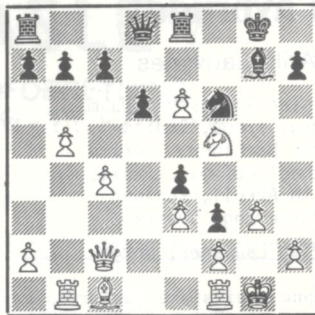
Berge Christiansen

Sovjets representant Valerij Salov vant med 9/11. Ingen sensasjon etter som han kommer fra Sovjet. Han spilte jevnt og solid og sto igrunnen aldri dårlig i noe parti. På annenplass kom Alon Greenfeld fra Israel. I siste runde sto han bonde over mot Joel Benjamin, men hadde nok undervurdert motangrepet til amerikaneren og tapte. Men det hadde sannsynligvis ikke hjulpet om han hadde vunnet, da Salov i siste runde tok remis med bonde over. Disse to var helt suverene. Før siste runde ledet de sammen med 1½ poeng før nestemann. Benjamin åpnet svakt med 3½/6 og lå da likt med meg! Men en sterk avslutning ga et for ham hederlig resultat. Helt fornøyd var han nok ikke. Nordens representanter gjorde det usedvanlig sterkt med dansken (2369) på 4. plass, svensken (2141) på 7. og islendingen (2250) på 9. Selv fikk jeg 5/11 og en 31. plass (+3=4-4) noe jeg ikke er helt fornøyd med. Som premie fikk jeg en stor bok om Napoleon III - på fransk!

Hvit: Elvar Gudmundsson, Island
Svart: Berge Christiansen, Norge

ENGELSK
1 c4 g6 2 Sc3 Lg7 3 g3 d6 4 Lg2 Sc6 5

d3 e5 6 e3 f5 7 Sge2 Sf6 8 0-0 0-0 9 Tb1 Te8 10 b4 e4 11 d4 For å hindre Se5. 11 - g5?! Interessant, men neppe helt godt. 12 Dc2 12 f3! var nok bedre, men sjansen kommer igjen. 12 - Se7 13 b5 13 f3! 13 - Le6 For å få et springerfelt på e5. Men i farten overså jeg at han fikk et tilsvarende på d4. 14 d5 Ld7 15 Sd4 g4 16 Sce2 Sg6 17 Sf4 Se5 Her bestemte jeg meg for å gi en kvalitet. 18 Sfe6?! Jeg tror det er bedre å ha truselen i reserve. 18 - Lxe6 19 dxe6 på 19 Sxe6 hadde jeg spilt 19 - Txe6 som jeg synes gir sort bra spill for kvaliteten. 19 - Sf3+ 20 Lxf3 gxf3 21 Sxf5? Åpner diagonalen c8-h3 for dronningen, og det er helt unødvendig.

21 - Txe6? 21 - Dc8! er sterkt, f.eks. 22 Sxg7 Kxg7 23 h4 Dxe6 24 Kh2 Sg4+ 25 Kgl Se5 26 Kh2 Dxc4 eller 22 Sd4 Txe6! I begge tilfeller med sort fordel. Ergerlig at jeg skulle overse et så enkelt trekk. 22 Sxg7 Kxg7 23 Lb2 De8(?) Stadig var Dc8 eller Dd7 best. 24 Tfd1 Dh5 25 h4 Df5 26 Kh2 Kf7 Her begynte jeg å mislike stillingen min, så jeg tilbød remis. Men det var visst ikke aktuelt. 27 Lxf6 Dxf6 28 Td4 Df5 29 Td5 Hvit står nå bedre pga. svarts utsatte kongestilling. 29 - Te5 30 Tbd1 Tae8 31 Da4 Df6 32 Tld4! 32 Dxa7? Txd5 33 cxd5 Db2 34 Kgl Tc8! og sort vinner. 32 - Tg8 33 Txe5 Dxe5 34 b6! Hvit står nå til vinst. 34 - axb6 35 Dd7+ De7 36 Hvis det ikke hadde vært for at vi var i tidsnød begge to, hadde jeg nok gitt opp her. 36 Df5+ Kg7 37 Txe4 Df7 38 Tg4+ Kf8 39 Dc8+ Ke7 40 Txg8 Dxc4 41 Tg7+ 1 - 0

Kommentarer: Berge Christiansen

Junior-VM

Av Petter Stigar

1	Garri Kasparov, Sovjet	10½
2	Nigel Short, England	9
3	Ivan Morovic, Chile	8½
4	Adrian Negulescu, Romania	8½
5	Klaus Bischoff, BRD	8½
6	Ralf Åkesson, Sverige	8
7	Tempone ARG 8 8 Danailov BUL 8 9 Károlyi UNG 8 10 Hjorth AUS 8 11 Züger SUI 8 12 Curt Hansen DANMARK 8 13 Jon Arnason ISLAND 8 14 Barua IND 8 15 Gerbert BRD 7½ 16 Kimmo Välikoski FINLAND 7½ 17 Toro CHI 7 18 Utut INDO 7 19 Petter Stigar NORGE 7 20 Benjamin USA 7	

58 deltagere fra 55 nasjoner.

Dortmund 30/8 80

Kjære NSb.

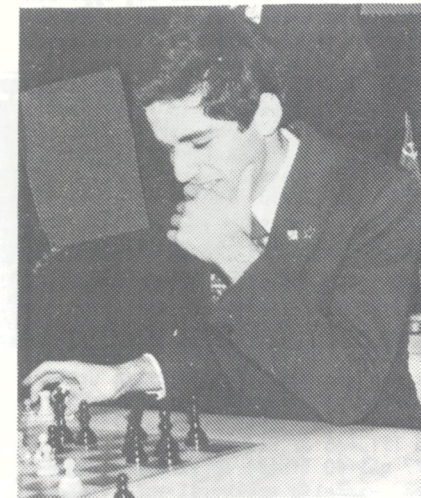
Man kan jo også si det slik: Hvis ikke Kasparov hadde deltatt, ville kampen om VM-tittelen vært meget hard, jevn og på alle måter spennende. Imidlertid er det ingen tvil om at Kasparov er med, og det med ventet suksess. Allerede før siste runde er det klart at hverken Nigel Short eller Adrian Negulescu kan ta igjen russeren som har 10 poeng. Heller ikke Tempone (8/12) kan score mer enn ett poeng pr. runde.

På delt 12. plass følger et kobbelt av spillere med 7 poeng, deriblant Hansen (DANMARK) og Stigar (NORGE). Sistnevnte begynte sin planlagte sluttspurt for tidlig, og sviktet i det avgjørende øyeblikk mot australieren Hjorth. Med fare for å kjede eventuelle lesere gir jeg her en kort oppsummering av motstandere og resultater:

1. Tap med Svart mot Santo-Roman, Frankrike. 2. Remis, hvit, Damljanovic (Jugoslavia). 3. Vant, hvit, Canada (Belgia). 4. Remis, svart, Obando (Columbia). 5. Remis, hvit, Barua (India). 6. Vant, svart, Bates (New Zealand). 7. Remis, svart, Darcy (Brasil). 8. Remis, hvit, Bischoff (BRD). 9. Vant, svart, Kaspret (Østerrike). 10. Vant, hvit, Züger (Sveits). 11. Tap, svart, Hjorth (Australia). 12. Remis, hvit, Åkesson (Sverige).

Dvs. 0½1½1½1½1½, altså en anstendig innsats. I siste runde skal jeg ha svart mot Arnason og håper det beste, men det er naturligvis en viss fare

for at jeg ender med 7/13. Her et parti fra 10. runde:

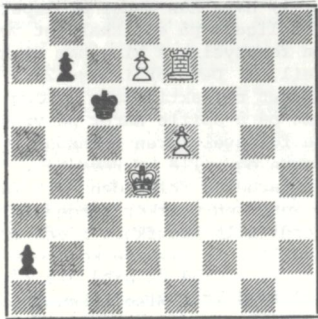
Arets suverene verdensmester for juniorer: Garri Kasparov, Sovjet.

Hvit: Petter Stigar, Norge
Svart: Beat Züger, Sveits

KONGEINDISK

1 d4 Sf6 2 c4 g6 3 Sc3 Lg7 4 e4 d6 5 f3 0-0 6 Le3 Sc6 7 Dd2 a6 8 Sge2 Tb8 9 Sc1 e5 10 d5 Sd4 11 Sb3 Sxb3 12 axb3 c5 13 Lg5 Dc7 14 g4 Se8 15 Ld3 f6 16 Le3 Muligens nytt. Jeg vet at 16 Lh6 har vært spilt tidligere, men jeg tror at 16 - Lxh6 17 Dxb6 Dg7 & Sc7, Ld7, b5 er bra for svart. 16 - f5 17 gxf5 gxf5 18 exf5 Lxf5 19 Se4 Lxe4 20 Lxe4 Kh8?! Jeg anså under partiet 20 - Sf6 & Sf6-h5-f4 for å være bedre. 21 b4! Meget skarpt og tveegget. Motivene bak trekket var mange: 1) Hvis han mener at løperen står dårligere på e3, skal det være meg en fornøyelse å vise ham at han tar feil. 2) Det forsiktede 20 - Kh8 oppmuntrer til aktivitet. 3) Jeg var bestemt på å spille hardt på vinst. (Tapte for sveitseren Franzoni i Groningen og ville ha revansj.....) 4) Den garderte fribonden hvit får på d5 er verdt en usikker kongestilling (et verdifullt trumfkort i ethvert sluttspill). 5) Diverse konkrete varianter. 21 - cxb4 22 Dxb4 Sf6 23 c5 Sxe4 24 fxe4 Tf3! Mine kalkulasjoner omfattet bl.a. 24 - Df7 25 0-0-0! dxc5 26 Lxc5 med klar fordel til hvit. 25 Ke2 dxc5 26 Lxc5 Züger hadde plan-

lagt 26 Dxc5 Txe3+ 27 Dxe3 Dc2+. 26 - Tf4 27 Tacl?!. Jeg aner virkelig ikke hvordan hvit skal stable seg opp. Den hvite kongen er utsatt, men de hvite brikkene står ellers bra og Bd5 synes å komme med oppmuntrende tilrop. 27 - Dd7 28 Le3 Dg4+? En feil ifølge IM Werner Hug (Zügers sekundant). Riktig er 28 - Dh3! og svart har farlige trusler. Om Lg7 våkner til liv kan situasjonen fort bli kritisk. 29 Kd3 Tf3 30 Db6 Dh3 31 Thg1! Jeg er meget fornøyd med mine to siste trekk. Thg1 var faktisk forberedt på forhånd. 31 - Lh6 32 Tg3 Txe3+ 33 Txe3 Lxe3 34 Dxe3 Dxh2 35 Df3 Med fordel til hvit - tross minusbonden. Züger var nå bragt ut av balanse, de tre neste trekk kom nølende, men så innså han at han sto dårligst og spilte utmerket frem til avbrudd. Det gjorde derimot ikke jeg (lett tidsnød). 35 - Dh6 36 Tf1 Te8 37 Df7 Dg6 38 Dxg6 hxg6 39 Tf7 g5! 40 Tf5(?) 40 Txb7! 40 - g4 41 Ke3? Hemmelig trekk. 41 Tg5! vinner. Nå er det remis, skjønt takket være Bd5 har hvit en viss posisjonsfordel. e5 er også svak. 41 - Kg7 42 Tg5+ Kf6 43 Txg4 Th8 Med remistilbud. 44 Tg3 Th2 45 Tf3+ Ke7 46 Tf5 Kd6 47 b4 Her var jeg på nippet til å tilby.- Tb2? 48 Tf6+ Kd7 49 Tf7+ Kc8 50 Te7 Txb4? Trolig den avgjørende feilen. 50 - Tb3+ gir bra remissjanser. 51 Txe5 a5 52 Th5 a4 53 e5 Tb3+ 54 Ke4 Tb4+ 55 Kd3 a3 56 Th8+ Kc7 Hvorpå jeg puttet 57 d6+ i konvolutt. Neste dag fortsatte partiet 57 - Kd7 58 Th7+ Ke6 59 Te7+(?) Faktisk en ren refleksbevegelse. Analysene anbefalte 59 d7. 59 - Kd5 60 d7 Td4+ 61 Kc3 Kc6 Også 61 - Kc3 62 e6 vinner for hvit. Blir situasjonen kritisk putter jeg et tårn på a8. 62 Kxd4 a2

Nå vinner selvfølgelig 63 d8D, men jeg ville gjerne gi d-bonden en spe-

siell oppmerksomhet. Züger så meget sjokkert ut da jeg spilte 63 d8=5+! Det fulgte: 63 - Kb6 64 Txb7+ Ka6 65 Kc5 a1=D 66 Tb6+ 1 - 0 På 66 - Ka7 fører 67 Sc6+ Ka8 67 Tb8+ til matt, og etter 66 - Ka5 67 Sc6+ Ka4 68 Ta6+ faller Dal. Kommentarer: Petter Stigar

Schilde 1980

Ved Per Manne

1 Ehlvest SOV 8½ 2 R Mainka BRD 6½ 3 Winants BEL 6 4 G Mainka BRD 5½ 5 Milligan ENG 5 6 Smyth IRL 5 7 Cardon HOL 5 8 Arlandi ITA 5 9 Hawksworth ENG 5 11 Nørgaard DAN 4½ 12 Manne NOR 4

17.-26. juli, aldersgrense 18 år.

Annethvert år arrangerer Schaakring Boris Spassky i Belgia en internasjonal juniorturnering. For to år siden gjorde Arild Lauvsnes fra Stavanger en god innsats for de norske farger. Han fikk 4½/9 etter å ha ligget langt framme tidlig i turneringen. I år var det min tur til å forsvare Norges ære. Jeg var samtidig ute etter revansje for den heller svake innsatsen i NM en uke tidligere.

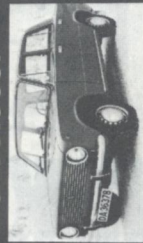
Det var tydelig stor forskjell i spillestyrke blant deltagerne, og jeg regnet med at dersom jeg hadde flaks og møtte de rette motstanderne, kunne en brukbar plassering være innen rekkevidde.

Vel, jeg hadde flaks og fikk møte de "lette" i begynnelsen. Men noe særlig med poeng ble det ikke - etter tre runder hadde jeg bukket pent i hvert parti og måtte erkjenne den lange røkade - 0-0-0 - på turneringstabellen. Så fikk jeg heldigvis hjelp av Monradsystemet og skrapte til meg 4 poeng i bunnen. Av de seks spillerne som kom bak meg, møtte jeg fem!

Den eneste som klarte å ta poeng fra russeren Ehlvest var Romuald Mainka. Vi husker kanskje vest-tyskeren som gikk til topps i den internasjonale juniorturneringen i Skien ved nyttårstider.

Når det gjelder arrangementet er det bare å gi seg over. Det var ikke en eneste detalj å sette pekefingeren på. Premiebordet så ut som om det var dekket på for konger og keisere. Aldri har jeg sett maken!

Modellutvalg
fra 35.000.-

LADA 1200

LADA 1500

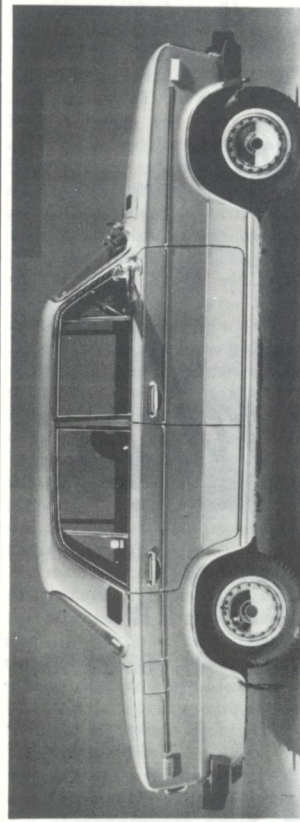
LADA 1600

LADA COMBI

LADA 2121

Lada
DET ER IKKE SPART
PÅ ANNET ENN PRISEN!

**LADA ØKTE
SALGET MED
75% I 1979**

1979 ble et Lada-år! Med en salgs-
økning på over 75% styrket Lada
sin posisjon blant de mest solgte
bilene i Norge. En provetur vil gi
deg grunnen!

**LADA - ENESTE
BIL MED 2-ÅRS
FABRIKKGARANTI**

A/s Auto-Rep.

KONIELLA
NORGE
BILÅS

3700 SKIEN

TELEFON: 23 458

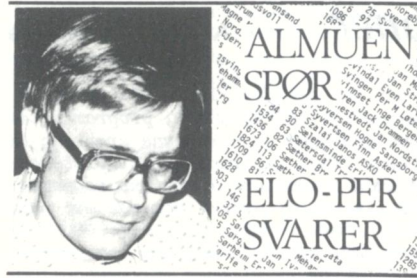
SJAKKFOLK

ER ALLTID
VELKOMMEN!

RESTAURANT OG
SELSKAPSLOKALER

Ø. Storgt. 10, Drammen. Tlf. 83 22 66

Fra Egil Arne Standal, Volda har jeg mottatt et langt, engasjert brev, med vesentlige spørsmål. Hans henvendelse - og flere andre - tyder på at det er aktuelt med en revisjon av og et opptrykk av min artikkel om Elo-systemet fra NSb nr. 3, juli 1976.

Utenom det Standal der kan få svar på, har han to anførsler:

Det første går ut på at det kan være lett å komme til ratingpoengene i noen klubber i forhold til andre. Jeg skal ikke stikke under et brett at det kan eksistere lokale urimeligheter. Men - grovt betraktet - tror jeg nok urimelighetene er mindre enn hva pressen og enkelte patrioter vil ha det til. Som ny spiller i en klubb vil man riktignok kunne få et for høyt "inngangstall" dersom nivået i klubben er godt - og en tilsvarende sped sats i et svakt miljø. Men, slik aktiviteten er i Norge idag, regulerer tallene seg temmelig raskt til et rimelig godt styrkeanslag.

Klubber hvis spillere sjelden opptrer i "utlendighet" vil dog kunne lide av innavl. Den relative rangering og styrkeforholdet i klubben vil være pålitelig, men forholdet til omverdenen kan utvikle seg skjevt.

Derimot setter Standal søkelyset på et av systemets hovedproblemer med sitt annet spørsmål. For å generalisere en smule i forhold til hans konkrete eksempel, har jeg valgt å formulere det slik: *Hva med spillere i stor fremgang (f.eks. juniorer) som utvikler seg så fort at systemet ikke klarer å fange opp fremgangen?*

Den formelle prosedyre kan man finne i artikkelen om Elo-utregningen (se Norges Sjakkforbunds Års- og Håndbok. Red. anm.), men - med fare for å tøye redaktørens spalteplass og tålmodighet utover bristepunktet, vil jeg gjerne si noe om bakgrunnen.

Undersøkelser som dr. Elo har gjennomført, bekrefter den nærliggende oppfat-

ning at en spiller utvikler seg sterkere i positiv retning i sine første aktive år, enn han utvikler seg negativt i slutten av sin aktive periode. Systemets treghet gjør det vanskelig å fange opp radikale endringer i spillestyrke. Fremgangsrike nybegynnere vil derfor oftest være underratet, mens dalende stjerner (som forandrer seg mindre radikalt) ikke i samme grad vil være overratet. Dette betyr at spillere i fremgang vil stjele mange poeng fra andre spillere som får for dårlig betalt. Når man - gjennomsnittlig ved 40-års alderen - begynner å tape i styrke, betaler man gjerrigere tilbake.

Hvis man ikke tar hensyn til dette, vil totalnivået i "poolen" synke sakte, men sikkert. Standal foreslår at vi ved dramatisk fremgang ser bort fra tidligere resultater, og regner prestasjonen i den siste turneringen som "kometens" nye tall. Og - i dette forslaget er han ikke alene! Systemets far (den internasjonale!) foreslår det samme. Når vi ikke gjør det i Norge skyldes det såvel praktiske som teoretiske hensyn. For det første vil det bli tungt for undertegnede å innføre en ny regneregulering som måtte gi en "prøveutregning" forut for den endelige. For det andre vet vi ikke om den drastiske prestasjonen er tegn på en varig bedring i ferdighet eller om det er et engangsblaff. Vi har derfor valgt en mer automatisk rutine, men jeg kan forsikre at problemet er under kontinuerlig bevåkenhet for den norske bestands vedkommende.

Nu går vel egentlig ikke spørgerens bekymring så meget på systemets skjebne som på de aktuelle spilleres lave tall. Jeg tror vi inntil videre må leve med at noen må ha et galt tall. Etter noen år vil også dette misforhold rette seg selv for den enkelte spiller. Min eneste trøst til "ofrene" er at de kan glede seg over noen gode år i, nær sagt, kontinuerlig fremgang i spillestyrke såvel som i ratingtall. Hold ut!

Per A. Bergersen
formann i den norske
Elo-komiteen.

Per Arne Bergersens adresse er Åsliveien 17, 1320 Stabekk. Brev til denne spalte bes sendt direkte til Bergersen.

Komiteens bankgironr.: 7050.30.59949. Elo-avgiften er kr 5 pr. spiller og turnering frem til 1/1 1981. Da blir den til 10 kroner.

Norske tittel-prestasjoner

Av Øystein Brekke

Atskillig forvirring synes å herske i Norge når det gjelder FIDE's tittelsystem i praksis. I rundskriv fra "Arnolds sjakkagentur", i sjakkspalter, programhefter og endog på radio har det versert uriktige opplysninger om nordmenns erobring av titler og napp. Selv NSB's referent utropte Arne Vinje Gulbrandsen til FIDE-mester etter Skien. I virkeligheten er det ennå uråd å oppspore flere enn to napp på ujevne "Bror". Daan de Lange er nok heller ikke FIDE-mester, men har ett napp, og selv ikke Terje Wibe har begått noe norsk stormesternapp.

Jeg vil forsøke å oppsummere vår status på området, samtidig som jeg som nyopprettet FIDE-kontakt i Elo-komiteen bl.a. vil holde oversikt over tittelnapp som måtte noteres av norske spillere framover.

Norsk sjakk har foreløpig frambrakt seks internasjonale mestere og to FIDE-mestere. Her er lista over IM'ene, med fødselsår, årstall for utnevnelsen og turneringen(e) der tittelen ble sikret:

1. Olaf Barda (1909-71)	IM 1952	Marianske Lazne/Praha 1951
2. Svein Johannessen (1937-)	IM 1961	Marianske Lazne 1961
3. Leif Øgaard (1952-)	IM 1974	Helsinki 1972, Reykjavik 1974
4. Arne Zwaig (1947-)	IM 1975	Nice 1974, Hamar 1975
5. Terje Wibe (1947-)	IM 1977	Hamar 1976, Hamar 1977, Gausdal 1977
6. Knut J. Helmers (1957-)	IM 1978	Bergen 1978, Lodz 1978

Om alle disse titlene kan det sies at de er høyst udiskutable, og innehaverne har "bekreftet" dem ved å oppfylle kravet også etter utnevnelsen. (Et formelt forbehold for Barda, som i sin tid bare hadde et fåtall slike muligheter. Men i hvertfall seieren i Jönköping 1958/59, sammen med Kotov og foran Ragosin, var jo en soleklar dokumentasjon av styrken.) Mens vi oppholder oss ved IM-tittelen (den som har vært mest aktuell), bør det nevnes at flere spillere har lukket på den, og et par har vært snublene nær ved å få den med seg.

Nære ved

I sitt drømmeår 1972 spilte Erling Kristiansen 1.bord i OL i Skopje, og tok der inntegning på 15 partier. I Oslo Chess International 1974 var han som kjent et bittert halvpoeng fra å fullføre verket. Historien gjentok seg i Sandefjord året etter, selv om det bare var 9 runder (+15) og kravet den gang 25 partier mot 24 nå. I praksis ville nok tittelen blitt godkjent. Eivind Poulsson så en stund ut til å være på stø kurs mot målet. Første napp tok han i Sandefjord 1975, og så dundret han til med sitt livs resultat i Viking Oslo 1977: 7 poeng av 9, med

ratingsnitt på 2365,5 (kat.5) og IM-krav på 6-poeng. 78% score gir jfr. Elotabellen (i NSB 3/76) en ratingprestasjon på 2583, mens stormesterkravet inntil 1979 var 2550! Matematisk sett et stormesternapp, men ikke formelt sett; da måtte han møtt tre stormestere. Og etter at Poulsson i Gausdal 1977 var ett poeng fra å fullbyrde tittelen, har han ikke vært i stand til å finne fram godformen. Men nå fortelles det at han er på vei tilbake til Oslo-traktene fra sitt "Volda-eksil", så kanskje skal vi huske på at det ene nappet hans er gyldig helt til påsken 1982...

Ragnar Hoen må sies å være av noenlunde IM-styrke, men har bl.a. prioritert lagsjakk foran det individuelle. Hans 6 poeng av 9 fra Hamar 1976 (snitt 2337, kat.4, IM-krav: 67% = 6,03 p. ...) kan nok i praksis godskrives som IM-napp. Etter over fire års fravær fra internasjonale turneringer i Norge, forsøkte han seg i Viking Oslo nå i påsken og kom ett poeng fra IM-kravet (men fullførte FM-tittelen, les videre).

Fra tidligere tider skal det nevnes at Aage Vestøl visstnok var nær tittelen (i den tid var ett resultat nok) i olympiaden både i Amsterdam 1954 og

München 1958. I Amsterdam vant han faktisk over både Gligorić (forlenget av verdensklasse) og Bent Larsen (kvalifiserte seg likevel til IM-tittelen).

To FIDE-mestere

FIDE-mestertittelen var en ny dimensjon som kom til verden gjennom vedtak på FIDE-kongressen i 1978. Denne krever altså ratingprestasjoner på 2350 og skulle ligge innen rekkevidde for en del spillere også her på bjerget. Den nye tittelen ble gitt tilbakevirkende kraft til 1.1.1977, hvilket sikkert har ført til masse regnearbeid og også i andre land enn Norge. Vi kan registrere at Ragnar Hoen har tatt tre napp og tittelen på nøyaktig like mange "forsøk" innen perioden! Det vitner om en overbevisende stabilitet, og over ikke mindre enn 31 partier:

1. Buenos Aires 78 (2334, 6½/12)
2. Luzern 79 (2433, 4½/10)
3. Oslo 80 (2358, 5/9)

Atskillig mindre stabil er Bjørn Tiller, men på sitt beste holder han internasjonal standard. Det har han vist tre ganger på Gausdal:

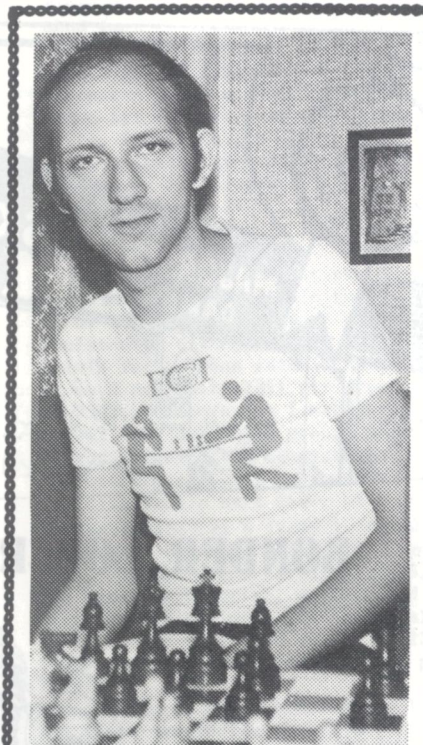
- 1 Gausdal 1977 (2328, 5/9)
- 2 Gausdal 1978 (2390, 4½/9)
- 3 Gausdal 1980 (2342, 5/9)

Dermed skal både Hoen og Tiller få konfirmert FM-tittelen på høstens FIDE-kongress (under Malta-OL). Utover dette har vi notert 10 gyldige norske FM-napp. Poulsson og Gulbrandsen har 2/3 tittel hver. Her inntegningene i kronologisk orden og hver med 5 års gyldighet:

Kringsjå 77	Tor Kristiansen
Viking 77	Eivind Poulsson
"	Arne V. Gulbrandsen
"	Jarl H. Ulrichsen
Gausdal 77	Eivind Poulsson
"	Bjørn Tiller
Hamar 78	Daan de Lange
Fredrikstad 78	Michael Wiedenkeller
Skien 78	Stein Jensen
Gausdal 78	Bjørn Tiller
Gausdal 79	Per Ofstad
Skien 80	Arne V. Gulbrandsen

Stormestertakter

Ingen norske spillere har klart napp i

Før han kom til hovedstaden utga hverende artikkelforfatter Øystein Brekke et blad han kalte "SJAKK-GAL, den lille gule fra Gjøvik". Av frykt for innrapportering til Pressens Faglige Utvalg skal vi ikke hevde at han lever opp til sin egen betegnelse sjakk-gal, men han er i alle fall langt over middels engasjert i og omkring det edle spill. Som kjent var ØB redaktør av NSB 1975-79. Han har vært formann i ASKO og medlem av NSF's sentralstyre. For tiden arbeider han med en 3-binds lærebok i sjakk som kommer ut til neste skoleår, og sammen med IM Helmers sysler han med tanken om å skrive et verk om "den norske varianten" i spansk. I denne måned reiser Brekke til Malta som kaptein for det norske OL-laget. Muligens er han idag vår fremste kjenner av det internasjonale sjakkmiljø, bl.a. er han 100% bevandret i FIDE's regelverk.

MAJORSTUENS SKOTØIHUS A/S
DAME - SKO - HERRE

BØNDER, LØPERE, DRONNINGER...

TREKK TIL

**Majorstuens
SKOTØIHUS A/S**

Bogstadveien 31 — Tlf. 46 44 50

FOR SKOENE OG FØTTENES SKYLD...

stormestertittelen. Sjansene har heller ikke vært så forferdelig mange. Svein Johannessen som gjorde flere riktig pene resultater på 60-tallet, var såvidt jeg vet ikke nærmere enn ett poeng fra tittelen. I "moderne tid" har vi i det minste hatt noen "matematiske GM-resultater". Poulssons fra Viking Oslo 1977 er nevnt, men det finnes enda mer gedigne bravader.

Sett over et visst antall partier i rekkefølge, kan vi faktisk påvise ett tilfelle av norsk "stormesterform": Arne Zwaig i første halvår 1975. Han spilte to internasjonale turneringer i perioden og oppnådde begge steder resultater et halvpeng over daværende GM-norm. $7\frac{1}{2}$ poeng av 9 på Hamar (snitt 2353,5) ga en Elo-prestasjon på 2630, og ikke dårligere var 7 av 9 i Sandefjord, snitt 2407 og prestasjon 2624. Begge resultater holder også til dagens krav! (Men av stormestere var dessverre bare O'Kelly med, som til gjengjeld ble knust med dobbelt tårnoffer.) Zwaigs nasjonale ratingtall gikk opp fra 2410 ved årsskiftet til 2486 i mai - fram 76 poeng på 31 partier. Gjennomsnittsprestasjonen blir nærmere 2600, og etter det påfølgende NM gled ratingtallet ytterligere opp til 2494.

Også vår mest stabile toppspiller på 70-tallet, Leif Øgaard, gjorde sitt kanskje ypperste internasjonale turnering

resultat i 75 - 2.plass i Dortmund (med to stormestere, én for lite): 8 av 11 med snitt på 2422,5 gir prestasjon på 2594. Enda høyere lå forresten NM-resultatet på Blindern samme år: 9 av 11 i en samlet Norgeselite. (Zwaig fulgte på $8\frac{1}{2}$.) Internasjonalt gikk Øgaards Elo-tall i løpet av 1975 opp fra 2460 til 2490 og Zwaigs fra 2430 til 2475, de to høyeste internasjonale tallene nordmenn er registrert med.

Vi har altså fire matematiske GM-resultater i internasjonale turneringer: to av Zwaig, ett av Øgaard og ett av Poulsson. I tillegg kommer nesten og delvis Terje Wibes seier i Hamar 1978. $6\frac{1}{2}$ av 9 med snitt 2394 gir prestasjon på 2562, men omregnet i kategorier var kravet 73%, dvs. 6,57 poeng. Selv om vi godskriver at GM Lengyel pga. innrapporteringssvikter sto med 2430 og egentlig skulle hatt 2480, blir det fortsatt kategori 6 (2399!). Og på den annen side omfattet feltet Bill Goichberg, USA med drømmerating på 2525, men bare "provisorisk, ugyldig ved tittelkvalifisering". Han skulle altså strengt tatt telle som uratet på 2200 (og hadde året etter etablert seg på 2315!).

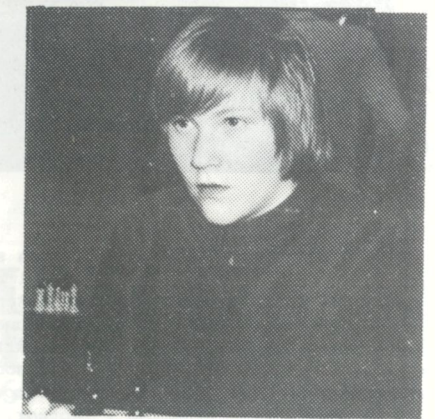
La oss håpe at noen nordmenn vil lykkes i sin eventuelle titteljakt. FIDE-mestertittelen burde være aktuell laurbær å sikte mot for en del av våre nest beste.

Agder - Telemark

Agder har slått Telemark 23-17 i interkretskamp. Hjemmelaget (matchen ble spilt i Risør) har sine juniorer å takke for at resultatet ble såpass klart, idet seniorkampen var uhyre jevnspilt: $10\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$ til sørlendingene. Telemarks juniorer kjempet godt, men et par 2-0 tap på de lavere bord gjorde at kampen vippet over til Agders fordel.

Av de interessante enkeltresultater merker vi oss at telemarkingene vant på de tre første bord: Einar Lauritzen - Morten Trollaldalen $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$, Tor Egil Førland-Dag Sødtholt $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ og Kai Ørtoft-Helge Theting $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$, mens Sæbjørn Dahle, Kristiansand slo Porsgrunns Gunnar Lie 2-0 på fjerde bord. På juniorbordene var også Telemark sterkest på de fire første bord, men Risørs egen Inge Moen ble en slags matchvinner

med 2-0 over den gode Espen Byrjall på bord nummer 5.

Jan Sørkjær, Kragerø spilte 1.bord på Telemark jr. 1-1 mot Harald Hage-land fra Evje ble resultatet.

NYHET!

NSb's KRAMBU

Kontaktannonser,
salg/bytte av bøker
og materiell m.m.

Rubrikkannonsene
koster kun kr 12,-
pr. linje!
Nøl ikke!

SJAKKSPILL i utskåret elfenben + en mengde sjakkliteratur t.s. 02/565063.

POSTSJAKK-KLUBBEN KAISER, BERGEN s. kontakt med alle sjakkspillere på Vestlandet som vil spille postsjakk. Oppl. fra Sverre Olsen, Welhavensgt. 47, 5000 Bergen.

STORMESTERSJAKK. 9 bulletiner fra vår jub.turn. Alle partier kr. 30. Børn Ss, Petter Lund, Solhaugvn. 87, 1300 Sandvika.

KASPAROV! Ny bok 42 s, 60 partier + tab. S.kr. 16. Pg 88.65.97-4, Strømstads SK, Box 126, S-45201 Strømstad Sverige.

NORGES SJAKKFORBUND og SJAKKENS VENNER har flere interessante artikler i lager: T-skjorter, jakkemerker, plakater og streamers med sjakkmotiv, postkort og - ikke minst - gedigne samlepermer til oppbevaring av Norsk Sjakkblad. Skriv til NSF, Postboks 9149, Vaterland, Oslo 1 og be om prisliste pluss nærmere informasjon.

50
års

jubiläum

Kongsberg og Våpenfabrikken sjakkklubb feirer i år 50-års jubileet for starten av det organiserte sjakkliv i byen. I oktober 1930 stiftet bergstadens utøvere av det edle spill Kongsberg Schakkklub som i seks harde år kjempet for sin eksistensberettigelse. Dårlig økonomi pluss kraftig interesse for det nyankomne bridge-spillet gjorde at man måtte trekke inn årene i 1936. Men snart etter krigens slutt tok man opp igjen virksomheten, og opp gjennom 50- og 60-årene må vi si at byens sjakkliv har gått fremover på alle vis. Jubilanten feiret bl.a. med en Grand Prix-turnering i februar, hvorfra ovenstående bilde er hentet. Vi ser turnerings- og jubileumskomiteene, f.v. Tormod Flåtrud, Konrad Gravningsmyhr, Henning W. Hermansen, Magnus Edvardsen, Jan Erik Hagen, Kåre Krokan, Kjell Aaserud og Bjørn Hamborg - sistnevnte forøvrig æresmedlem i klubben. VI GRATULERER!

Også turister som ikke spiller sjakk er velkommen til oss med sine bankforretninger!

NORE SPAREBANK

3630 Rødberg. Tlf. (034) 41 144 - 41 265

Velkommen til stemning og atmosfære!
Vi vil gjøre alt for at du skal trives hos oss.

Vi har åpent hverdager kl. 11-23.30,
søndager kl. 13-23.30.

THE HIGHLANDER STEAKHOUSE

Bogstadvn. 64
Sentralt på Majorstua

Besøk

LA POPINA $\frac{A}{S}$

MAT- OG VINHUS

Haakon VII's gate 5
Inng. Munkedamsveien
Tlf. (02) 11 22 63

ÅPNINGSTIDER: MANDAG OG TIRSDAG KL. 15.00—00.30
ONSDAG—LØRDAG KL. 15.00—02.00
SØNDAG KL. 13.00—24.00

Besøk

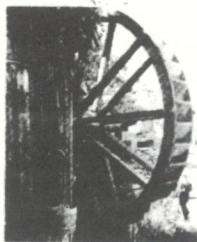

Osteria Italiana
Kirkeveien 51 - Oslo 3
Tlf. (02) 69 05 22 - 60 11 42

DANS HVER AFTEN. TOPP MODERNE DISKOTEK

ÅPNINGSTIDER: ALLE DAGER FRA KL. 11.00
ONS. FRE. LØR. TIL KL. 02.00

Besøk OSLO'S NYE FISK OG VILT-RESTAURANT
I ANTIKVARISKE LOKALER MED UTSIKT TIL AKERSELVEN

MØLLA a.s

Fisk og Vilt
MAT- OG VINHUS
Sagveien 21 - Oslo 4
Tlf. (02) 37 54 50 - 37 65 19

ÅPNINGSTIDER: ALLE HVERDAGER KL. 15.00—00.30
SØNDAGER STENGT

IM Knut J. Helmers:

TARRASCHVARIANTEN del 1

Tarraschforsvaret er en av svarts absolutt mest aktive oppstillinger mot dronninggambiten. Vanligvis sliter jo svart i dronninggambiten med den passive dronningløper, men her er dette ikke noe problem. Til gjengjeld isoleres svarts d-bonde.

Svart må altså spille med en statisk svakhet, og det krever aktivt spill! De fleste toppspillere idag har en evne til å unngå statiske svakheter, men sterke stormestere som Nunn, Gligorić, Marjanović, Stean og Pfleger tilhører allikevel Tarrasch-systemets forkjempere. I sin tid var også Boris Spasskij en svoren tilhenger, og en bør merke seg at i VM-matchen 1969 klarte ikke selveste Petrosjan å slå sprekker i åpningen!

Åpningen er etter min mening absolutt spillbar, men egner seg nok best for kompromissløse kjemper med godt taktisk blikk. Teoretisk sett vil nok åpningen alltid regnes som bedre for hvit, da det jo er adskillig lettere å påstå at bonden er isolert og dermed svak, enn det er å påvise svarts kompensasjon i form av godt offisersspill, punktet e4 osv. Men i praktisk spill omsettes ofte svarts "diffuse fordeler" i hele poeng!

Parti 1

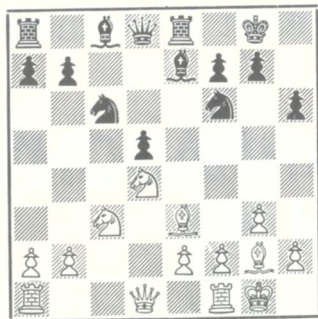
Timman - Gligorić, Niksić 1978

1 d4 d5 2 c4 e6 3 Sc3 c5!? 4 cxd5 exd5 5 Sf3 Sc6 6 g3! Rubinsteins trekk regnes som best. Grunnene til dette er at kongestillingen sikres, og at Lfl kan få en stor framtid på g2 hvor den trykker mot svarts sentrumsbonde. Etter både 6 Lg5 Le7! 7 Lxe7 Sgxe7 8 e3 cxd4 9 Sxd4 Db6!? og 6 e3 Sf6 7 Le2 cxd4!? 8 Sxd4 Ld6 har svart aktivt spill for den isolerte dronningbonden. 6 - Sf6(!) Som svakere regnes den så-

kalte "svenskevariant" 6 - c4!?. Imidlertid spilles den lite, og teorien er derfor temmelig mangelfull. I partiet Øystein Sande - Bengt Hammar, Gausdal 1980 fikk svart etter 6 - c4!? 7 Lg2 Lb4 8 0-0 Sge7 9 Se5 0-0 10 Sxc6 bxc6 11 e4 Lxc3 12 bxc3 dxe4 13 Lxe4 Te8! 14 Lg5 f6 15 Ld2 Le6! fulgt av Ld5 godt motspill. 7 Lg2 Le7 8 0-0 0-0! Sannsynligvis best. Etter den gamle fortsettelsen 8 - Le6 er 9 dxc5! Lxc5 10 Lg5 d4 11 Se4 Le7 12 Lxf6! Lxf6 13 Sc5! temmelig ubehagelig for svart, da 13 - Ld5! 14 Sxb7 De7 15 e4! gir hvit et kraftig initiativ. Svart spiller nok bedre 13 - Lc8, men hvits stilling er utvilsomt å foretrekke. 9 Lg5(!) Regnet som hvits mest energiske trekk. Trykket mot svarts sentrum intensiveres! 9 - cxd4(!) Etter min mening gir dette trekket svart best muligheter til å demonstrere fordelene ved den isolerte dronningbonden. Tidligere spilte man stort sett utelukkende 9 - Le6, men det er slett ikke sikkert at e6 er løperens beste plass! Hvit får sannsynligvis fordel etter 9 - Le6 10 dxc5 Lxc5 11 Tc1 Le7 (11 - Lb6!? 12 b3!? d4? 13 Se4! ga hvit fordel i partiet Browne-Strauss, Lone Pine 1979, men 12 - Te8!? er verd et forsøk.) 12 Sd4!. Disse variantene var allikevel ikke grunnen til at 9 - Le6 sank i popularitet. Det er derimot 9 - Le6 10 dxc5 Lxc5 11 Lxf6(!) Dxf6 12 Sxd5 Dxb2 13 Sc7 Tad8 14 Dc1! Dxc1 15 Taxc1 (eller 15 Tfxc1) fulgt av Sxe6 som gir hvit et gunstig sluttspill, hvor svarts muligheter til å ta det hele poenget nærmest er lik null. En periode ble også 9 - c4! hyppig anvendt, og med godt resultat. Det ser ut til at både 10 Se5 Le6 11 Sxc6 bxc6 12 b3 Da5! (Svaker er såvel 12 - axb3 13 axb3 h6?! 14 Lf4!? Db6 15 Dd3! Svesjnikov-Rogulj 1980 som 12 - h6?! 13 Lxf6 Lxf6 14 Sa4 axb3 15 axb3 Lg4 16

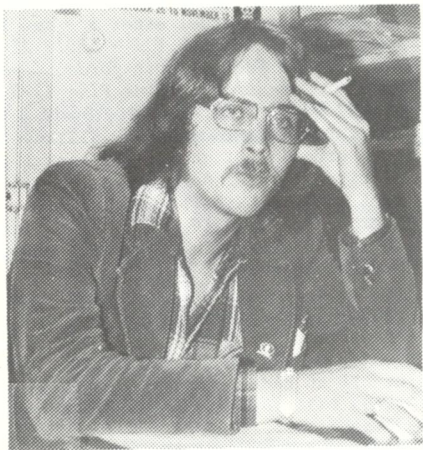
Dd3 a5 17 Tfc1 Dd6 18 Sc5 R.Bjerke-Ravikummar, Gausdal 1980.) 13 Sa4 Tfd8 14 e3! c5! og 10 Se5 Le6 11 f4 Sxe5 12 dxe5 d4! gir sort gode motsjanser. Interessante muligheter er 10 b3!?, som ga Arne Zwaig fordel etter 10 - Da5 11 Ld2 Lb4 12 Dc2 b5 13 a4! i partiet mot Tarjan, Hastings 1976/77, og 10 Se5 Le6 11 f4 Sxe5 12 fxe5! som ga Kasparov en knusende seier mot Kaspret i jr.-VM i Dortmund i år. Men en skal ikke utelukke at spillestyrken også påvirket resultatet i sistnevnte parti! KONKLUSJONEN må bli at 9 - c4 er et godt alternativ til 9 - cxd4.

10 Sxd4 h6! Tvinger løperen til erklæring, og er trolig best. Vil man eksperimentere kan 10 - Db6?! prøves. 11 Le3! Et godt trekk som stabiliserer blokøren Sd4. Hverken 11 Lxf6 Lxf6 12 Sxc6 bxc6 13 Dc2 Da5! eller 11 Lf4 Db6 12 Sb3 Td8! skaper problemer for sort. 11 - Te8 Det mest aktive. Som svakere regnes såvel 11 - Se5 12 Db3 Sc4 13 Lf4 Sa5 14 Dc2 Ld6 15 Lxd6 Dxd6 16 Tfd1 Ld7 17 Sf5 Alburto-Ostojić, Sovjet-Jugoslavia 1975 som 11 - Le6 12 Da4 Dd7 13 Sxe6! Øgaard-Pfleger, Manila 1975. Den unge jugoslaviske stormester Marjanović prøvde en periode å puste liv i 11 - Lg4, men etter 12 Da4! med planen Td1 har resultatene talt til hvits fordel.

12 Tc1! Denne naturlige fortsettelsen er etter min mening kraftig undervurdert av teoretikerne. Praktis viser imidlertid at svart må spille meget nøyaktig for å bevare likevekten. Dagens teori beskjeftiger seg først og fremst med det skarpe 12 Da4! (se parti 2 og 3), og 12 Db3!?. Sistnevnte trekk ble svart populært etter partiet Tal-Stean, Moskva 75 hvor hvit etter 12 Db3 Sa5 13 Dc2 Lg4 14 h3 Ld7! (14 - Lh5! 15 Td1 Te8 16 g4 Lg6 17 Sf5 Lb4 18 Ld4 Se4 19 Da4! ga hvit initiativet i partiet Kortajnoi-Lukov, Zagreb 1970.) 15 Td1 Tc8 16 Sf5 Lf8? (Heller ikke 16 - Lb4 17 g4 Lxc3 18 bxc3 Lxf5 19 Dxf5 som i partiet W. Schmidt-Hernandez, Buenos Aires 78 ser

Helmers med spørrespalte i NSb

Fra og med neste nummer vil IM Knut J. Helmers svare på spørsmål fra leserne i NSb. Spørsmålene kan dreie seg om alt mulig innen området sjakk, men vi kan ikke love at ALLE spørsmål og svar vil bli trykket i bladet. I første omgang vil Helmers gjerne ha spørsmål som angår artikkelen i dette nummer (men også alt annet). 2. del av "Tarraschsystemet" er ikke ferdig, DU kan være med å utforme den. Spesielt er vi og KJH interessert i å høre fra deg som IKKE har lest artikkelen. Hva slags stoff mener du KJH bør lage. Skriv til: Knut J. Helmers, c/o Norsk Sjakkblad, Boks 9149, Waterland, Oslo 1.

videre attraktivt ut for svart.) 17 Lxd5! Te5 18 Sxh6! fikk et knusende angrep. Men ifølge John Nunn er 16 - Le6! langt bedre og skal gi rimelige motsjanser. Svart spiller sannsynligvis bedre 12 Db3 Sa5! 13 Dc2 Sc4 14 Lc1 Se5! (Langt svakere er det passive 14 - Sb6 som i partiet Bronstein-A. Zaitzev, Sovjet 1970 ga hvit tydelig fordel etter 15 b3 Lg4 16 Lb2 Dd7 17 Tfd1 da Sb6 står dårlig. Også 15 a4! kommer i betraktning.) 15 Td1 Lb4! (Sterkt og nødvendig, da presset mot d5 begynte å bli ubehagelig. Spiller hvit nå Db3 blir svarts offiserer sje-nerende aktive etter 16 - Lxc3 17 Dxc3 Lg4!) 16 Sxd5! Sxd5 17 Db3! Lc5 18 Lxd5 Lg4 19 Le3 Df6 og svart hadde en sjanserik stilling for bonden i partiet Smejkal-Gligorić, lag-EM Skara 80. I partiet vant svart bonden tilbake etter 20 Td2 Lb6 21 Sc2?! La5!, men også etter 21 Lg2 Tac8!? med trusselen Sc4 har svart ifølge Pachman kompensasjon. Også muligheten 12 Sb3 har vært prøvd. I partiet Emerson-Nunn, London 79 fikk svart klar fordel etter 12 - Le6! 13 Tc1 Dd7 14 Lc5 Tad8 15 Lxe7 Dxe7 16 Sd4 Db4! 17 Sxc6 bxc6, men hvits spill her skulle ikke være særlig vanskelig å forbedre. Mer egnet til å skape bekymringer for svart er 12 Sxc6! bxc6 13 Da4 (På 13 Ld4 gjør John Nunn i tidsskriftet Modern Chess Theory oppmerksom på det interessante 13 - Sh7!? med planen Sg5-e6.) Ld7 14 Dc2. Selv om svart i partiet Vadasz-Nunn, Buda-PeSt 78 allerede etter 14 - Dc8 15 Tfd1 Lh3 16 Lh1 Sg4 17 Ld2 De6 18 Le1 Tad8 19 e4 Df6 20 exd5 Se3! hadde vinststilling. Men betydelig bedre er 16 Sa4! 12 - Lf8 Aktiviserer Te8. Svakere er ifølge Tarrascheksperten Gligorić 12 - Le6 pga. 13 Sxe6 fxe6 14 Ld2. Også 12 - Se5 er regnet som svakere. Sant nok fikk svart i partiet Gligorić-Polugajevskij, Büsum 69 godt spill etter 13 Tc2! Lb4 14 Lf4 Sg6 15 Lc1 a6 16 b3 Dd6, men 13 Lf4 ser sterkere ut. På f.eks. 13 - Sc4 er 14 Db3! sterkt da 14 - g5? 15 Lc7! er meget gunstig for hvit. Heller ikke etter 13 - Sg6 14 Db3! står svart videre behagelig. Da heller ikke 12 - Lg4 har vist seg helt tilfredsstillende, er det ikke så mye å velge i. Men en uprøvet idé er, etter hva jeg vet, 12 - Sa5!? for å unngå de hengende bøndene etter Sxc6. 13 SXC6!? En konsekvent oppfølging av hvits foregående trekk! Still-

ingen endrer nå karakter, da hvit avskaffer sort den isolerte d-bonde. Imidlertid er c6 en svakhet, og både Tc1, Le3 og Sc3 er klare til å "sette seg" på gullfeltet c5.

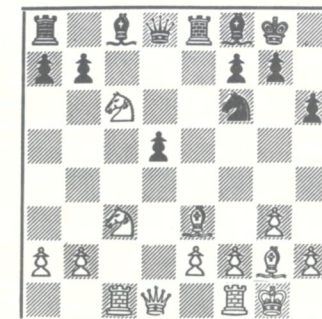
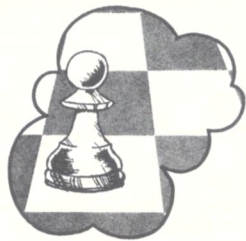

DIAGRAM: Et hyppig forekommende tema i stillinger med isolerte dronningbønder! Hvit påfører svart hengende bønder! Eksempel på fordelenes/ulempenes forvandlingsevne.

Andre muligheter: A) 13 Da4 skal ifølge encyklopedien gi hvit fordel etter 13 - Se5 14 Db3! Le6 15 Dxb7 Tb8 16 Da6 Txb2 17 Sxe6, men svart har andre trekk enn 13 - Se5. B) 13 Sb3 Le6 14 Sb5 (14 Lc5 Lxc5 15 Sxc5 De7! Kirov - Nunn, Birmingham 74.) Lg4 15 h3 Lf5 16 S5d4 Sxd4 17 Sxd4 Ld7 18 Db3 Da5 ga likt spill i 18. matchparti Petrosjan-Spasskij, Moskva 69. C) 13 Tel?! Sg4! 14 Sxd5 Sxe3 15 fxe3 Ld7 16 Tfl Tc8 17 Tc3 Se5 18 Db3 Txc3 19 Sxc3 Lc6 og svart står bedre. G. Garcia-Gligorić, Buenos Aires 78. Mer lovende muligheter for hvit ser alternativene 13 Sa4!? 13 Dc2!? og Suetins forslag 13 Db3!? ut til å være, men alle disse mulighetene er av en eller annen grunn lite benyttet idag. 13 - bxc6 14 Sa4! Et alternativ er 14 Ld4!?. I partiet Stein-Damjanović 71 fikk svart godt spill etter 14 - Lg4 15 Da4 Ld7 16 Lxf6 Dxf6! 17 Lxd5 cxd5 18 Dxd7 Tad8 19 Da4 d4!, men langt bedre er ifølge Stein 16 Dc2! I partiet Nicolać-Nunn, Dortmund 79 ble 14 - Sh7!? prøvd, men også der beholdt hvit føringen etter 15 Sa4 Lg4 16 Tel Dd7 17 Lc5! Det naturlige 14 - Lf5 ser imidlertid ut til å gi svart fullverdig spill. 14 - Sg4!? Godt og aktivt spilt. Svart må nemlig reagere skarpt og skape motspill. Hvis ikke vil hvits trykk mot svarts bondesvakheter hurtig bli plag-

somt.

Encyklopedien nevner kun 14 - Ld7, og konkluderer med likt spill/liten fordel til hvit. Svarts stilling er i alle fall meget ubehagelig! Her er et illustrerende eksempel: 14 - Ld7 15 Lc5! Lxc5?! (I partiet Tukmakov-Balassjov, Sovjetmesterskapet '72 hadde hvit en liten, men tydelig fordel etter 15 - Se4 16 Lxf8 Kxf8 17 Te1. Encyklopedien foreslår 17 Dd4!?) 16 Sxc5 Den ideelle blokør! 16 - Lg4 17 Te1 Db6 18 Dc2 Tad8 19 h3 Lc8 20 b3 Db8 21 e3 Te7 22 Ted1 Tde8 23 Td4 Sh7 24 Dd2 Sg5 25 h4 Se6 26 SxS TxS 27 Db4 Db6 28 Dc5 Tf6 29 Ta4 Dxc5 30 Txc5 a6 31 Lf1 Kf8 32 Lxa6 og hvit vant lett. Ljubojević (!)-Gligorić, Bugojno 78, 1-0 55. Sterkt i betraktning kommer imidlertid Gligorićs siste påfunn 14 - Da5!? I partiet Timman-Gligorić, Buenos Aires 78 hadde svart etter 14 - Da5 15 b3 Db5! 16 Dc2 Ld7 17 Sc3 Db4 18 Tcd1 Dg4! 19 Ld4 Lf5 20 Dcl Dg6 21 Tfel Se4 ifølge svartspilleren fordel. Dette kan meget vel vise seg å være svarts beste svar på 14 Sa4. 15 Lc5! Heller ikke her gir 15 Ld4!? svart større problemer. Etter 15 - Ld7 16 Sc5 Lf5 17 Te1 Dg5! hadde svart sterkt motspill i partiet Robatsch-Anikajev, Sotchi 74, men sterkere er det strategisk korrekte 16 Lc5! Sannsynligvis er svarts mest energiske svar på 15 Ld4!? Da5! da bonde c6 er tabu pga. Ld7. 15 - Lxc5 Også 15 - La6!? kommer i betraktning. 16 Sxc5 Df6! 17 h3!? Innleder en meget aktiv plan. Det solide 17 b3 kommer i betraktning. 17 - Se5 18 e4 Tb8 19 b3 Tb5 20 exd5 cxd5 21 Te1! Fremtvinger en svekkelse av svarts K-filj pga. trusselen f4. 21 - g5! Riktig spilt. Svart må for enhver pris bevare sine offiserer i aktive posisjoner, da stillingen ellers vil falle sammen pga. alle bondesvakhetene. 22 Dxd5 Lb7 23 Se4! Derimot ikke 23 Sd7 Da6 og heller ikke 23 Dd2 pga. Lxg2 24 Kxg2 Df3+ 25 Kgl Da8! med den kraftige trusselen Sf3+. 23 - Sf3+ 24 Kh1! Sant nok vinner hvit etter 24 Lxf3? Dxf3? 25 Sf6+!, men etter 24 Lxf3 Txe4!! 25 Dxb5 Dxf3! har svart avgjørende fordel. 24 - Txe4 25 Dxb5 Sxel! Etter 25 - Txel+? 26 Txel Sxel 27 De8+ fulgt av Dxel får hvit en sunn merbonde. 26 Dxb7 Te2? En bukk! Etter det bedre 26 - Te7! ville svart hatt godt motspill da det foruten Txb7 også trues Sd3, Dxf2 osv. 27 Dxa7! Dekker f2. 27 - Sc2 på 27 - Sd3 spiller hvit sik-

M. T.

rest 28 Tf1! med planen Sxf2+? 29 Kgl! 28 Kgl Sd4 29 Tf1 Tb2 30 a4! En riktig avgjørelse. Den frie a-bonden bør avgjøre partiet. 30 - Txb3 31 a5 Kg7 32 Td1 Tb4 33 a6? En direkte overseelse. Etter 33 Dc5! ville svart neppe fått et halvpoeng. 33 - Se2+ 34 Kh2 Tb6! Angriper a6 og f2 samtidig. 35 Td7 Txa6 36 De3 Te6 37 Df3 ½ - ½

(forts. neste nr.)

Saksespalten

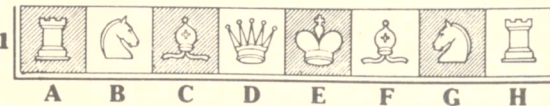
Det einaste ein rundt om i distrikta får att or den høvesvis høge medlemskontingenten i Sjakkforbundet er Norsk Sjakkblad, som forresten har vore eit framifrå medlemsblad når ein samanliknar med tilsvarande utanlandske sjakk-tidsskrift.

Egil-Arne Standal i
Sunnmøre Arbeideravis

"Dom lyt tenkje og tenkje dom, det tæk på hugu det - det er rart dom itte blir tullete".

Alf Prøysen

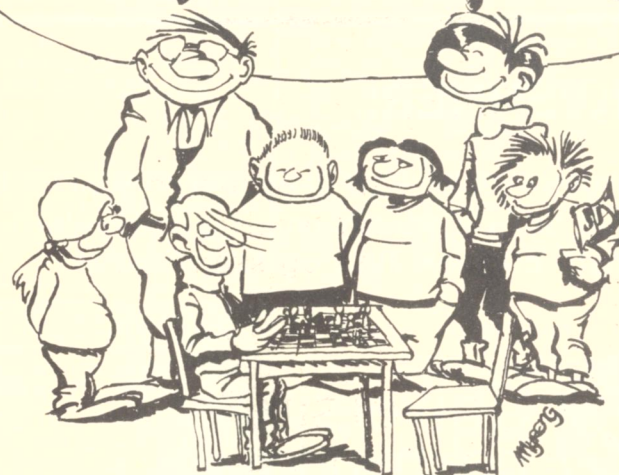
Førsteråden

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

3 1980

BLI MED I NSFU,
DA VEL!

Sjakkseasonen har begynt og Førsteråden vil komme ut som før. Alle medlemmer av NSFU vil motta fire nummer i løpet av vinteren. Fyll ut medlemskortet på side 15!

Bøker · Hefter FØRSTERADEN

Reklame

T-skjorter · Klistremerker

EKSPRESSTRYKK

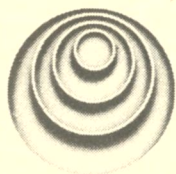
ARNE HØIE

Lyngveien 26 • 3100 Tønsberg

Telefon (033) 24 182

SJAKKVENNER!

Sjakkliteratur – såvel for begynneren som for mesteren finner du i vår spesialavdeling på Blindern. Stadig noe nytt. Engelsk, tysk og skandinavisk.

Universitets
bokhandelen

Postboks 307 Blindern, Oslo 3. Tlf. (02) 46 68 80

FØRSTERADEN

MEDLEMSRAD FOR

NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

Redaktører

Bo Olsson

Henning Wadd Hermansen

Medarbeidere i dette nummer

Øystein Brekke

Svein G. Myreng

Øystein Sande

Morten Tefre

Trykk: Ekspresstrykkeriet, Tønsberg.

Norges Sjakkforbunds Ungdom
PB 9149 - Vaterland, OSLO 1

NSFU's kontor ligger i Brukt.
15, Oslo. Telefon 02/20 29 33

Postgiro: 20 3 7349

Alle medlemmer i NSFU får Førsteraden fritt tilsendt gjennom sitt lokallag eller Norsk Sjakkeblad.

NSFU er ikke bare planer og papirarbeid! Midt mellom norgeskart, skjemaer og stiftetmaskin har NSFU's nye formann, Fritz Brastein (t.h.) og kasserer Fjeld-Pedersen tatt en fortjent (?) "lyn-pause".

Førsteraden

Heldigvis - Førsteraden skal komme ut som før! I høst vil det komme ut to nummer (medregnet dette). Etter nyttår vil det komme ut to til. Hvis høstens medlemsregistrering går bra vil det til og med bli snakk om å utgi et ekstra nummer på nyåret!

KONTINGENT...

Vil du ha de neste numrene av medlemsbladet må du imidlertid passe på å betale medlemskontingent! Kontingenten i år (80/81) er noen kroner høyere enn i fjor. Grunnen til dette er at NSFU for tiden har dårlig råd - noe som igjen kommer av at svært mange ikke betalte medlemskontingent i fjor og året før. Og det var ille og dumt.

BLI MEDLEM!

Kontingenten til NSFU (krets og forbund) er fortsatt svært rimelig - og det vil den fortsatt være, hvis alle som mottar dette nummer av Førsteraden passer på å betale! Fyll ut medlemskortet på side 15 og betal til lederen på sjakkgruppa. Han sender penger videre til kretsen (Ungdomskonsulenten) der du hører til. Dermed er du medlem og du kan (fortsatt) motta Førsteraden, kjøpe billige lærebøker, delta i turneringer, vennskapskamper og andre aktiviteter innen NSFU. Du får da mye igjen for medlemskontingenten, ikke sant ?!

Vi håper du trives på sjakkgruppa, at du fortsatt vil like Førsteraden

Neste nummer av Førsteraden:

- Reportasje fra et parti med levende brikker på Veitvedt i Oslo.
- Rapporter fra sommerleirene i Danmark og Sverige.
- Fra Nordisk Mesterskap for ungdomsskoler på Island.
- Oversikt over merketakere av bronse- sølv- og gullspringeren.
- Partier fra bl.a. Lilleputt-NM.
- Ny artikkel av Øystein Sande.
- Resultater fra lokale turneringer, Kretsmesterskap og NM individuelt.
- Dessuten leserbrev, tegneserie, spørrekonkurranse og mer til!

SJAKKSKOLEN 1980

En yngre gruppe i ferd med å avslutte treningsturneringen. I forgrunnen Gerd-ros:publene Fossan, Vagle og Gjermundrud.

NSFU arrangerte også i år en leirskole i sjakk. Etter litt om og men ble Sjakkskolen 1980 åpnet på Victoria Rotell i Fredrikstad søndag 29. juni. Da var tilsammen 49 deltagere fra hele landet samlet til en uke med sjakk, trim og andre abligøyer. Tre gjester fra Sverige og Danmark var spesielt innbudt.

Lilleputt- mester'n

Ivar Bern, Hastein skole og Bergens SK, etter at Lilleputt-NM 1980 er over.

Under "det store NM i sjakk" - Lands-turneringen, er det en egen klasse for alle under 14 år. I år deltok 63 spillere i Lilleputt-NM, mot 52 året før.

Etter en svært "tøff" og spennende turnering vant Ivar Bern, Bergen, hårfint foran Chr. Aarrefjord, Oslo. Fullstendig resultatliste i Norsk Sjakkblad nr. 5 -80. Vi kommer tilbake med nærmere omtale og partier i neste nr.

Deltagerne var alle i alderen 13 - 18 år. Det ble inndelt i fire grupper, etter sjakklig nivå. Programmet vekslet mellom ren undervisning, øvelser, analyser og treningspartier. Dessuten ble det spilt en bråte lyn-partier utenom timene. Innimellom var det også utendørs aktiviteter, der gym.lærer Helge Flakstad sørget for at blodsirkulasjonen ble holdt ved like. En fotballturnering mellom gruppene gikk greit unna. Vest var best.

Gruppene ble ledet på en utmerket måte av topp-spillerne Svein G. Myreng, Per Ofstad, Øystein Sande (også med her!), samt Morten Trollidalen. Dessuten bidro tidligere norgesmester Erling Kristiansen, Aleks Semakoff og Fritz Brastein til at det hyggelige og det nyttige ble kombinert på en utmerket måte.

Miljøet mellom deltagerne var det beste, og lederne gled fint inn i dette. Sjakktimene ble oftest øyet i det lengste, og kveldens gruppeøvelser ble aldri ferdig før ro-signalet gikk!

Likevel ble det tid til å ta en rundtur i gamle Fredrikstad, gå på kino eller Pizzeria'n. Og til neste år blir det sjakkskole igjen - naturligvis!

RESULTATER FRA LILLEPUTT NM 1980

1. Ivar Bern, Bergen 7½ (43,5)
2. Christian Aarrefjord, CSS 7½ (42,5)
3. Bjørn Brunvoll, Molde 6½ (46,0!)
4. Jon Haug, Åsnes 6½ (39,5)
5. Fredrik A. Dahl, Asker 6
6. Bjørn D. Syvertsen, Ski 6
7. Øyvind Andersen, Trondhjems 6
8. Petter Simonsen, Sevland 6
9. Svein A. Kumle, Sarpsborg 6
10. Øyvind Johansen, Sarpsborg 6
11. Terje Høidahl, Sarpsborg 6
12. Gerir O. Jensen Melhus 6
13. Gunnar Glendrange, OSS 6
14. L.E. Skårås, Elverum 5½
15. L. Brubak OSS 5½
16. O.B. Trollebø, Stjørdal 5½
17. J.R. Nøkleby, Sarpsborg 5½
18. E. Marthinsen, Veitvedt 5½
19. V. Arntzen, Vadsø 5
20. A. Borch, OSS 21
21. V. Hjermundrud, Ris-ka 5
- 63 deltagere

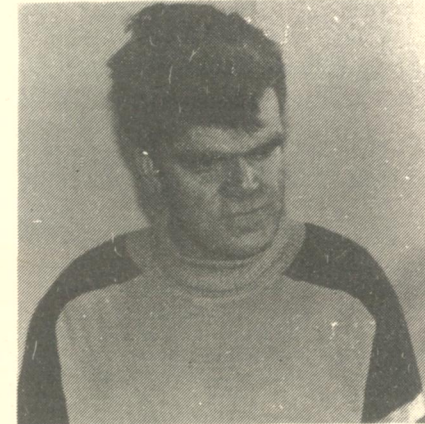
Vinnerlagene suverene i barne- og ungdomsskolen

NM i lagsjakk for barne- og ungdomsskoler ble - som vanlig mønstergyldig - arrangert av Hordaland Barne- og Ungdomssjakkrets på Sandgotna skole utenfor Bergen i tiden 18.-20. april. Skolen, som er relativt ny, ga plass til såvel overnatting og bevertning som det som var denne helgens store begivenhet, - kampen om hvem som skulle kunne smykke seg med tittelen "Norgesmester i lagsjakk 1980". Det er vanskelig å holde klare favoritter på forhånd i skolesjakk. Spillere kommer og går, - noen "går igjen"

Av Jan-Egil Fjeld-Pedersen

fra år til år. Noen røres ganske tidlig av Caissa's tryllestav og leser teorivarianten "til den store gullmedalje", mens andre lar seg sette matt etter tre-fire trekk. Likevel - alle vet hva Rogaland står for i skolesjakkammenheng. Høyland har som kjent gjort rene bord de tre siste årene og stilte også denne gang med et solid lag, anført av Einar Brekken. Også på flere av de andre

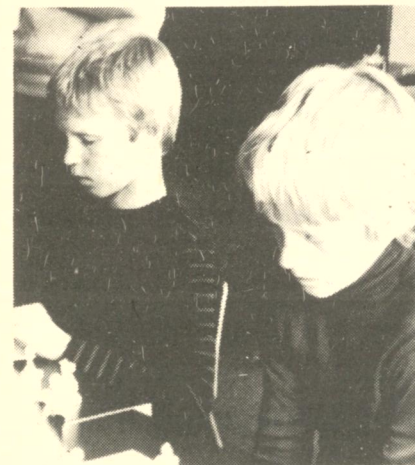

NSFU's styremedlem Jan-Egil Fjeld-Pedersen har skrevet NM-rapport for Førsteraden. Fjeld-Pedersen var turneringsleder under NM i Bergen.

lagene så man flere av dem som er på vei mot toppen i norsk juniorsjakk: - Geir Nævdal, Geir Ove Wærland, Berge Christiansen, Terje Rasmussen, Espen Agdestein osv. osv.

Men denne gangen var det altså Hordaland som skulle vise seg som det sterkeste skolesjakkfylket i ungdomsskoleklassen. At Johnny Pettersen & co. nedlegger et stort arbeid også mellom mesterskapene, framgår tydelig av resultatlista.

1 og Norgesmester 1980 HASTEIN SKOLE, Hordaland (Geir Nævdal, Erik Sælensminde, Kenneth Brattetveit, Ivar Bern) 17½ 2 OPPSAL, Oslo 15 3 LANGMYRA, Møre og Romsdal 15 4 VEITVET, Oslo 15 5 STRUSSHAMN, Hordaland 14½ 6 Stangeland, Rogaland 14 7 Bygdøy, Oslo 13½ 8 Frydenlund, Hedmark 12½ 9 Hokksund, Buskerud 12½ 10 Trosvik, Østfold 12 11 Sandnes, Hordaland 12 12 Mosserød, Vestfold 10½ 13 Damsgård, Hordaland 10½ 14 Sevland, Rogaland 10 15 Gandalf, Rogaland 10 16 Paradis, Hordaland 10 17 Hardbakke, Sogn og Fjordane 6 18 Kongerød, Telemark 5½.

NORGESMESTERE! Håvard Espelin (t.v.) og Jørgen Bjelke spilte 2. og 3. bord på barneskolelaget fra Bondi i Asker.

Fra den spennende kampen mellom Håstein og tittel-forsvarerne Høyland. Vinnerlaget Håstein er f.v. Geir Nøvdal, Erik Selensminde, Kenneth Brattetveit og Ivar Bern. Vi ser også Høylands 1.mann Einar Brekken.

Den solide Vestlandsdominansen i ungdomsskoleklassen understrekes av det faktum at blant de ti første lagene er det bare tre som ikke kommer vestfra! En kraftig utfordring til resten av landet.

Blant barneskolene er det kanskje enda mer uvisst enn blant de eldre. Denne gang kom Bondi fra Akershus med Simen Agdestein i spissen, Strusshamm (fra Hordaland!) med Ronny Rasmussen på 1. bord, Bygdøy med Gunnar Glendrange og Christian Aarrefjord osv.

I denne klassen hadde Vestlandet sin klare favoritt i Strusshamm, mens Oslo stilte med tre svært så jevne lag. Bondi hadde gått gjennom sitt kretsmeesterskap uten å avgi så mye som et halvpøeng, men de var debutanter i lag-sjakkssammenheng. Også i denne klassen fikk vi en klar seiersmargin, - to og et halvt pøeng.

Drammens-fireren vant i spurten

Nivået var jevnt i årets NM for videregående skoler. Før siste runde ledet - noe overraskende - laget fra Asker med 13½, mens favorittene fra skolesjakkbyen Moss og outsidersne fra Drammen lå på hjul med 13.

Spenningen var stor i aulaen på Ulstrup skole i Oslo da klokken ble satt igang for siste parti. Kirkeparken, Moss møtte Drammen, mens Asker skulle sikre NM-tittelen mot det langveisfarende Florø-lag. Ganske snart ble det klart at det jevne lag fra Buskerud hadde nervene under best kontroll. De rutin-

Pussig nok viser resultatlista i barneskoleklassen den stikk motsatte tendens av den i ungdomsskoleklassen. Blant de ti første lagene er det bare tre som kommer fra Vestlandet:

1 og Norgesmester 1980 BONDİ SKOLE, Akershus (Simen Agdestein, Håvard Espelin, Jørgen Bjelke, Hans Robinson) 17½ 2 KLEPPESTØ, Hordaland 15 3 SKØYENÅSEN, Oslo 14½ 4 HØYLAND, Rogaland 14½ 5 Bergmo, Møre og Romsdal 13 6 Ski, Akershus 13 7 Risenga, Akershus 12½ 8 Kristianlyst, Rogaland 12 9 Akra, Rogaland 12 10 Flora, Sogn og Fjordane 12 13 Hovseter, Oslo 11 14 Ballangen, Nordland 11 15 Galterud, Buskerud 10½ 16 Hedrum, Vestfold 10½ 17 Menstad, Telemark 8½ 18 Elverum, Hedmark 5.

erte drammensere, som alle er aktive klubbspillere, viste ingen nåde. Kirkeparken - som flere ganger har vært en hårsbredd fra å vinne NM - ble feid av banen: 3½-½! Da Florø-gutta i tillegg vant høyst fortjent over Asker med 2½-1½, hadde det jevne mesterskap plutselig endret karakter: Drammen vant suverent og sølvet gikk like klart til nabo-byen Asker:

Resultater:

1 DRAMMEN v.g. 16½ (Kristian Larsen, Jon Fredrik Rørvik, Tevje Ulstøl, Trond M. Thorgersen)

Drammens vinnerlag avgjorde alt til sin fordel i siste runde. Nå går snart turen til Nordisk, og vi sier tvi-tvi til f.v. Kristian Larsen, Jon Fr. Rørvik, Trond M. Thorgersen og Tevje Ulstøl.

2 ASKER v.g. 15 (Jostein Aanderaa, Peder Mørset, Henrik Carlsen, Per Ødegaard)

3 ELVERUM v.g. (Kjell Sjøbrend, Carl Einar Amundsen, Erik Lie, Jan H. Alnes)
4 Bergen katedralskole 13½ 5 Kirkeparken, Moss 13½ 6 Flora 13½ 7 Nadderud, Bærum 12½ 8 Ulstrup, Oslo 12 9 St. Olav, Stavanger 11 10 St. Svithun, Stavanger 10½ 11 Ullern, Oslo 9½ 12 Eikeli, Bærum 3.

At det til slutt ble noe NM for videregående skoler i det hele tatt i år, må vi takke Ulstrup skole for. Anført av sjakkentusiast og vaktmester ved skolen, Harry Halvorsen, påtok skolen seg arrangementet på kort varsel. Egentlig skulle gymnasiastene spilt i Kirkenes, men bare fire lag meldte seg hit og det hele ble avlyst.

Jostein Aanderaa, Asker fikk spesialpremiens som beste 1.bordspiller i NM.

Som nevnt besto Drammens-fireren av fire klubbspillere. Førstebordspille og lagkaptein Kristian Larsen er medlem av Konnerud SK, de tre andre av SK "Tempo". Spesielt de to Tempo-gutter Jon F. Rørvik og Tevje Ulstøl er aktivt med også i større nasjonale stevner, og det var tydelig at spilletreningen betød mye når poengene skulle deles ut. Lagets fjerdebordspiller Trond M. Thorgersen er også ganske aktivt med og har spilt skolesjakk i mange år. Disse fire guttene reiser senere i høst til Finland, for å representere Norge i Nordisk. Det er hyggelig for skolesjakkens forkjempere i Drammen og Buskerud at et mesterskap endelig gikk den veien. Og de flotte 1.side oppslagene i lokalavisene etter denne NM-triumf var god PR for sjakklivet i Drammen.

På de 11 lagene var det mange kjente fjes: Arild Lauvsnes, Øyvin Jensen og Jøran Jansson har alle spilt på juniorlandslaget, Jan Erik Braathen har endog vært med i jr.-VM! Disse spillerne skal ha mye av æren for det sterkt forbedrede nivå vi i år var vitne til i dette mesterskapet. Og alle de mer ukjente navn som kompletterte endel av lagene, kan alle bli å regne med dersom de fortsetter å konkurrere f.eks. i en klubb.

JOHAN BERG, HARSTAD SK (ex-NAMSOS) vant årets Norgesmesterskap for juniorer (under 20 år) etter et jevnt og spennende mesterskap. Etter 9 runder sto det likt mellom Arild Lauvsnes og Johan Berg. Dermed måtte det "ekstraomgang" - stikkamp - til. Her var imidlertid ikke Berg til å true. Øvrige resultater i NSB nr. 5 -80.

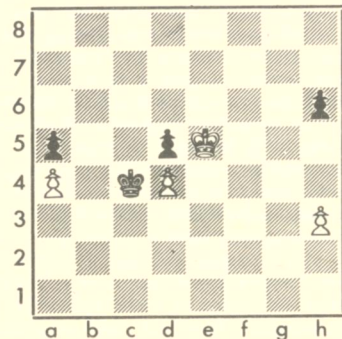

Asker videregående skole meldte seg på til NM i 12. time. Til manges overraskelse holdt laget på å knipse selve NM-tittelen. Fra venstre: Jostein Aanderaa, Peder Morset, Henrik Carlsen og Per Ødegaard (kaptein).

LÆRERIKT

I matchen mellom de to Stavanger-skolene St.Olav og St.Svithun, oppsto en interessant stilling. Den så slik ut med svart i trekket:

Svart: Arild Lauvnes, St. Svithun

Hvit: Arne Nybø, St. Olav

For mange år siden sa en kjent sjakk-spiller og læremester ved navn dr. Tarrasch litt spøkefullt: "Alt lar seg beregne i sjakk - bortsett fra bondesluttspill!" Ja, det er ikke alltid så lett å se hvem som først får bonden inn til ny dronning. I diagrammet står hvit best og bør vinne. Men det er ikke så lett. Se om du finner ut av det før du leser videre. Partiet fortsatte: 1 - Kb4 2 Kxd5 Kxa4 3 Kc5? En unøyaktighet som snur vunnet parti om til uavgjort. 3 - Kb3

4 d5 a4 Kappløpet er så jevnt at ikke engang målfoto kan skille mellom de to. 5 d6 a3 6 d7 a2 7 d8=D a1=D 8 Db3+ Kc2 9 Dh2+ Kb3 $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$

Men hvordan kunne hvit vunnet fra diagramstillingen? Enkelt: 1 - Kb4 2 Kxd5 Kxa4 3 Kc4! Det er meget viktig å holde motstanderens konge innestengt! 3 - Ka3 4 d5! a4 Svart er nødt til å gjøre dette trekket. Prøver han 4 - Kb2? taper han bonden sin etter 5 Kb5. 5 Kc3 Den svarte majestet kommer seg ikke ut av fengselet. 5 - Ka2 6 d6 a3 7 Kc2 Ka1 8 d7 h5 9 h4 Svart er i en grusom trekkvangstilling, og må gjøre 9 - Ka1 10 d8=D Ka2 11 Dh5 og matt i neste trekk følger. 1 - 0

SJAKKIADEN 1980!

SPØRREKONKURRANSE FOR ALLE SKOLESJAKKSPILLERE

For to år siden arrangerte Førsteraden en spørrekonkurranse som het Sjakkiaden. Konkurransen ble svært populære og derfor vil vi i de kommende nummer av Førsteraden avvikle en likedan konkurranse - "Sjakkiaden 1980".

Bli med å konkurrere om fine premier, heder og ære - følg med i neste nummer!

Sjakkens dag

Har du hørt om "Sjakkens Dag"? Sjakkens Dag er første søndag i november (hvert år) og blir markert av mange klubber/skolegrupper ved å arrangere en turnering, simultan, e.l. Noe for din klubb?

Norge rundt

FINNMARKSMESTERSKAPET I SKOLESJAKK 1980

78 deltagere stilte til start i årets Finnmarksmesterskap i skolesjakk. Arrangementet ble holdt på Sandnes skole ved Kirkenes 3.og 4.mai. Turneringsleder var Erling Fløtten, nettopp utnevnt til ny Ungdomskonsulent i fylket. Instruktørene Sturla Inbryn og Ingvald Nilsen, m.fl. gjorde dessuten en solid innsats for å få det vellykkete mesterskapet trygt i havn. Turneringen ble premiert klassevis, med følgende resultater:

- 1.KLASSE: 1.Arnt K. Christensen, Sandnes skole 2.Andreas Esbensen, Vadsø
- 2.KLASSE: 1.Tommy Inbryn, Sandnes 6 2. Frank Svendsen, Bjørnevattn 5
- 3.KLASSE: 1.Henning Hoftaniska, Vadsø 4½ 2.Tor G. Bohinen, Vadsø 4½
- 4.KLASSE: 1.Rolf L. Nilsen, Kirkenes 4½ 2.Jonas Rojahn, Kirkenes 4½
- 5.KLASSE: 1.Bjørn E. Fløtten, Kirkenes 5 2.Vidar Arntsen 4½
- 6.KLASSE: 1.Øystein Fløtten, Kirkenes 5 2.Johnny Tingvoll, Øksfjord 4
- 7.KLASSE: 1.Emil Rojahn, Kirkenes 5 2. Leif Vonka, Tårnet 4
- 8.KLASSE: 1.Lars A. Oldernes, Vadsø 5½ 2.Georg Krohg, Vadsø 5
- 9.KLASSE: 1.Ingvald Tharaldsen, Bj.v. 3

Kvalifisert til NM individuelt ble: Tommy Inbryn, Bjørn Fløtten, Øystein og Lars A. Oldernes. Vi gratulerer!

INDIVIDUELT KM I MØRE & ROMSDAL

Møre & Romsdal Sjakkrets Ungdom har nylig avviklet årets KM i skolesjakk Individuelt, med følgende resultater:

- 11-12 år: 1.Bård Osdal, Øyra skule 2.Janne Hafskjær, Langmyra 3.Johanne Mølnvik, Langmyra
- 13-14 år: 1.Bjørn Brunvoll, Bergmo 2. Roger Aarø, Bekkevoll 3.Bjarne Kamsvåg, Langveien.
- 15-16 år: 1.Sigurd Hopen, Volda 2. Petter Espe Volda 3.Helge Olsen, Volda
- 17-20 år: Ove Nilsen, Molde videreg.

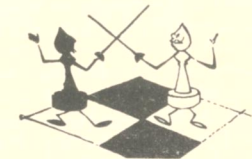
- 17-20 år: 1.Ove Nilsen, Molde gymnas 2.Kurt Hafskjær, Møre landbruksskole 3.Ivar Kosberg, Molde gymnas

INDIVIDUELT KM I VESTFOLD

Det individuelle KM i skolesjakk for Vestfold gikk i år av stabelen i Sandefjord. Turneringsledere var som vanlig Kjell A. Hanstad og Einar Kjemperud, begge SK Caissa. Deltagelsen var heller svak, det var bare 49 påmeldte. Resultater:

- 10 år og yngre: 1.Rolf Barnes, Hvarnes 5 2.Inge Barikmo, Frostvedt 4½
- 11-12 år: Jan A. Grimholt, Hvarnes 4½ 2.Tor Barnes, Hvarnes 4 3.Terje Barikmo Frostvedt 4 4.Olaf Hom, Kvelde 4
- 13-14 år: Frøyd Fredriksen, Sandefjord 5½ 2.Hans Kr. Hagen, Hedrum 5 3.Jon A. Thoresen, Sandefjord, 4 4.Jarle A. Thoresen, Frostvedt 4 5.Svein Gullbekk, Mosserød 4 6.Even Hvaal, Hvarnes 3
- 15-16 år: 1.Hans Kr. Rygge, Hedrum 4½
- 17-20 år: 1.Thor Roverud, Tjølling 3½ 2.Vidar Johansen, Horten 3

William Wendel
UK i Vestfold

Vi har mottatt rapporter og resultatlistene fra lokale skolemesterskap i Tysvær, Sør-Varanger, Stavanger og Ganddal. Desverre må disse stå over til neste nummer.

DET INDIVIDUELLE NM I SKOLESJAKK skal gå av stabelen på Elverum, i dagene 28.-30.november. Den driftige gjengen bak "Hedemark & Oppland Sjakrets Ungdom" er allerede i full sving med å forberede arrangementet. Har du i tankene å delta? Da må du kvalifisere deg gjennom å delta i KM. Alle kretser har rett til å sende en spiller (kretsensmester) pr. klasse. Dessuten kan alle kretser (Ungdomskonsulenter) søke om "utvidet kvote" til NM hvis kretsensmesterskapet var jevnt og deltagelsen stor.

Et sjakkparti kan gjerne imdeles i tre deler (faser), nemlig **ÅPNINGEN**, **MIDTSPILLET** og **SLUTTSPILLET**. Noen partier avsluttes allerede i åpningen, alltid pga. grove feiltrekk, men vanligvis blir partiet over i et midtspill der den avgjørende kamp vil stå. Likevel må man ofte ta sluttspillet til hjelp for endelig å kunne sette motstanderen matt.

Når alle brikkene er utviklet og åpningen er unnagjort står du foran midtspillet. Da gjelder det å finne en spilleplan - en **STRATEGI**. Å finne en god strategi er noe av det vanskeligste i sjakk, men det er like fullt nødvendig! Selv en dårlig plan er bedre enn ingen plan.

En god begynnelse er å finne noe å gå etter - noe som er lurt å spille på. Dette har mange sjakkspillere fundert mye på, og de har oppdaget at enkelte ting - f.eks. en åpen tårnlinje - svært ofte dukker opp i et normalt midtspill. Derfor er det svært nyttig å vite hvordan man skal benytte en slik åpen tårnlinje best mulig. Vi sier at utnyttelsen av tårnlinja blir et viktig "strategisk prinsipp" - ting å spille på.

I artikkelen nedenfor forteller vår populære sjakk lærer Øystein Sande deg hvordan du utnytter en tårnlinje. Artikkelen er den første av fire i en serie om midtspilllets strategi. Les og studer den nøye, det vil du lære mye av! Husk å bruke brett og brikker.

Lær sjakk av Øystein Sande

MIDTSPILLSTRATEGI (1)

OM Å UTNYTTE ÅPNE TÅRNLINJER

Når åpningsfasen (forhåpentligvis!) er vel overstått, kommer den kanskje aller vanskeligste delen av et sjakkparti: **MIDTSPILLET**.

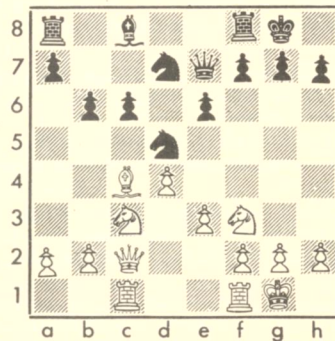
Til forskjell fra åpningsfasen er det her ikke mulig å lære seg stillinger og varianter utenat, fordi antall mulige situasjoner er så fantastisk mange - så mange at ingen menneskelig hjerne har nubble-sjans til å kunne huske dem alle. Og det er i grunnen bare en fordel! - for da blir spillerne nødt til å tenke selvstendig, bruke sin egen sunne fornuft og evne til å orientere seg i stadig nye og skiftende situasjoner.

Men i likhet med åpningsfasen finnes det også i midtspillet visse **GRUNNLEGGENDE PRINSIPPER** å holde seg til, visse regler for hva som gjør en stilling god eller dårlig - og, ikke minst, visse grunnleggende strategiske planer man kan følge for (om mulig) å vinne partiet. Ett av disse er - som overskrifta antyder - å utnytte åpne tårnlinjer.

Men hva er en "åpen tårnlinje"? En linje er alle feltene som går vertikalt (opp - ned) på brettet, f.eks. fra a1 til a8. Tenker vi oss utgangsstillingen og

tar bort bøndene på a2 og a7, har vi en åpen tårnlinje - her a-linja. (Vi ser at den som er i trekket bare kan så motstanderens tårn med sitt eget. Men slik går det vanligvis ikke!) Normalt vil en av to ting skje: Enten blir tårnene (og kanskje også dronningene) byttet av, og da er det ingen som får fordel av tårnlinja - eller så klarer den ene av partene å dominere linja. Han har dermed en strategisk fordel. Vi skal nå se på at den ene parten åpner en tårnlinje, for å dominere den og derved vinne partiet!

EKSEMPEL 1: (Fram med brikkene!)

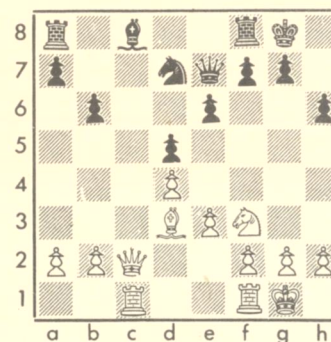
Svart har nettopp spilt 11.-b6? Han skulle nok ha funnet på noe annet (f.eks. 11.-Sxc3). Nå ser hvit sin sjans til å skaffe seg en avgjørende strategisk fordel:

12.Sxd5! cxd5

Fra et rent strategisk synspunkt skulle 12.-exd5 være det beste, men det går desverre ikke her pga. den rent taktiske omstendighet at hvit spiller 13.Ld3! med dobbeltrussel mot c6 og h7, noe som vinner bonde.

13.Ld3 h6

Heller ikke 13.-Sf6 ville forhindre hvits neste trekk.

14.Dc7!

Svarts ulykke er at han ikke så lett kan fordrive den hvite dama fra c7, siden han har så store vansker med å utvikle Lc8 og deretter "opponere" med et tårn på c8. Hvit dominerer c-linja! 14.-Db4 15.a3!

Hvit står så overlegent at han tilbyr svart en bonde. Kanskje bonden til og med er forgiftet?

15.-Da4!

Ja, bonden VAR forgiftet: 15.-Dxb2? 16.Tb1! Dxa3 17.Lb5 Sf6 18.Tal Db4 19.Tf-b1! og dronninga er fanget! 16.h3!

Et fint "ventetrekk" (og "lufttrekk" for kongen!) som gjør det klart for svart at han simpelthen mangler gode trekk! Hvordan skal han klare å utvikle Lc8? 16.-Sf6

Med planen Ld7 og Tfc8. Men i mellomtida skal hvit også trekke... 17.Se5! Ld7 18.Lc2

Nå får svarts dronning problemer med å dekke Ld7.

18.-Db5 19.a4 Dxb2 20.Sxd7

Godt nok, men enda sterkere var 20.Tb1! Da2 21.Sxd7 Tac8 22.Sxf6+ gxf6 23.Dg3!

med offisersgevinst. Slik hvit spiller nå, vinner han "bare" kvalitet.

20.-Tac8! 21.Db7

Nå holder ikke 21.Sxf6+ gxf6 22.Dg3+ da Lc2 er bundet og må gå tapt.

21.-Sxd7

21.-Txc2 22.Txc2 Dxc2 23.Sxf8 fører likeledes til kvalitetstap.

22.Lh7+

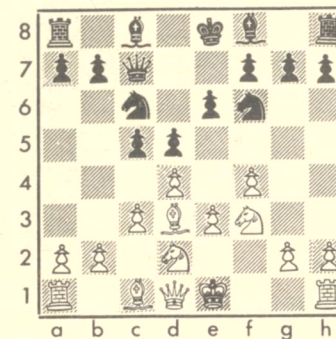
Bare med denne lure "avdekkeren" kan hvit vinne materiell.

22.-Kxh7 23.Txc8 Txc8 24.Dxc8

Hvit har oppnådd en klar materiell fordel - kvaliteten mot bonde, og vant partiet uten særlige problemer.

(Capablanca - Vidmar 1922)

EKSEMPEL 2:

Hvit har behandlet åpningen mer originalt enn godt, og svart ser her sin sjans til å skaffe seg en avgjørende strategisk fordel:

7.-cxd4! 8.cxd4(?)

Det "strategisk riktige" 8.exd4 går ikke her fordi bonden på f4 henger, men 8.Sxd4 måtte vært forsøkt. Nå skaffer svart per et markert overtak gjennom et par kraftige trekk.

8.-Sb4! 9.Lb1

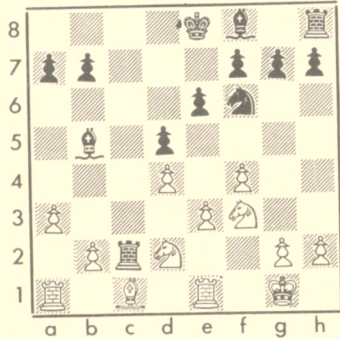
Ser ganske bra ut, da han ganske enkelt truer å jage springeren "hjem igjen" med 10.a3 Men så lett går det ikke...

9.-Ld7 10.a3 Tc8!

Dermed slipper svart å trekke springeren tilbake, da det også henger på c1. Svart befester samtidig sitt grep på c-linja, med c2 som "innbruddsfelt". 11.0-0 Lb5!

Kjører løperen i posisjon før springeren går til c2.

12.Tel Sc2 13.Lxc2 Dxc2 13.Dxc2 Txc2

Som hvit i forrige eksempel brukte c7 som innbruddsfelt, bruker svart feltet c2, og tilsvarende har hvit her store problemer med å fordrive Tc2 og utvikle Lc1.
15.h3?

Et tempotap som hvit ikke har råd til. 15.Sb1 straks, med idéen Sc3 for å bryte forbindelsen i c-linja er bedre. Svart trenger enda noen trekk på å få Tc2 med i spillet, dvs. til c8.
15.-Ld6 16.Sb1 Se4!

Hindrer Sc3 og besetter et nytt "hull" i den hvite stillingen. Hvit lider merkbart under savnet av sin hvitflettede løper.

17.Sfd2
Prøver å lette presset gjennom å bytte av flest mulige brikker.
17.-Ld3!

I sin "hvit-feltete kollegas" fravær kan denne løperen nå boltre seg nesten uhemmet på de hvite feltene.
18.Sxe4 Lxe4 19.Sd2

Det truet stygge ting på g2, så hvit er nødt til å innrømme at manøveren 16.Sb1 med planen Sc3 ikke kan gjennomføres.
19.-Kd7!

Svart beholder sin store fordel selv om hvit får byttet av "krøkkespringeren" på d2 mot "kjempeløperen" på e4. Til gjengjeld beholder han en "god" mot en "dårlig" løper, og er parat til å doble i c-linja med Thc8. En mindre rutinert spiller ville kanskje rokert kort, men i sluttspillet er kongen en sterk brikke. Partifortsettelsen viser også at den svarte kongen har viktigere ting å gjøre enn å stå og "henge" på g8!
20.Sxe4 dxe4 21.Tb1
Med planen b4 og Lb2, men også dette greier svart å forpurre.

21.-Thc8 22.b4 T8c3!
Dermed er det gjort. På 23.Lb2 følger nå Tb3 24.Lal Txa3
23.Kf1 Kc6

Også den svarte kongen skal delta i sluttstriden!
24.Lb2 Tb3 25.Te2
Dette var altså idéen med 23.Kf1, men svart står nå så overlegent at ingen rekningsforsøk nytter lenger.
25.-Txe2 26.Kxe2 Kb5 27.Kd2 Ka4 28.Ke2
Hvit er bundet på nender og føtter, og kan ikke annet enn å avvente nådestøtet. Det lar ikke vente på seg...
28.-a5!

På 29.bxa5 vinner nå svart offiser eller kvalitet med Lxa3. Hvit må derfor tape bonde uten at han kan forbedre sin posisjon. Derfor valgte han å gi opp med det samme istedenfor å fortsette den håpløse kampen.

(Van Vliet - Snosko-Borovsky 1907)

SJAKKLÆREREN ØYSTEIN SANDE

Øystein Sande (37) er til daglig å finne som lærer på Distrikthøgskulen i Volda. Når han ikke sitter bak den "gale" siden av katetoret er han ofte å finne bak skrivemaskinen der han produserer artikler til Førsteraden eller en lærebok i sjakk. Nylig utkom hans siste mesterverk "Sunt Åpningsspill", hvor han har gjort en kjempejobb med samling og tilrettelegging av 40 lærerrike og samtidig morsomme kort-partier.

Allerede i 1968 vant ØS nest høyeste klasse i NM. Siden har han vært en solid mesterspiller, de siste år helt i eliten. Dessuten spiller han også post-sjakk med stort hell. I 1977 ble han tillike Norgesmester i øverste klasse! I november deltar ØS på det norske OL-laget på Malta.

LEIR I VEST

For andre året på rad har Hordaland Barne- og Ungdomssjakkrets (HBUS) arrangert sommerleir i sjakk. Leiren var lagt til Masfjorden utenfor Bergen, dit 25 spillere under 17 år kom fra hele Kordaland. Masfjorden Sjakkklubb, under ledelse av Odd Birkestrand, sto for en prikkfri avvikling av de stedlige ting.

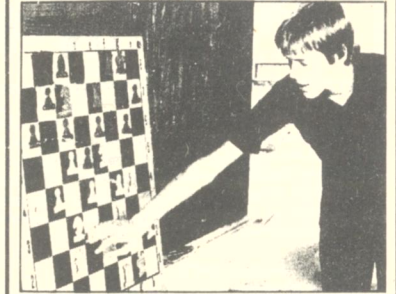
På programmet sto instruksjon og treningspartier som tok det meste av dagen. Men - det ble naturligvis anledning til bading, bordtennis og fotball. Og lørdagskvelden var det bålkveld nede ved sjøen, med pølse stekt på spidd! Deltagerne bodde og spiste på Sandnes skule, der også aktivitetene foregikk. Lederne Birkestrand, Polo, Halvorsen, Eiken og Manne gjorde vist en utmerket jobb, det vi har hørt. Vel blåst!

Resultater fra Leirturneringen:

KLASSE 1: 1.Ole M. Opsal, Askøy 2.Ronny Rasmussen, Askøy 3.Åsmund Haugsvær, Masfjorden.

KLASSE 2: 1.Knut Lerpold, Solund 2.Kjell B. Olsen 3. Stein Ellingsen, Solund 4.Bjørn Odéen, Solund 5.Ragnar Skjønhaug, Hetlevik

Trening, og atter trening må til for å verta god....

Per Manne var ein av instruktørene på leiren. Han er ein av dei beste juniorsjakkspelarane i Noreg.

Trening, og atter trening må til for å verta ein god sjakkspelar, seier ein av instruktørene på sjakkleiren på Sandnes, Per Manne frå Bergen.
Sjølv er han juniorspelarar med andreplass i uttakingstevlinga til junior-VM som den beste turneringa så. Han er såleis ein av dei beste juniorspelarane her i landet.
På spørsmål om korleis han får trening, seier han at det delvis er ved å delta i turneringar og så ved studiar heime. Han spelar gjennom parti som andre har spelt før. På den måten får han idear. Så det går godt å trene sjakk aleine, men det lener seg også å trene i lag med andre i grupper. Men her gjeld det å finna fram til den rette kombinasjonen som høver for den enkelte.
Manne seier at i enkelte periodar kan han trene mellom ein og to timar kvar dag, men som regel vert det litt mindre.
Leiren på Sandnes tykkjer han er eit fint tiltak. Det er eit godt initiativ for å få utvikla skulesjakkspillet.
—Kva er det som gjer sjakk så interessant å spela?
—Det er så utruleg mange kombinasjonar i sjakk. Du oppdagar alltid noko nytt, og der er alltid noko å læra, seier Manne.

Fra avisa "Strilen" 12. august 1980.

VERVEKAMPANJE! ****

Verv tre nye medlemmer til sjakkgruppa (klubben) og motta boka "Sunt Åpningsspill"! Fyll ut slippen nedenfor, lever den til lederen og be ham sende den til Ungdomskonsulenten. Ungdomskonsulenten sier fra til NSFU og du vil umiddelbart få tilsendt verve-premien. Kampanjen går ut 1980.

----- (klipp ut!) <

Sendes Ungdomskonsulenten.

Fra: _____ Adr.: _____

Klubb (skole) _____

Jeg vil hermed innmelde:

1. Navn/adresse: _____

2. Navn/adresse: _____

3. Navn/adresse: _____

Sjakk-computeren er blitt en fullverdig motstander

Den perfekte sjakk-partner,
som ALLTID vil spille når DU vil spille

Det er ingen overdrivelse å si at sjakk-computeren er blitt en fullverdig motspiller for de fleste sjakkspillere. De beste computere har nå en rating på over 1600 på turneringsnivå, det vil si med en gjennomsnittlig svartid på ca. 2 minutter pr. trekk. Gjennomsnittet for de ca. 3000 registrerte spillere i Norges Sjakkforbund er ca. 1500. Når sjakk-computeren dessuten løser sjakk-problemer, spiller post-sjakk, og til og med underviser i sjakkspill, så forstår en at det nå ikke lenger er snakk om å betrakte sjakk-computere som leketøy.

Såvel klubbspillere som hobbyspillere kan ha problemer med å finne partnere på sitt eget nivå når de får lyst på et parti. Med en sjakk-computer i huset er ikke dette noe problem lenger, og den blir dessuten ikke sur om den taper! Det finnes en rekke forskjellige typer å velge mellom, slik at de fleste spillere kan finne en computer som dekker det ønskede behov.

CHESSE CHALLENGER 3

Dette er en usedvanlig rimelig sjakk-computer, og den er ideell for barn og nybegynnere. Den har 3 vanskelighetsnivåer.

Send pr. oppkrav kr. 690,-

BORIS DIPLOMAT

En liten og lett batteridrevet sjakk-computer på bare 0,6 kg. Den kan selvfølgelig også brukes på nett ved hjelp av eliminator. Innebygget minibrett og brikker gjør den til en ypperlig reisekamerat både i arbeid og fritid. Passer både for nybegynnere og erfarne spillere.

Send pr. oppkrav kr. 990,- Transformator kr. 90,-

VOICE CHALLENGER

En meget avansert sjakk-computer, som blant annet spiller og underviser i 46 valgfrie åpningsvarianter. Den kan også snakke, ved at den opplyser om både sine egne og motspillerens trekk, samt hvilken brikke som er flyttet. Dette betyr at også blinde kan ha glede av en sjakk-computer. Språket kan velges mellom Engelsk, Tysk, Fransk eller Spansk. Den har 10 vanskelighetsnivåer, og løser også "Matt i 3 trekk"-oppgaver. Computeren har eget nivå for valgfri tenketid pr. trekk. En rekke finesser.

Send pr. oppkrav kr. 2490,-

SARGON 2,5 MGS

Dette er den første computer som også "tenker" mens motparten er i trekket. Dette resulterer i en gjennomsnittlig kortere svartid i løpet av et parti. Selve sjakk-programmet sitter i en støpslet modul, slik at den kan skiftes ut etter hvert som nye og bedre program utvikles. Den har 7 vanskelighetsnivåer, og på turneringsnivå har den en rating på ca. 1650. Innebygget ur, samt løpende indikasjon om antall spilte trekk. Den kommenterer også utviklingen underveis.

Send pr. oppkrav kr. 2970,-

SARGON 2,5 AUTORESPONSE

Dette er et sjakk-møbel av gedigen kvalitet. Stort 18"x18" brett i utsøkt nøttetre. Også her er sjakkprogrammet i en støpslet modul, slik at det lett kan byttes ut etter hvert som nye og bedre program utvikles. Det geniale med denne modell er at trekkene ikke behøver å tastes inn i computeren. De bare flytter brikkene, og trekket registreres automatisk! Computerens svartrekk indikeres med et lite lys på feltet hvor brikken står, og på feltet hvor brikken skal flyttes til. Det nytter ikke å jukse ved å gjøre ulovlige trekk. En alarm vil da indikere at det er foretatt et ulovlig trekk, og et lyspanel viser hvilken brikke som er flyttet feil. Er De i tvil om Dæres neste trekk kan De be om tips fra computeren. Dersom 2 spillere benytter brettet vil spillet bli overvåket av computeren, slik at ulovligheter unngås. Selve computeren er den samme som i Sargon 2,5 MGS, og har altså en rating på 1650. De 7 vanskelighetsnivåene dekker alt fra nybegynner, postsjakk og løsning av "Matt i 3 trekk". Den løser også enkelte "Matt i 4 trekk"-oppgaver. SARGON 2,5 AUTORESPONSE er unik, derfor er den også kostbar.

Sargon 2,5 Autoreponse kr. 6600,- (Betalingsmåte etter avtale)

Navn:

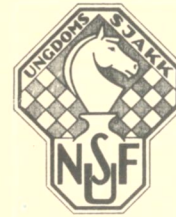
.....
.....

Adresse:

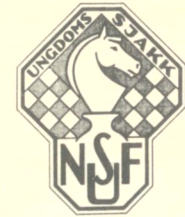
.....

Postnr./sted:

.....

MEDLEMSKORT NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

NAVN: Født:

KLUBB/SKOLE.....

Innmeldt: / 19 Kvittring

Kontingent 19 Kr. ,-

Kontingent 19 Kr. ,-

Kontingent 19 Kr. ,-

REGISTRERINGSKORT

avn:

dresse:

Kontingent betalt for (år): 19 19 19

meldt / 19 Overgang til klubb

NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

ENTREPRENØR

TORBJØRN NYEN

VOLLEN I ASKER
TELEFON 79 10 42

Selv sjakkspillere trenger
å sjekke (tann)stillingen!

Tannlege

Per-Tore Lie

Helgesensgt. 18 — Tlf. 02/35 58 19
OSLO 5

Tannlege

Geir Henrik Opsahl

KONTORTID 0800—1600

Universitetsgt. 12 — Tlf. 02/20 25 01, 20 26 01
OSLO 1

Fra redaktørens syltekrukke

For en tid tilbake ønsket en av våre medarbeidere å teste sine kunnskaper i Hollandsk forsvar, og var spesielt interessert i Leningradvarianten. Hvorpå følgende ordskifte fant sted på NSB's kontor:

PeSt: "Er du interessert i en teori-match i Leningrad?"

DHS: "Nei, det er altfor langt å reise"

Slike kvikheter overhøres fra tid til annen, skrives ned på baksiden av nærmeste klagebrev og innlemmes i vårt kjære arkiv. NSB's arkiv?

Ja, det finnes. Og det består av en usystematisk papirbunke som stadig blir høyere og høyere og høyere og.... Her ligger notater, refuserte artikler om tredimensjonal sjakk og Damianofellen, en uhorvelig mengde avisutklipp og 32 mislykkede fotografier av NSF's visepresident. Av og til blar vi gjennom denne redaktørens personlige syltekrukke, og her finnes faktisk en og annen godbit.

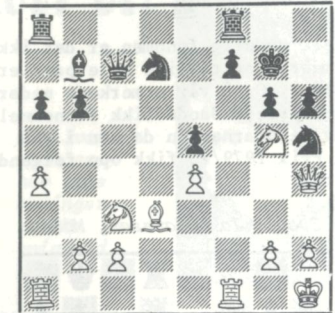

Lillehammersjakken, som ble spilt i våres, har vi visst unnlatt å skrive noe om. Kritikkerdig! Men i Bernt Nordbys flotte spalte i Fredriksstad Blad fant vi følgende parti fra denne hurtigsjakkturnering:

Hvit: Ivar Uggerud, Kongsvinger
Svart: Bernt Nordby, Fredrikstad

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6
5 Sc3 a6 6 f4 Dc7 7 Ld3 e5 8 Sf3 g6 9
0-0 Lg7 10 a4 b6 11 Del 0-0 12 fxe5
dxe5 13 Dh4 Lb7 14 Kh1 Sbd7 15 Lh6
Sh5 16 Lxg7 Kxg7 17 Sg5 h6

SJAKKUTSALGET

-er nu flyttet til OSLO: Briskebyveien 48, v. 404, 0 S L 0 2,
- telefon 02/56.79.10.

Vi har i lager et meget stort utvalg i:

SJAKKMATERIELL: brikker, brett, klokker, magnetiske demonstrasjonsbrett med brikker, magnetiske lomme- og "lenestol-sjakk", postsjakk-mapper med brikker for 12 partier o.s.v.

SJAKKLITERATUR: vi har ikke langt fra 1000 titler i våre hyller, og kan skaffe noe nær alt av nyere og eldre litteratur!

SJAKKREKVISITA: noteringsskjema, hengepartikonvolutter, Monrad-kort o.s.v.

Vi ekspederer innkomne ordres PROMPTE!

Be om vår nye 24-sidige prisliste pr. 1. oktober 1980!

NB: "INFORMATOR NO. 29" er nu i handelen. Den dekker 1. halvår av 1980 med hele 662 kommenterte partier m.m.m. Pris: Kroner 85,00 + porto.

VI STAR ALLTID TIL TJENESTE!

med vennlig hilsen
Arnold J. og Kaj S. Eikrem

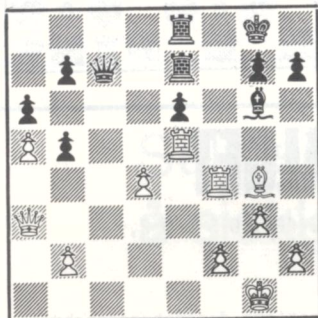
18 Txf7+ 1 - 0
Tårnet kan selvfølgelig ikke tas pga. dronningtap.
Bernt Nordby skriver: "Under partiet hadde jeg en bestemt følelse av å kjenne det hele fra før, og det stemte nok: litt roting i arkivene bragte for dagen følgende parti:

Hvit: Josef Kupper, Sveits
Svart: Fridrik Olafsson, Island
SICILIANSK (Zürich 1959)
1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6
5 Sc3 a6 6 f4 e5 7 Sf3 Dc7 8 Ld3 Sbd7
9 a4 b6 10 0-0 Lb7 11 De1 g6 12 Dh4
Lg7 13 fxe5 dxe5 14 Lh6 0-0 15 Sg5 Sh5
16 Lxg7 Kxg7 17 Txf7+ Kg8 18 Tg7+ Kh8
19 Txb7+ Kg8 20 Tg7+ 1 - 0

Noe helt uvanlig fenomen er det ikke at temaer - og tillike hele partier - gjenføres. Også vår utmerkede medarbeider Øystein Sande fikk fornemmelsen av reinkarnasjon da han i OSS Grand Prix 1979/80 fikk opp følgende stilling:

Svart: Jahn Hanssen, Moss

Hvit: Øystein Sande, Volda

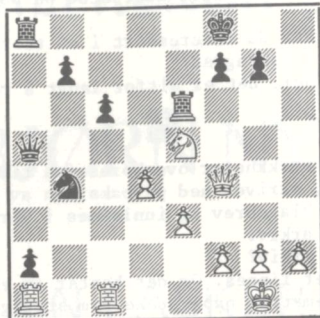
Det fulgte: 1 Lxe6+ Kh8 2 Ld7!! 1 - 0
Vakkert! Og forgjengeren er den berømte avslutningen fra New York 1925 mellom Réti (hvit) og Bogoljubow. Stillingen var:

Hvit: Kg1, Df5, Tf1, Lf7, a2, b3, c5, g3, h2.
Svart: Kh8, Dc7, Td8, Lf8, a7, b7, c6, g7, h7.
1 Le8!! 1 - 0

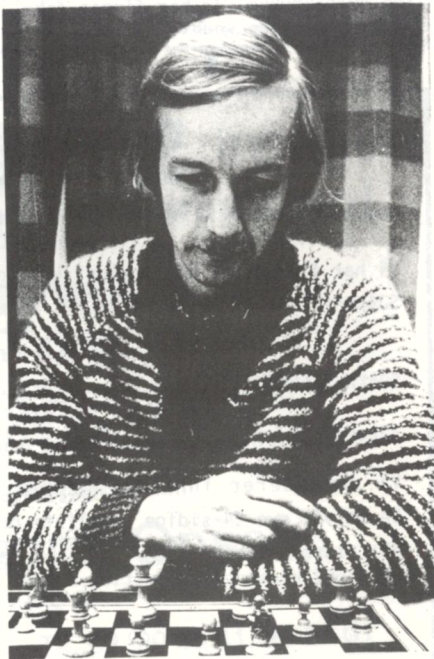
Som nevnt følger vi godt med i de mange ypperlige sjakkspalter rundt om i lokalavisene. Arbeider-Avisa har vi nevnt tidligere: Daglig spalte ved redaksjonssekretær Leinan. Og fra det åpne NM på Gausdal fant vi en gedigen avslutning:

Svart: Tore Sandmark, Arbeidernes

Hvit: Paul Svedberg, Sverige

Svartspilleren - identisk med den fremragende formann i Arbeidernes - kommenterer selv avslutningen: "Hvit truer direkte matt, men nå er tida inne til en avgjørende kombina-

Tore Sandmark - administratoren som også kan spille...

sjon: 25 - Txe5!! 26 Dxe5 26 dxe5 Sd3
vinner kvaliteten tilbake, og bøndene på dronningfløyen bør avgjøre. 26 - Dxe5 27 dxe5 Ta3! Kombinasjonens poeng. Tårnet trenger raskt inn i stillingen med avgjørende virkning. 28 Kf1 Tb3 29 Tc4 Tbl+ 30 Tc1 Tb2 Her mistet jeg det elegante 30 - Txcl 31 Txcl Sc2, men hva gjør det når: Oppgitt! 0 - 1
Hvit kan ikke hindre Sc2 fulgt av Sxal og framrykning med b-bonden til b3 før nådestøtet Tbl!
Kommentarer: Tore Sandmark i Arb.avis

I siste NM-runde oppsto et interessant sluttspill i juniorklassen. Partene hadde to løpere og tre bønder hver. Da var det at en bakspiller halvhyt kommenterte: "Dette MÅ jo være remis. Her er jo dobbelt opp med ulikefargete løpere!"

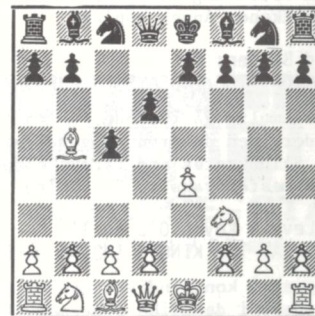

Å propos NM: vi har ennå ikke mottatt resultater fra det offisielle(!) NM i lynsjakk til offentliggjørelse. Men Ragnar Hoen vant, tett fulgt av Leif Øgaard og med Erling Kristiansen, Jarl H. Ulrichsen og Sverre Heim på de neste plassene. I juniorklassen seiret Per Manne etter stikkamp med Oddvar U. Voll. Jan Haugland fikk bronse også her. Bjarne Kamsvåg og Ivar Bern tok de gjeveste premiene i Lilleputtklassen, mens Bjørn Lerstad vant klasse I foran Anker Aasum.
Lynsjakk-NM byr alltid på god underholdning. Her er et utsøkt eksempel som vi overvar i en av forgruppene:

Hvit: Tore Jan Nilsen, OSS
Svart: Leif Bekkeli, Drammen

SNIKILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6?? 3 Lb5+!! 1 - 0

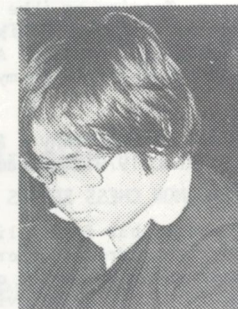
Den skarpe leser har allerede funnet forklaringen i diagramstillingen. Svarts dronningfløy er galt oppstilt fra start, - springer og løper har byttet plass! Ifølge offisielle lynsjakkregler gjelder den utgangsstilling som er satt opp idet partiet tar til.
Lb5+ - tablå!

- Nå, gutten min, har du spilt noen Grand Prix-turneringer i det siste da?
- Ja, IØSS.

hwh

KUTT UT!

Jan Ivar Thomassen har sine meninger. Er DU enig med ham?

Kutt ut tegninger, vitser og konkurranser - hvis disse ikke er om og med sjakk. Norsk Sjakkblad er, som navnet sier, et sjakkblad. Skulle folk hygge seg med vitser og konkurranser burde det være et annet blad enn NSb de tok frem. Nei, få flere reportasjer, helst fra utlandet, det er der det skjer! NSb nr. 2 mars 1980 var virkelig bra. Reportasjen om NSFU var flott. Slik skal det være! La oss få flere slike intervju.

Per Ofstads spalte DITT TREKK er noe av det beste NSb har.

En ting jeg er skuffet over er hvor lite "kommunikasjon" det er. Da mener jeg hvor lite det er fra hvert fylke. Kommunikasjon er den spalten som burde hatt best plass av alle. Det er der vi skal få vite hva som skjer i andre fylker.

Helt på tampen vil jeg bare si at jeg i det siste året har hatt endel trøbbel med å få tilsendt NSb. På ett år har jeg bare fått 4 NSb. Heldigvis er en av naboenes mine også medlem i NSF!

Min mening fra
Jan Ivar Thomassen, 14 år
Hammerfest SK

LITTERATUR

Pergamon Press Limited

Y.Estrin & V.N. Panov:
COMPREHENSIVE CHESS OPENINGS, Vol. 1
Open games.

Boken behandler "alle" systemer som kan oppstå etter 1 e4 e5. Hver åpning innledes med en teorioversikt, deretter en rekke illustrerende og etter min mening lettvt kommenterte partier. Teorien er ikke up to date, og det er visst heller ikke meningen. Deskriptiv notasjon. Anbefales folk med tom bokhylle og mye penger.

KJH

M.Tal, V.Chepizhny & A.Roshal:
MONTREAL 1979. Tournament of stars.

PERGAMON CHESS SERIES

Russerne har forståelig nok funnet fjorårets drømmeturnering verd et bokutgivelse. Karpov og Talj vant foran Portisch, Ljubojević, Spasskij og Timman, Hort, Hübner, Kavalek og Larsen, hvilket ga en gjennomsnittsrating på 2622! Boka har atskillig god tekst foruten samtlige partier, de fleste med høyt kvalifiserte kommentarer.

ØB

ARKONA FORLAG - DANSK SKAKSALG Aps.

Ernst Larsen & Jørn Sloth:
JØRN SLOTH: FØRSTE DANSKE VERDENSMESTER I SKAK.

Et lite hefte med samtlige av mesterens VM-partier. Både partiene, kommentarene og bakgrunnsstoffet er interessant, og man blir ikke belemet med postsjakkpublikasjoners evindelige Konge- og Blackmar-Diemer-gambiter. Anbefales.

SGM

B.T.BATSFORD LTD
4 Fitzhardinge Street, London W1E 1YZ

Craig Pritchett:
NIMZO-INDIAN 4 e3: NIMZOWITSCH, HÜBNER & TAIMANOV VARIATIONS. 1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sc3 Lb4 4 e3: 4 - b6, 4 - c5, 4 - Sc6.

Ved siden av at de har historiens lengste åpningsbok-tittel, utmerker denne boken seg ved at all teorien er samlet omkring kommenterte partier.

Dette, i tillegg til interessante varianter og gode analyser, gjør den både lesverdig og lærerik.

SGM

Efim Geller:
KINGS INDIAN DEFENCE. 4 e4.

En meget lesverdig bok! Årets Sovjetmester Geller, en av verdens fremste kjennere av Kongeindisk, tar for seg stillingen etter 1 d4 Sf6 2 c4 g6 3 Sc3 Lg7 4 e4, og viser bl.a. med en rekke godt kommenterte partier hvordan hvit ikke får fordel! Ideene blir også godt forklart, og boken skulle således egne seg for de fleste nivåer.

KJH

Grigory Levenfish & Vasily Smyslov:
ROOK ENDINGS

Et nytt opptrykk av hva mange mener er den beste av alle bøker om tårnsluttspill.

ØB

The Club Player's Library

Raymond D. Keene/David N. Levy:
HOW TO PLAY THE OPENINGS IN CHESS

Annen utgave. Ideer og strategier i moderne åpninger. Svært få varianter - gode forklaringer.

hwh

R.D.Keene/D.N.Levy:
AN OPENING REPERTOIRE FOR THE ATTACKING PLAYER.

Som tittelen antyder: innføring i og behandling av aggressive åpninger (etter sigende "bibelen" til NSF's president, dette her). Annet opplag.

hwh

John E. Littlewood:
HOW TO PLAY THE MIDDLE GAME IN CHESS

Planlegging, taktikk, bondestrukturer, kombinasjonstemaer m.v. Mye å hente for den som føler seg hjelpeløs etter åpningstrekkene. Annet opplag.

hwh

Leonard Barden:
HOW TO PLAY THE ENDGAME IN CHESS

Man kan umulig gå i dybden i løpet av 128 sider, men de grunnleggende prinsippene illustreres med ferske eksempler fra stormesterpraksis. 2. opplag.

hwh

David Levy & Kevin O'Connell:
HOW TO PLAY THE KING'S INDIAN DEFENCE

Prinsipper i kongeindisk. Hva er hvits/sorts ideer i de ulike systemer. Eksempelifisert ved "ideell vinst for hvit",

(forts.)

DIN BIL FØR FÅ DET RETTE STELL
DØGNET RUNDT er stedet
Produktene fra **SHELL**

VI TILBYR DEG OG DIN BIL DETTE:
Autorisert bilverksted
med dyktige fagfolk — personlig service og faste rimelige priser

Autorisert bilgummiforhandler
med dekk til nettopp din bil — elektronisk hjulavbalanseringsmaskin

California bilvaskemaskin
med 5 vaskeprogram som alle vasker din bil effektivt og skånsomt

Velutstyrt kiosk/bilrevisitaforetning
med stort utvalg for deg og din bil

Shell Super Plus motor oil
oljen vi mener bør være på alle bensinmotorer

Prøv oss som fagfolk
vi mener også du blir fornøyd

DØGNET RUNDT
SERVICE - STASJON A/S

Jonas Liesgt. 2, Lillestrøm. Tlf. 71 28 80 - 73 06 25.

FOR
HENNE OG HAN —

STUDINETTE
Universitetsentret-Blindern, Oslo 3

PARFYME OG KOSMETIKK RESEPTMEDISIN APOTEKERVARER
RENSETØY

Borgerhallen

CATERING

SAMFUNNSHUSET — · 1410 KOLBOTN · TLF. 80 16 95

I hjemmet, kontoret, bedriften
eller her i samfunnssalen kan vi
levere alt De trenger til Deres

«SELSKAP»

Vennligst kontakt Borgerhallmesteren for nærmere opplysning

SNITTER · KOLDTBORD · MIDDAGER
LUNSJRETTER · GRYTERETTER og SMØRBRØD

ditto for sort osv. En åpningsbok uten
varianter, men utmerket godt forklart.
Anbefales.

hwh

John Nunn:
THE PIRC FOR THE TOURNAMENT PLAYER

En bok for den praktiske spiller som
hverken har tid til eller interesse for
dyptpløyende analyser av bivariantenes
bivarianter. Jeg skulle imidlertid tro
at boka er tykk nok til å dekke langt
de fleste behov, og da den dessuten er
forholdsvis up-to-date har den sannsyn-
ligvis verdi også for "eksperter" og
ambisiøse postsjakkspillere.

PeSt

John L. Watson:
ENGLISH, 1 ... P-QB4

Dette tredje bindet er det mest in-
teressante. Her presenteres nye (iblant
meget taktiske!) ideer i stillinger
etter 1 c4 c5 2 Sc3 Sc6 3 g3 g6 4 Lg2
Lg7, som vel blir betraktet som kjede-
lige og remisaktige av de fleste. Også
kapitlet om Rubinstein-varianten og
treradsystemet er interessant (det sis-
te har vel ikke vært behandlet i noen
teoribok før). Alle henvisninger til
trekkomkastninger kan være en anstøt-
sten for mange, men er nødvendig for
en full forståelse av åpningen.
Anbefales på det varmeste!

DHS

PITMAN HOUSE

Edward Penn/John Littlewood:
LEARN CHESS

Noe av det beste vi har sett av lærebo-
ker. Og det finnes en egen lærerutgave
med veiledning og ekstra stoff til un-
dervisningen. Haken er at en del ek-

sempler er så kompliserte at de kan
ta pusten fra en nybegynner.

ØB

OXFORD UNIVERSITY PRESS

FISCHER'S CHESS GAMES
with an Introduction by Raymond Keene

En bok med 750 Fischer-partier presset
inn på 140 sider! De mest kjente har
kortfattede kommentarer av Informator-
type. Flerspråklig innledning av Keene.
Skulle være godt egnet til selvstudium
- algebraisk-figurisk notasjon.

DHS

Lisitsyn & Cafferty:
STRATEGY OF CHESS

BATSFORD

I motsetning til disse uendelege
åpningsteoribøkene er dette ei bok ein
kan lære litt sjakk av. Ei lita (162
sider), men grei (systematisk) inn-
føring i posisjonsspilletts mysterier.
Tilrås, tross gær'n notasjon.

jrk

ASTORIA CHESS INTERNATIONAL

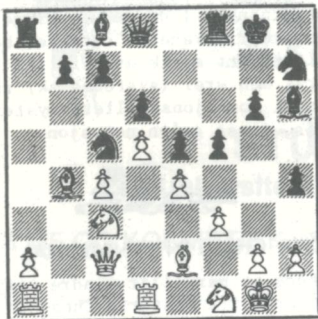
Vi hadde et mer eller mindre utfyllen-
de referat fra "Astoria Chess Inter-
national" (Hamar i mai) for et par
nummer siden. Som kjent vant vår gode-
ste IM og NSb-medarbeider Svein Johan-
nessen den turneringen, og John Watson
har kommentert et av hans partier for
oss:

Hvit: Thomas Welin, Sverige
Svart: Svein Johannessen, Norge

KONGEINDISK

1 c4 Sf6 2 Sc3 g6 3 e4 d6 4 d4 Lg7 5
Le2 0-0 6 Sf3 Sbd7 7 0-0 7 e5 er
spillbart, men etter min mening får
svart utligning etter såvel 7 - Se8 8
0-0 (8 Lf4 dxe5 9 dxe5 c6 og 10 - Sc7)
c5 9 exd6 Sxd6 som etter 7 - dxe5 8
dxe5 Sg4 9 e6 fxe6 10 0-0 Sde5. 7 -
e5 8 d5 Folk flest foretrekker 8 Tel
eller 8 Le3, men teksttrekket er selv-
følgelig godt nok. 8 - h6!? Uvanlig.
Svart vil trolig unngå de problemer
som oppstår etter 8 - a5 9 Lg5. Etter
8 - Sc5 9 Dc2 a5 kan hesten av og til
bli drevet tilbake med manøvren Tbl,
b3, a3 og b4, men begge disse nevnte
trekkmuligheter gir likt spill. 9
Dc2!? Den mest interessante plan er
det enkle 9 Se1, f.eks. 9 - Sc5 10 f3
a5 11 Sd3 b6 12 Sxc5(!) bxc5 13 Ld2
Se8 14 Ld3! Ld7(?) 15 Lc2 f5 16 La4+-
som i Gligorić-Jakobsen, Kapfenburg

1970, eller 9 - Sh7 10 Sd3 f5 11 f3+=. 9 - Sh7 10 Sd2 10 Se1! 10 - f5 11 b4 Prøver å vinne et tempo i forhold til muligheten 11 Tbl, da svart har planen f5-f4, g5-g4 og Sg5 med angrep. 11 - a5! Alltid en vanskelig avgjørelse, men Johannessen ser at han kan nøytraliserer dronningfløyen for en stund. 11 - f4 kan besvares med 12 Lg4 eller 12 c5(!). 12 La3(?) Muligens var 12 bxa5 Txa5 (12 - Sc5 13 Sb3) 13 Sb3 Ta8 14 a4 med idéen a5 og La3 bedre (ca. =). 12 - axb4 13 Lxb4 Sc5 14 f3?! Kan ikke hvit understøtte e4 med offiserer, f. eks. 14 a4 Sf6 15 a5. Etter teksttrekket står svart klart bedre. 14 - h5! 15 Tfd1 Lh6 16 Sf1 h4!

Blant annet introduserer svart nå muligheten Sg5 og h4-h3 fulgt av fxe4. 17 Lxc5 dxc5 18 d6 Hvit prøver et motangrep, men vil komme til å lide under mangelen av svartfeltsløperen. 18 - cxd6 19 Dd3 Ta6 20 Sb5 Le6 Ikke 20 - Tf6? 21 Dd5+ Le6 22 Dxc5! 21 Sxd6 De7 22 Sb5 Sf6! 23 Sc3 Sh5 24 Sd5 Df7 25 Sle3 Sf4 Praktisk talt avgjørende. I tillegg til hvits andre problemer er nå også kongen utsatt, noe f.eks. 26 Dc2 fxe4 27 fxe4 Sxd5! 28 Sxd5 Df2+ 29 Kh1 Lg4 30 Tel h3 31 gxf3 Lf3+ viser. 26 Sxf4 exf4 27 Sd5 Lg7 The end. Svart får bonde, annenraden og løperparet. 28 Tacl Txa2 29 Tc2 Ld4+ 30 Kh1 fxe4 31 Dxe4 Txc2 32 Dxc2 Kg7 33 Ld3 b5! 34 Sb6 Tb8 35 Sd5 bxc4 0 - 1
Kommentarer: John L. Watson

JULENUMMERET av NSB håper vi å få ut ca. 15. desember. Vi regner der med å kunne bringe en rykende fersk rapport fra OL på Malta, der vår utsendte medarbeider Øystein Brekke vil følge utviklingen på nært hold. Videre har vi flere partier og artikler i forbindelse med de to store turneringene i Gausdal og Bærum sist sommer, nærmere presentasjon av vårt sentralstyre, ny sjakk-kryssord ved herr Roar Hollås og - selvsagt - noen ytterst lekre julenøtter med dertil hørende premiebord. Dead-line for julenummeret er 28. november. Hører vi fra deg?

Sjakkens venner

En ny sjakksesong er begynt og turneringer i inn- og utland står for døren. Representasjon i de forskjellige turneringer er ikke alltid så lett hverken for den enkelte spiller eller klubben når det gjelder det økonomiske. Sjakkens Venner ser det som sin oppgave å tre støtte til med et bidrag, stort eller lite, der det skorter på økonomien.

Vi henvender oss derfor til alle venner av det edle spill om å tegne seg som medlemmer av Sjakkens Venner, enten ved livsvarig medlemskap som er kr 1000 eller som årsbetalende medlem med kr 50.

Til nå har SV 29 livsvarige medlemmer og 250 årsbetalende. Vårt mål for denne sesongen må være 400 betalende medlemmer, det skulle ligge innenfor rekkevidden. Derfor håper vi at du som leser dette tegner deg som medlem for kontingentåret 1980/81.

Alle nye medlemmer får et medlemsbevis med sjakkmotiv og medlemsnummer. For å gjøre medlemskapet mer attraktivt, har vi på slutten av sesongen 10 flotte gevinster som vi trekker blant medlemmene. Under NM i Oslo hadde vi gleden av å tegne 3 nye livsvarige medlemmer á kr. 1000 samt flere årsbetalende medlemmer. For nye medlemmer er adressen "Sjakkens Venner", Boks 9149, Vaterland, Oslo l. Postgirokonto: 2 35 3431.

Vil du vite mer om Sjakkens Venner så skriv til Kaare Olsen, H. Håkonsensvei 13, 2600 Lillehammer.

Kaare Olsen
formann

norges grand prix
NGP 1980-81

Hele landet er kommet med!

NGP-karusellen er igang igjen. Nytt av året er selvsagt innføring av klasse IV, og inndelingen i klasser er identisk med vedtaket for NM bortsett fra en felles Mesterklasse fra 2000 Elo og oppover.

Alle åpne turneringer som er approbert av NSF til NGP innenfor tidsrommet 1/8 -30/6 teller med i sammenlagtkonkurransen der man kjemper om:

MESTER: 1.pr. kr 4000 + trofé, 2.pr. kr 2000, 3.pr. 1500, 4.pr. 1000 + sjakkklitteratur for 5. til 10. plass.
KLASSE 1, 2, 3 og 4 (hver for seg): 1. pr. kr 1000 + trofé, 2.pr. 700, 3. pr. 400, sjakkklitteratur fra 4. til 10. pl.

POENGSKALA

Det åpne NM gir følgende uttelling for hver klasse: 25, 20, 17, 15, 14.... 1 poeng. Øvrige Eloberettigede turneringer: 17, 13, 10, 8, 6, 5, 4, 3, 2, 1 poeng. Det åpne NM i hurtigsjakk: 10, 8, 6, 4, 3, 2, 1. Øvrige hurtigsjakkturneringer: 8, 6, 4, 3, 2 og 1. Vi viser forøvrig til komplett reglement i NSF's Års- og Håndbok.

Men et punkt fra regelverket skal utheves her: ARRANGØREN SKAL SÅ SNART SOM MULIG, OG SENEST EN UKE ETTER TURNERINGENS SLUTT, SENDE FORBUNDET EN FULLSTENDIG KLASSEVIS RESULTATLISTE MED PÅFØRTE KVALITETSPOENG.

Dette fungerer ikke. NSB er denne gang ikke istand til å bringe en aktuell

sammenlagt-stilling, fordi enkelte arrangører ikke utfører sine plikter. Mens turneringene i Rogaland, Solund, Bodø og - ikke minst - Grane forelå i mønsteryldig stand til rett tid, har vi intet hørt fra de andre. Enkelte arrangører sender i beste fall inn en bunke Monradkort uten at de gidder å regne kvalitet eller lage +- tabell. Vi tar det for gitt at sentralstyret

Med sin seier i Nordland Open, har Kjell Ole Kristensen sikret seg en gunstig utgangsposisjon i NGP.

tenker seg godt om før de godkjenner disse arrangørenes approberings-søknad neste gang.

En gledelig tendens til slutt: Hele Norge ser nå ut til å samles i Grand Prix-opplegget. Nord-norske spillere har allerede sikret seg gode posisjoner sammenlagt i flere klasser, og vestlendingene har et opplegg med GP-arrangementer spredd over hele sesongen. I år blir det beinhar kamp om sammenlagtpremiene.

Skei GP

10-15/8

1 Stein Sollid, OSS	6 (24,5)	6 K.E. Gannholm, Sverige	5 (23,0)
2 Thomas Engqvist, Sverige	5½ (27,0)	7 Simen Agdestein, Asker	5 (21,5)
3 A. Billio, Italia	5½ (25,0)	8 D. Sibbel, Nederland	5 (20,0)
4 Jens H. Nielsen, Danmark	5½ (24,5)	9 Reidar Weierød, Horten	4½ (25,5)
5 Gøsta Svenn, Sverige	5½ (23,0)	10 M. Bergmann-Olsson, Sverige	4½ (24,0)

11 G Hjorth Sverige 4½ 12 C Haave Randaberg 4½ 13 J Jansson Asker 4½ 14 T Johnson Sverige 4 15 T Gannholm Sverige 4 16 E Agdestein Asker 4 17 T Ulshøl Tempo 4 18 O Madenau BRD 4 19 V Taksrud Tempo 4 20 C O Stål Sverige 4 21 C E Amundsen Elverum 4 22 Dr Rückleben BRD 4 23 P Olsen Randaberg 4 24 L R Bråstein Sandnes 4

25 J E Braathen OSS 3½ 26 T Solem Ski 3½ 27 T Støre OSS 3½ 28 G O Wærslund Hinna 3½ 29 O K Tollersrud ASKO 3½ 30 S E Sagstrøm Sverige 3½ 31 G M Skjold Hinna 3½ 32 E Stangeland Sandnes 3 33 E Lie Elverum 3 34 N Erconk Tyrkia 3 35 A H Bøe Stjernen 3 36 K Sjøbrend Elverum 3 37 I Kosberg Molde 3 38 K Jägerstedt Sverige 3 39 H Aukrust Ski 3 40 B H Olsson Molde 3 41 Ø Andersen Trondhjems 3 42 J Sørgerjerd Kragerø 3 43 K A Mork Askøy 2½ 44 R Kristiansen Stange 2½ 45 P A Friedrich Asker 2½ 46 K Bendixen Moss 2½ 47 R Tangen Sarpsborg 2½ 48 S Jurå 2 49 G Helmersen 2 50 B Baardsen Trondhjems 2 51 F Andersen Horten 2 52 E Hansen 2 53 F Jacoby BRD 1 54 G Vatlø 1 55 T Nyen Asker 1

Jarl Cup HURTIGSJAKK

16-17/8

1 Bjørn Heggheim, Arbeidernes	6½ (26,0)	6 Jens H. Nielsen, Danmark	4½ (25,0)
2 Ole Chr. Moen, OSS	5½ (25,5)	7 Per Omtvedt, Sarpsborg	4½ (23,5)
3 Simen Agdestein, Asker	5½ (25,0)	8 Kjeil A. Mork, Askøy	4½ (23,0)
4 Thomas Heiberg, Stjernen	5 (25,0)	9 Thor Støre, OSS	4½ (22,0)
5 Espen Agdestein, Asker	5 (21,0)	10 Trond Solem, Ski	4½ (22,0)

11 N Erconk Tyrkia 4½ 12 E Stangeland Sandnes 4½ 13 R Weierød Horten 4½ 14 K Aurlund Stjernen 4½ 15 K Bøckman OSS 4½ 16 E Stokkeland Ganddal 4 17 I Kosberg Molde 4 18 Ø Brekke Brugata 4 19 H Egede-Nissen Arbeidernes 4 20 A H Bøe Stjernen 4 21 S O Ark Sverige 4 22 H Carlsen Asker 3½ 23 K E Feldte Sverige 3½ 24 O Madenau BRD 3½ 25 S Marti OSS 3½ 26 T Løtveit OSS 3½ 27 O Østerhus Ganddal 3 28 T Ulsbøl Tempo 3 29 J E Braathen OSS 3 30 P A Friedrich Asker 3 31 T Nyen Asker 3 32 J Kr Johnsen OSS 3 33 G Glendrange OSS 3 34 A Espetveit Ganddal 3 35 G Bue Tønnsberg 2½ 36 E Kopperdal Hinna 2½ 37 L R Bråstein Sandnes 2½ 38 E Hansen 2½ 39 S Olsen Stjernen 2½ 40 J Templett Strømmen 2½ 41 Dr Rückleben BRD 2 42 B H Olsson Molde 2 43 H Lind 2 44 G Helmersen 2 45 M Omholt-Jensen OSS 46 J Janssen Asker 2 47 I Berg Johansen 1 48 F Andersen Horten 1

Nordland Open

22-24/8

KLASSE MESTER: 1 Kjell Ole Kristensen, Narvik (2134) 5 (22,0) 2 Steinar Lindblom, OSS (2187) 5 (19,5) 3 Dag Svedenborg, Narvik (2148) 4½ (20,0) 4 Johannes Høie, Tromsø (2082) 4½ (19,5) 5 Bjarne Jacobsen jr., Bodø 4 6 Kjetil Vollan, Bodø 3.

KLASSE I: 1 Arnold Andreassen, Tromsø 4 (22,0) 2 Per Inge Holmen, Mo 4 (19,5) 3 Svein Harald Johnsen, Vadsø 4 (17,5) 5 Stein Indregard, Narvik 4 (16,5) 5 Harold Wie, Mo 4 (16,5) 6 Jim Christensen, Mo 4 (16,0) 7 Jann Jacobsen, OSS 4 (15,5) 8 R Evensen, Harstad 3½ 9 E Kristensen, Narvik 3½ 10 G Hoseth, Bodø 3½ 11 P Salomonsen, Ballangen 3 12 I B Lie, Grane 3 13 M Sørensen, Danmark 2½ 14 F Simonsen sr., Bodø 2½ 15 A Thorstensen, Ballangen 2½ 16 O Widnes, Bodø 2½ 17 L Jacobsen, Fauske 2½

KLASSE II: 1 Sverre Arntzen, Narvik 5 2 Renato Capoferro, Bodø 4½ 3 Arild Ernstsen, Tromsø 3½ 4 T Thorstensen, Ballangen 3 5 S Rafnung, Narvik 3 6 K Karlsen, Fauske 3 7 J Robertsen, Mo 3 8 K F Isaksen, Bodø 2½ 9 P Ellingsen, Narvik 2½ 10 R Borøy, Fauske 2½ 11 B Skagen, Bodø 2½ 12 M Aanstad, Narvik 2 13 K Abrahamson, Bodø 2 14 H Eriksen, Bodø 1½

KLASSE III: 1 Kolbjørn Kristensen, Bodø 4 2 Nils Grotnes, Tromsø 3½ 3 Bernt Markussen, Bodø 3 4 Morten Barge, Tromsø 3 5 J Bergholt, Bodø 3 6 F Simonsen jr. Fauske 3 7 C Lerfald, Verdal 2½ 8 K Jacobsen, Tromsø 2½ 9 H Grimstad, Fauske 2

KLASSE IV: 1 Michele Capoferro, Bodø 2½ 2 Rune Myrvold, Bodø 2 3 Hugo Fjellheim, Mo 2 4 O-S Arntzen, Stjørdal 1½ 5 N Lausund, Fauske 1½ 6 Ø Lorentzen, Stjørdal 1½ 7 K Moen, Fauske 1 8 V Hole, Bodø 0

Tilsammen 54 spillere fra 14 klubber deltok. Alle fem klasser spilte i en

gruppe, hvilket gjorde at samtlige deltakere fikk muligheten til å slåss om

tittelen samt kr 2400 i pengepremier. Mest overraskende var nok innsatsen til unge Sverre Arntzen fra Narvik (fortsatt junior!). Med startnummer 30 spilte han seg helt fram til 3. plass totalt med samme poengsum som vinneren. Også hjemmeklubbens Renato

Capoferro overbeviste med 6. plass fra start nr. 33. Forøvrig gikk arrangementet greit unna i lyse og trivelige lokaler på SAS Royal Hotel. Oluf Gaustad var som sedvanlig god turneringsleder, assistert av Leif Jacobsen, Fauske.

Solund GP HURTIGSJAKK

Hardbakke, 29-31/8

1 Gunnar Halvorsen, Solund	6½ 29,5	6 Odd Birkestrand, Masfjorden	4½ 28,5
2 José H. Polo, Fyllingsdalen	6 27,0	7 Asbjørn Nordanger, Fyllingsd.	4½ 27,5
3 Ove Sævareid, Bergen	5 28,5	8 Ole Angelshaug, Bergen	4½ 25,0
4 Tore Brekke, Bergen	5 27,0	9 Bjarte Sindre, Florø	4½ 23,0
5 Håkon Eiken, Bergen	5 27,0	10 David Hilton, Askøy	4½ 22,5

11 O M Opsal Askøy 4 12 R Rasmussen Askøy 4 13 O H Birkestrand Masfjorden 4 14 J Rivli Bergen 4 15 M Haugsvær Masfjorden 4 16 T Eikeland Askøy 3½ 17 B Pedersen Løperen 3½ 18 S Solheim Bergen 3½ 19 G Sindre Florø 3½ 20 J Kvamme Bergen 3½ 21 E Stavang Bergen 3½ 22 D Takle Solund 3½ 23 J Larsen Fyllingsdalen 3½ 24 B Eriksen Florø 3 25 H Andersen Askøy 3 26 T Birkestrand Masfjorden 3 27 S Seljeseth Florø 3 28 T Rasmussen Askøy 3 29 J Helmers Florø 3 30 E Tønning Fyllingsdalen 3 31 A O Johansen Florø 2½ 32 O Belsvik Florø 2½ 33 S A Gjerde Florø 2 34 S Ellingsen Solund 2 35 A Stray Solund 2 36 K Lerpold Solund 2 37 R Bauge Florø 1 38 L Belsvik Florø 0

Norges vestlegaste sjakk-turnering vart arrangert på Solund Pensjonat på Hardbakke. Turneringa inneleiar Vestlandsmeisterskapen 1980/81.

Dei 38 deltakarane spelte kvar sju parti. Etter 14 timars speling vart det klårt at Gunnar Halvorsen frå arrangørklubben kunne kassere inn ein noko uventa, men klår siger. Andre-plassen gjekk til Jose Polo. Då Polo er junior og spelar i klasse II kunne han grunna klasseinndelinga velje mellom heile 3 førstepremiar! Dei to neste på lista er og juniorar, og det generasjonsskiftet som er i emning vart her stadfesta.

Turneringa ga og prov på ei anna utvikling, nemleg at kvinnene kjem. Margunn Haugsvær og Trude Birkestrand - bae frå Masfjordnes - representerte spinnesida og dei hevda seg bra i tevlinga.

Jentene kjem med stormskritt! Og Margunn Haugsvær frå Masfjorden SK ser ut til å verta svært god.

Vestlandsmeisterskapen held fram med Grand Prix-turneringar i Sandnes, Bergen og Masfjordnes denne hausten.

Det åpne Rogalandsmesterskapet

Sandnes 19-21/9

1 Arne Nybø, Randaberg	1789	+10 =07 +21 +11 =04 =02	4½ 15,5
2 Ivar Bjordal, Stord	1916	+22 =21 =12 +05 +11 =01	4½ 14,5
3 Lars-Reidar Bråstein, Sandnes	1873	-04 +15 +20 =13 +12 +11	4½ 14,0
4 Egil Stokkeland, Ganddal	1851	+03 +20 -11 +08 =01 =05	4 16,5
5 Kyrre Melchior, Randaberg		=09 +24 +08 -02 +07 =04	4 15,5
6 José H. Polo, Fyllingsdalen	1783	-07 +10 -13 +23 +20 +09	4 13,0

7 G Stake Larsen Sandnes 3½ 8 Halvorsen Solund 3½ 9 A Lauvsnes Randaberg 3½ 10 J Haugland Sandnes 3½ 11 R Nielsen Fyllingsdalen 3 12 E Høidahl Sarpsborg 3 13

A Kopperdal Hinna 3 14 E Brekken Ganddal 3 15 M Monsen Sandnes 3 16 T Rob Hinna 3 17 O Østerhus Ganddal 2½ 18 J Rørosgaard Hinna 2½ 19 O Birkestrand Masfjorden 2½ 20 E Andreassen Randaberg 2 21 A Natskår Stavanger 1½ 22 Ø Strand Bergen 1½ 23 S Sørskår Randaberg 1 24 O H Harestad Randaberg 1

KLASSE 2

1 Petter Olsen Randaberg 4½ 2 Gisle Skjold Hinna 4 3 Reidar Simonsen Sevland 4 4 Geir Owe Wærsland Hinna 4 5 Karle Stangeland Sandnes 4 6 John Kvamme Bergen 4 7 Ivar Bern Bergen 4 8 W Øverås Ganddal 3½ 9 J Paulsen Ganddal 3½ 10 C Rosenberg Sandnes 3½ 11 S Sandnes Stord 3½ 12 K M Yri Nærbø 3 13 T Stangeland Ganddal 2½ 14 R Monge Ganddal 2½ 15 K Flotve Sevland 2 16 K Randaberg Randaberg 2 17 J Jacobsen Falconbridge 1½ 18 T Sandvik Sandnes 1½ 19 A Sandvik Sandnes 1½ 20 O Sande Randaberg 1

KLASSE 3

1 Egil Gjeseth Riska 6 2 Frank Sandnes Stord 5 3 Jan Widar Westly Ganddal 4½ 4 Vegard Hjermundrud Sandnes 4½ 5 Per Øyvind Berge Riska 4½ 6 Margunn Haugsvær Masfjorden 4 7 David Syvertsen Sandnes 4 8 Einar Oddsen Ganddal 4 9 Arne Nagell Bjordal Sandnes 3½ 10 Trude Birkestrand Masfjorden 3½ 11 P Fossan Ganddal 3½ 12 Arve Sæther Riska 3 13 H Anda Nærbø 3 14 A Pedersen Stavanger 3 15 SARGON 2,5 ARB 3 16 T Tønnessen Sevland 3 17 T H Hodnefjell Stavanger 3 18 O H Birkestrand Masfjorden 3 19 R Aarthun Sandnes 2½ 20 O H Kleppe Hjelmeland 2½ 21 K Johansen Sandnes 2½ 22 O I Nesse Stavanger 2½ 23 B M Heegaard Stavanger 2 24 K Stangenes Riska 2 25 G Kristensen Stavanger 2 26 R Halvorsen Stavanger 2 27 O Hadland Nærbø 1½ 28 K Erevik Stavanger 1½ 29 J Malmin Riska 1 30 A Skretting Nærbø 0

Graneturneringen

Trofors 19-21/9

1 IGM Heikki Westerinen, Finland	2470	+08	+03	+12	=02	+07	+11	+10	6½	28,0
2 Frank Hovde, Steinkjer	2086	+37	+10	+04	=01	+11	+16	=03	6	28,0
3 Thomas Heiberg, Stjernen	2232	+14	-01	=05	+08	+17	+10	=02	5	30,0
4 Kjetil Vollan, Bodø	2084	+18	+09	-02	+21	-06	+26	+13	5	26,5
5 Aleks Semakoff, OSS	2185	+13	-12	=03	+27	+24	=07	+11	5	24,5
6 Sigmund Olafsen, Arbeidernes	1864	+22	=25	=16	-10	+04	+19	+15	5	23,5

7 K Strand Arbeidernes 4½ 8 I B Lie Grane 4½ 9 G Hoseth Bodø 4½ 10 A J Eikrem "Jarl" 4 11 A Andreassen Tromsø 4 12 B Heggheim Arbeidernes 4 13 T Sandmark Arbeidernes 4 14 A O Trana Steinkjer 4 15 K Ohlsson Sverige 4 16 K A Karlsen Arbeidernes 3½ 17 S.H.Johnsen Vadsø 3½ 18 Y Robertsen Trondhjems 3½ 19 F A Larsen Arbeidernes 3½ 20 K Kjenstad Mo 3½ 21 K Lindkvist Sverige 3½ 22 Ø Andersen Trondhjems 3½ 23 P Wingsternes Mosjøen 3½ 24 T Stern Trondhjems 3 25 H Wie Mo 3 26 K Kristensen Bodø 3 27 O Høe Steinkjer 3 28 P Salomonsen Ballangen 3 29 J Christensen Mo 3 30 M Mikaelson Mosjøen 2½ 31 S Arnø Mosjøen 2½ 32 B Skagen Bodø 2½ 33 Ø Valberg Grane 2½ 34 V Enoksen Mosjøen 2 35 D O Tuven Grane 2 36 E Sivertsen Mo 0 37 D Dønnessen Mo 0 38 B Valberg Grane 0

Turneringa skallet av fra 50 påmeldte til 38 deltagende i 12.time, hvoretter arrangøren skar ned premiefondet med 1/5. Grane SK hadde likevel fortjent en bedre skjebne enn den som ble den til del da innehaveren av spillestedet brøt avtalen om å holde de innfødte unna så lenge partiene varte. Spesielt ille var det under innledningsrunden, helt fram til det tidspunkt da det kokte over for den bolde turneringsdel-tager som resolutt underslo lednings-nettet tilhørende spillestedets automater av typen "ZZÅÅINGG-KRESJ-BOOM", og under sisterunden som var sammen-

fallende med det vegfarende folks tidspunkt for avnyttelse av kylling m/pommes frites og lignende tvilsomme delikatesser. Neste år skal man spille i en fabrikk-kantine, ryktes det. Sjakkinteresserte henvises til tabellen. Det viktigste man kan lese av denne, er at Frank Hovde kommer og at arrangørklubben fikk én pen plassering. Ellers må det nevnes at samtlige deltagende klubber lynraskt fikk tilsendt +=-tabell og nye ratingtall (i to sendinger!) etter turneringa. Vi håper flere turneringsarrangører vil forsøke å gjøre Grane SK dette kunststykket etter.

S.H.

HANA MATSENTER

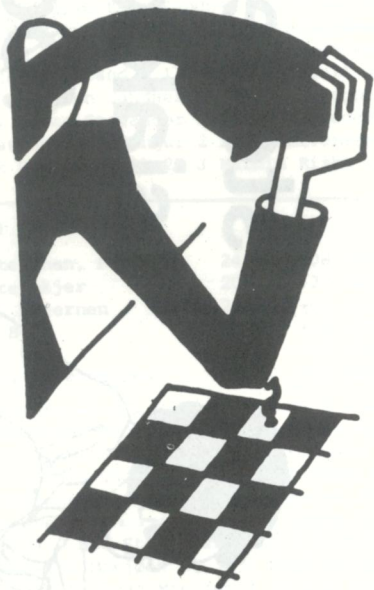
— stedet hvor
sjakkfolket
fødes —

HANA VEIEN 7
SANDNES

TREKK TIL

DATSUN på Skøyen

DET VINNER MAN PÅ.....

Japōsun
motor a.s

G. Vigelandsvei 1, Skøyen. Tlf. 55 62 96

"BORTGJEMTE" STORMESTERE

Av Per Arne Bergersen

Det må være dobbelt så langt fra Oslo til Stabekk som fra Stabekk til Oslo. Tilskuere til Bærum Schakselskaps 60-års jubileumsturnering ga uttrykk for stort besvær. Hvorfor spille Norges hittil sterkeste sjakkturnering i avkroken Stabekk?

Sutringen spredde seg til deler av Oslo-pressen. Vi som stadig tar turen andre veien for å tilfredsstille vårt behov for bakspill gliste infamt.

Men - antydningen i første setning må være sann. Man må være like sprek som eksprezident Siebke for å orke turen. Dårlig reklame og pressedeckning i turneringens første del ble forsøkt som forklaring, men medisinen mot dette hjalp ikke pasienten.

Spillelokalet var det derimot mange godord om. Trafikken på Gamle Ringriksvei ble tålt, lysforholdene var gode og plassen bak tauene var akseptabel.

Eikrems medvirkning i slike sammenheng har vi vent oss til i den grad at vi nesten glemmer at han er uunnværlig - såvel forut for turneringen som under slagets gang. Takk!

Øystein Brekke dumpet temmelig uforvarende ned i jobben som turneringsleder, og kunne hatt en hyggelig og problemfri uke med det. Isteden valgte han å legge seg bort i både dette og hint. Ubehagelig for ham - nødvendig for arrangørklubben. Bærum Schakselskap takker igjen.

Lett hadde det heller ikke vært uten dugnadbistand fra naboen i vest - Asker. Ingen nevnt, ingen glemt, alle hjertligst takket for oppofrelsen. Våre egne medlemmer hadde sommerferie, tanter på besøk, travelt med jobben eller vondt hist og pist. Det var tre-

fire hederlige unntagelser. Petter Lund hadde 20-timers dag. For dette ble han hyldet i lokalpressen under bilde av Mariotti! Svekket av mangelen på søvn fikk han middagsmaten i halsen i forsøket på å kombinere matinntaket med avislesning (når skulle han ellers fått tid til å lese?). Jeg må skjerpe meg og rydde i Budstikkens billedarkiv. Svein Gustav Myreng skaffet seg ved sedvanlig samvittighetsfullt arbeide et eftermæle som kan bestilles ved henvendelse til Bærum S.S: (annonse slutt)

Men - det var sjakken.

"Skal man ha friske partier, skal man ikke invitere juniorspillere", provoserte Øystein Brekke etter 3 runder. Så langt hadde det fåtallige publikum opplevet strålende underholdning. Tidsnødsdueller, praktisk talt ingen avgjørelser før tidskontrollen, grådige angrep og fikse sluttspill. Vi var vidne til det alt sammen.

Monradssystemets luner førte nok til mindre gunstige koblinger senere i turneringen, men inntrykket av sjakkelig vellykket og dramatisk underholdning holdt seg.

Anthony Miles vant programmessig etter omtrent samme mønster som på Gausdal uken før. Han tapte for Morris i startrunden, men seiret klart tilslutt (drikker norske sjakkspillere nok melk?). Engelskmannen var tilfreds med partiet mot Øgaard, men syntes forøvrig ikke fornøyd. Vnlige dødlige fant flere perler i tillegg. Personlig syntes jeg sluttspillet mot den nærmest uslåelige de Firmian, var særdeles instruktivt.

Av de to andre stormestere var Mariotti opplagt for sorgløs denne gang,

Bærum Schakselskaps 60-års jubileumsturnering

20-28/8

1	GM Tony Miles	ENG 2545	-09	+11	+04	=06	+03	+07	+02	=05	+08	7	38,0
2	IM Leif Øgaard	NOR 2445	+13	-03	+09	+10	+07	+06	-01	+04	-05	6	39,0
3	IM Nick de Firmian	USA 2430	=08	+02	=06	=07	-01	=04	+12	+11	+10	6	37,5
4	Ken Regan	USA 2410	=11	=08	-01	+14	+05	=03	+09	-02	+07	5½	38,5
5	Dan Cramling	SVE 2330	-06	=13	+11	+08	-04	+09	+14	=01	+02	5½	36,5
6	GM Sergio Mariotti	ITA 2500	+05	=10	=03	=01	+12	-02	-07	+13	+14	5½	36,5
7	GM Heikki Westerinen	FIN 2470	+12	+09	+10	=03	-02	-01	+06	=08	-04	5	39,0
8	IWMJana Miles	ENG 2220	=03	+04	=12	-05	=10	+14	+13	=07	-01	4½	35,5
9	IM Walter Morris	USA 2380	+01	-07	-02	=12	+13	=05	-04	+14	=11	4½	33,0
10	Ragnar Hoen	NOR 2395	+14	=06	-07	-02	=08	=13	=11	+12	-03	4	33,5
11	Richard Bjerke	NOR	=04	-01	-05	=13	+14	=12	=10	-03	=09	3½	35,5
12	Bjørn Tiller	NOR 2300	-07	+14	=08	=09	-06	=11	-03	-10	=13	3	33,0
13	Thomas Heiberg	NOR 2250	-02	=05	-14	=11	-09	=10	-08	-06	=12	2	33,5
14	Øystein Johnsen	NOR	-10	-12	+13	-04	-11	-08	-05	-09	-06	1	33,0

mens Westerinen sprakk i oppløpet. Ken Regan (ikke han med cowboy-hatten) og Nick de Firmian kom begge høyt - ulike som de var både ved brettet og ellers. Morris spilte uten glød og så ut til å ha behov for en pust i bakken. Helten fra Gausdal, Dan Cramling, slet mer enn han måtte på fjellet. Han har imidlertid fortsatt pluss-score mot Tony. Realiseringsfasen i partiet mot Heiberg illustrerer formsvikten. Jana Miles tok stormesterinnenapp, og var vel den av deltagerne som overtraff forventningene i størst grad. Hun kjempet tappert, gav aldri opp og reddet derved noen svært tunge stillinger.

Enn nordmennene?

Leif Øgaards innsats lyser i rødt, hvitt og blått, de øvriges mest i grått. Det vil være dypt urettferdig å huske Øgaard bare for svikten i finalerunden. Han mistet stormesternappet og reddet sine studier og sjelefreden. Bortsett fra sisterundeoppjøret og paralysen mot Miles spilte han strålende. Heikki og Regan ble nedspilt etter alle posisjonslærebokens regler, og villmannen fra Italia var som et lam i partiet mot Leif ("I couldn't get a single idea"). Hva kunne ikke OSS-spilleren blitt til i et mer ressursrikt miljø!?

Ragnar Hoen hadde et problematisk forhold til uret denngang, og Bjørn Tiller må ha punktert på veien fra Gausdal. Heiberg hadde en nattejobb på si, og hans prestasjon kan derfor ikke måles rettferdig utfra sluttsummen. De lokale koryfæer gjorde det brukbart - i gjennomsnitt. Bjerke har ikke helt vent seg til at han har blitt god.

Arrangørklubbens egen Richard Bjerke hevdet seg godt i jubileumsturneringen - enda bedre på Gausdal like før. Har han to i seg til ytterligere bedring?

Flere av remisene hans var i overkant. Han har tó i seg til et nytt sprang fremover om kort tid. Arrangørklubbens formann ville gjerne, og så ikke så nøye på materielle investeringer. Men, han hadde med gjerrige folk å gjøre. Jeg anbefaler Øystein å ta en pause fra spesialåpningene. Klubben i Bærum har "runde" fødselsdager hvert 5. år, og det kan være fristende å prøve igjen. Hadde det bare ikke vært for den fæle reisen fra Oslo.

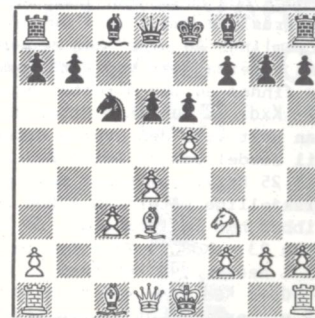

Så er det over for denne gang. Sekretæren i Bærum Schakselskap, Petter Lund, ønsker stormester Anthony Miles velkommen tilbake til 75-(eller var det 65?) års jubileet. Begge de avbildete har grunn til å være fornøyd med turneringen.

Listig trekkomkastning

Av Ken Regan

Et av de mer underfundige aspekter ved åpningen, er kunsten å kunne "overføre" stillingen fra en variant til en annen. Jeg liker godt å spille c3-varianten i Siciliansk, slik jeg f.eks. gjorde mot Richard Bjerke i Bærum-turneringen: Regan-Bjerke
1 e4 c5 2 c3 Sf6 3 e5 Sd5 4 d4 exd4 5 cxd4 Sc6 6 Sc3 Sxc3 7 bxc3 d6 8 Sf3 e6 9 Ld3

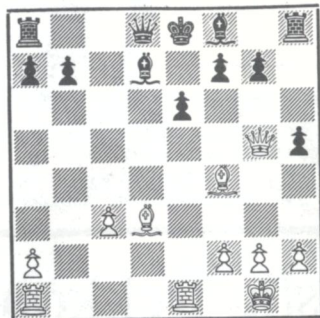

Dan Cramling prøvde å unngå denne stillingen ved å benytte sitt favoritt-system Aljechins åpning, med 1 - Sf6 som førstetrek. Men dette forhindret meg ikke fra å oppnå det jeg ville....

Hvit: Ken Regan, USA
Svart: Dan Cramling, Sverige
"ALJECHIN-SICILIANSK" FORSVAR
1 e4 Sf6 2 e5 Sd5 3 c4 Sb6 4 c5 Sd5 5 Sc3?! Sxc3: Da jeg utførte mitt femte trekk ventet jeg 5 - e6 6 d4 d6 7 cxd6 cxd6 8 Sf3 Sc6 9 Ld3 som ville ført til samme stilling som i partiet. Men Cramling ville med sitt svar forstyrre hvits planer. Hvis hvit vil inn i c3-systemet i siciliansk bør han spille 5 Lc4 e6 6 d4 (6 Sc3 er det vanligste i denne stillingen) d6 7 cxd6 cxd6 8 Sf3 Sc6 som er identisk med: 1 e4 c5 2 c3 Sf6 3 e5 Sd5 4 d4 cxd4 5 cxd4 d6 6 Sf3 Sc6 7 Lc4 e6. Svart har forøvrig muligheten 6 - b6!? som gir uklare komplikasjoner etter 7 Dg4. 6 bxc3 Eldre bøker oppgir 6 dxc3 d6 7 Lc4!? Sc6 8 Sf3 dxe5 (8 - dxc5?! 9 Db3 fulgt av 10 Lg5 og 11 Td1) 9 Dxd8+ Sxd8 10 Sxe5 og hvits initiativ gir kompensasjon for dobbeltbonden. Men svart har forbedringen 6 - Sc6 7 Sf3 b6! med en hyggelig stilling. 6 - d6 7 cxd6 cxd6? Alternativet 7 - exd6 8 Sf3 Lg4 gir en totalt utlignet stilling. Nå får hvit den stillingen han gjerne vil ha allikevel: 8 Sf3 Sc6 Svart kan prøve - g6 her eller i neste trekk, men hvit opprettholder presset med La3 og/eller

Lb5+. 9 d4 e6 Ikke 9 - dxe5?! 10 d5!
 Sb8 11 Sxe5 eller 10 - e4 11 Sg5 Se5
 12 Sxe4 og svart får problemer med ut-
 viklingen. 9 - Da5?! møtes med 10 exd6
 fulgt av 11 Ld2. 10 Ld3 (Og dermed er
 Aljechins åpning blitt til siciliansk
 forsvar, jfr. diagrammet i innlednings-
 kommentarene. Red. anm.) 10 - Dc7 11
 0-0 dxe5 12 dxe5 Sxe5 13 Sxe5 Dxe5
 Cramling mente - også etter partiet -
 at svart kan ta med seg denne bonden
 og ri av stormen. Muligens har han
 rett - i den labyrint av muligheter
 begge sider nå har kan det nok finnes
 en vei til frihet med ekstrabonden i
 behold. Men i praksis er det lettere,
 og fremfor alt mye morsommere, å inne-
 ha rollen som løven som jager svarts
 brikker i alle himmelretninger. Det er
 i alle fall ikke noe klart svar ved
 brettet hvor svarts dame skal gå etter
 14 Te1 Nå er 14 - Dd5 dårlig pga. 15
 Tbl a6 16 Lb5+! og Dxd5, eller 15 -
 Ld7 16 c4. På 14 - Dd6 har hvit 15 Df3
 fulgt av Lf4. 14 - Da5 er en viktig og
 viktig mulighet, siden dronningen er
 trygg på dette feltet etter 15 Tbl a6
 16 Dg4. Haken er imidlertid at ingen
 av de svarte løperne kan bevegges, og
 Dxc3 er farlig etter 17 Td1 Cramlings
 valg synes mest logisk: 14 - Dc7 15
 Dg4 h5!? Et forsøk på å bringe hvits
 dame på avveier. Svart kunne gitt til-
 bake bonden med 15 - Ld7 16 Lf4 Ld6,
 men hvit har det nok så koselig etter
 17 Lxd6 Dxd6 18 Td1! 0-0-0 19 Le4 De7
 20 Dxc7 eller 19 - Df8? 20 Df3! Å ta
 en bonde til ved 15 - Dxc3 fører til
 16 Lb5+ Ld7 17 Lg5! som truer 18 Txe6+
 16 Dg5 Ld7 16 - Dxc3!? er interessant.
 Etter 17 Lb5+ Ld7 18 Ld2!? (18 Txe6+?!
 fxe6 19 Dg6+ Kd8 20 Lg5+ Ke7! og jeg
 ser ingen gode angreps-fortsettelser.)
 18 - Dc5 19 Lxd7+ Kxd7 20 Df4 og hvit
 fortsetter klappjakten på den svarte
 majestet. Hvis f.eks. 20 - Ke8 21 Tc1
 Dd6 (- Dd5 23 Te7!) 22 Df3!? Dxd2?!
 23 Ted1 Db4 24 Tbl Dc5 25 Dxb7 Td8 26
 Txd8+ Kxd8 27 Td1+ Ld6 28 Db8+ vinner.
 Dette er imidlertid ikke noen definitiv
 konklusjon om stillingen, der kan fin-
 nes en eller annen "maratonvariant"
 som redder svart ut av knipen. 17 Lf4!
 Dd8? Svart burde gitt tilbake bonden
 med 17 - Ld6. Variantene som oppstår
 da ligner mye på de ovenfor angitte.
 17 - Dc5 og 17 - Dc8 går begge samme
 skjebne i møte som teksttrekket, mens
 17 - Db6 og 17 - Dc6 tillater meg å
 fortsette angrepet med 18 Tbl og/eller
 18 Le4. Dermed står vi igjen med mu-

ligheten 17 - Dxc3 hvor ved feltet el
 dekkes og forhindrer Txe6+. Men da har
 hvit 18 Dg3! som truer Txe6 påny fulgt
 av en avdekker på dronningen. Andre
 sterke trekk er forøvrig 19 Le5 og 19
 Tacl. På 17 - Dxc3 18 Dg3 h4 går IKKE
 19 Txe6+ Kd8!! og hele armeen til hvit
 henger og slenger. Men 19 Df3 holder
 truslene ved like. En fantastisk vari-
 ant kunne etter dette ha oppstått: 19
 - Lc6 20 Txe6+! Kd8 21 Td1!! Lxf3 22
 Lb5+ Lxd1 23 Te8 matt! Etter Cramlings
 retrett med damen kaster løven seg
 over sitt bytte:

18 Txe6+! Hvits tårn går i døden, men
 det er borgen til svart som faller sam-
 men! 18 - Lxe6 Ikke 18 - fxe6? 19 Lg6+
 med matt. 19 Lb5+ Ld7 20 Tel+ De7 Et-
 ter 20 - Le7 kan hvit velge mellom:
 1) 21 Ld6 0-0! 22 Lxe7 Te8 (Ikke Dc7
 23 Lxd7 Dxd7 24 Lf6 g6 25 Dh6) 23 Lxd8
 Txel+ 24 Lf1 Kf8 25 Dd2 Te8 26 Lg5 og
 2) 21 Dxc7 Tf8 22 Lh6 Lxb5 23 Dxf8+
 Kd7 24 Dxf7! (IKKE Td1+?? Ke6! 25 Txd8
 Txd8 og svart vinner pga. maten på
 første raden) og svart kan ikke demme
 opp for truslene Td1+, Dd5+ og Lg5.
 Etter Cramlings 20 - De7 kan jeg nok
 vinne en arbeidsseier ved å ta damen,
 men der finnes en mer direkte variant:
 21 Lxd7+ Kxd7 22 Db5+ Kc8 Etter 22 -
 Kd8 kan hvit vise den svarte dronning
 nåde til fordel for 23 Td1+! Kc8 24
 Dc4+ Dc5 25 Dxf7! som truer matt på
 tre forskjellige måter (25 - Ld6 26
 De6+ ribber ham fullstendig). 23 Df5+
 De6 Hvis 23 - Kd8 24 Td1+ Ke8 25 Db5+
 og matt i neste. 24 Txe6 fxe6 25 Dxe6+
 Kd8 26 Dd5+! Ke8 26 - Kc8 27 Df7! Kd8
 28 Dxb7 vinner. 27 Lg5! Dette stille
 trekk truer De6+. Svart kan ikke redde
 både løperen og tårnet. 27 - La3 28
 Dxb7 1 - 0
 Cramling fikk aldri sjansen til å vise
 sin rette styrke i dette oppgjøret.
 Kommentarer: Ken Regan

STAVANGER SANDNES
 04-52 11 40 04-66 62 04

**RING
 OG
 BESTILL**

KOM OG HENT MED HJEM

EN NYBAKT PIZZA

**ELLER
 SITT NED OG NYT DEN I**

**ET AV VÅRE
 KOSELIGE LOKA-
 LER**

**Elektriske installasjoner i
 jordbruk-boliger-industri**

BRYNE ELEKTRISKE A-S
 Røsslyngveien 10, 4340 Bryne - Telefon (044) 81 330

Bankforbindelse: Rogalandsbanken Bankgiro 8508.08.02302

Bedre føre var - mot bilrust

Når bilen din er ny
— og du minst tenker bilrust,
da er det du skal tenke på det.
Fordi da kan du forebygge.
Tuff-Kote er ikke bare et produkt, det er en
ny metode.

Nye produkter. Nytt verktøy.
— Og spesialutdannede folk til å
gjøre jobben!

Tuff-Kote Dinol er rustbeskyttelse med
langtidseffekt og gir fem års garanti mot
rustskader. — Etter kun en behandling.

— Dette gjelder biler inntil 12 mndr. gamle.

**Tuff-Kote
Dinol**

For deg som bileier
er Tuff-Kote metoden
både bedre og billi-
gere enn tradisjonell
behandling.

TUFF-KOTE DINOL BÆRUM

OLAV INGSTADS VEI 7D
1351 RUD

TLF 1349 60

TUFF-KOTE DINOL LØRENSKOG

STRØMSVN. 54

— SKÅRER

— TLF 70 49 10

ET DEBATTINNEGG?

Av Svein G. Myreng

I den eviggrønne diskusjonen om norsk sjakks eventuelle stagnasjon og hva man kan gjøre for å få slutt på den, er betydningen av et godt klubbmiljø stadig fremhevet. Får man frem noen slike, er nær sagt alle sorger slukket. Problemet er imidlertid at gode klubbmiljøer er nokså sta av natur, og ikke lar seg presse til å dukke opp hvor og når som helst. Man har ingen almenlydig oppskrift i kunsten å få dem frem.

En av de viktigste ingredienser ser dog ut til å være ivrige juniorer som kan skjerpe seg i konkurranse mot hverandre, pluss en eller flere sterke spillere som inspirasjonskilde. Således har Asker Sjakklubb, som for noen år siden hadde Jøran Jansson som enslig svale i junioreliten plutselig blitt den desidert dominerende klubb i norsk juniorsjakk med talenter i enhver form og størrelse. (Vår medarbeider har full dekning for sin påstand: Asker har nylig slått OSS 21½-17½ i en 2-dagers match over hhv. 20 og 19 bord. Red. anm.) Blant disse har vi i det siste særlig merket oss brødrene Espen (15) og Simen (13) Agdestein. Foruten å toppe hver sin ratingliste (kadett og lilleputt), viser de stadig fremgang, en sunn spillestil og stor iver. Så stor at det ikke er nok med sjakkspillende far og to brødre; Grand Prix-turneringer kan også brukes:

SKEI GRAND PRIX 1980, 4. runde

Hvit: Simen Agdestein, Asker

Svart: Thor Støre, OSS

ENGELSK

1 c4 Sf6 2 Sc3 c5 3 Sf3 d5 4 cxd5 Sxd5 5 e4!? Nimzowitsch' variant, som er blitt moderne igjen etter noen års dvale. 5 - Sb4 5 - Sxc3 gir hvit sjanser til fordel etter både 6 bxc3 og det roligere 6 dxc3. 6 Lc4!? Sd3+!? Av en eller annen grunn spiller ikke Støre 6 - Le6 7 Lxe6 Sd3+ Kf1 fxe6 9 Sg5 Db6!?, som han gav ut utropstegn i sine kommentarer til partiet Polugajevski - Tal fra Intersoneturneringen i Riga. 7 Ke2 Sxc1+? Varianten med 6 - Sd3+ ble muligens rehabilitert i kandidatens semifinaler, hvor både Portisch og

Kortsjnoi fikk godt spill etter 7 Ke2 Sf4+ 8 Kf1 Se6 9 b4 cxb4 10 Sd5 g6 11 Lb2 Lg7 12 Lxg7 Sxg7 13 Sxb4 0-0 14 d4?! mot Hübner og Polugajevskij! Teksttrekket lar hvit slippe å utvikle Lc1, og bringer tårnet hans til et idealfelt. 8 Txc1 Sc6 9 Lb5! Ld7 10 d4!? Allerede Nimzowitsch angav 10 Lxc6 Lxc6 11 d4 som klart fordelaktig for hvit. Etter teksttrekket kan man komme over i denne varianten etter 10 - cxd4 11 Lxc6 Lxc6 (11 - dxc3 12 Lxd7+ Dxd7 13 Dxd7+ Kxd7 14 Thd1+ og 15 Txc3 gir hvit et drepende utviklingsforsprang.) mens også 10 - Sxd4 11 Sxd4 cxd4 12 Dxd4 Lxb5+ (12 - Tc8?! 13 Thd1 Lxb5+ 14 Sxb5 Dxd4 15 Txc8+! Kd7 16 Txd4+ Kxc8 17 Sxa7+ med merbonde) 13 Sxb5 Dxd4 14 Sxd4 er godt for hvit. Likevel var det-

13-åringen Simen Agdestein fra Asker Sjakklubb er midt inne i en rakettilignende utvikling som sjakkspiller. Et resultat av at sjakkspillet dyrkes flittig i familien, samt et flott klubbmiljø!

